

OUR LIFE

НАШЕ ЖИТТЯ

ВИДАЄ:
СОЮЗ УКРАЇНОК АМЕРИКИ

Published by
Ukrainian National Women's
League of America, Inc.
909 N. Franklin Street
Philadelphia 23, Pa.

Липень
Серпень
7
July

P. XIII. ЛИПЕНЬ-СЕРПЕНЬ, 1956 Ч. 7

VOL. XIII. JULY, 1956 No. 7

Видає Союз Українок Америки
раз в місяць за винятком серпня
Листування й передплату висилати
на адресу:
909 N. Franklin St.
Philadelphia 23, Pa.

Передплата у Злучених Державах
Америци для членок Союзу Українок
Америци залишається в 1956 р. \$2.50.
Річна передплата для нечл. \$3.00
Річна передплата в Канаді \$3.00
Річна передплата в Англії
й Австралії 1½ ф. ст.
Річна передплата у Франції . 900 фр.
Поодинокое число 35 центів

Зміст:

Д. Р. Починаємо вакації
О. Лятуринська: *
А. Сивуляк: Що притягає до організації
Ф. Любінецька: Табори та їх значення
О. Копач: В один весняний день...
В. Шліс: День у Воркуті
Г. Кульчицька: У навчанні музики
Л. Бура: У південній столиці
А. Хариш: На заході Америци
З. Колос: Ой, у саду вишня...
Наше радіомовлення у Дітройті
На шляху 8. Відділу СУА
Р. Завадович: Чи справді треба обмеженості?
Міжнародна Організація Праці
Збірки з маніфестацій
18. березня: Австралія, Бразилія, Англія, Німеччина
д-р Г. Лашенко: Історичний календар Міжнародній Жіночий Союз
д-р Н. Сороківська: Морські купелі для нас здорові
Орися: Зирк у тутешню кухню!
Зірка: Пакуємось у дорогу
Вишивана подушка
П. Явор: Матусі
Н. Наркевич: Леся та бджілка
К. Перелісна: Оленка
Чо.: Вулик у садку
Весела Наталочка
П. Кізко: Нечемна кицька
Н. Наркевич: Як маленьке, маленьке яблучко стало великим
Діма: Неслухняне курча
П. Кізко: Ой, люблю
П. Кізко: З сонцем я дружу
Г. Журба: З кухонного назовництва
Харчеві припаси
Вісті з Централі
В останній хвилині переселення
Тіням 500 погибших
Поминки Олени Кисілевської
При громадській роботі
О. Чернявський: Леся (Лариса) Петлюра
Світлина на обгортці: У косовицю ...

Edited by Editorial Board
Monthly publication except August,
of the Ukrainian National Women's
League of America, Inc.

909 N. Franklin St.
Philadelphia 23, Pa.
Phone MA 7-7945

Subscription in the United States
for members \$2.50 per year; non-
members \$3.00 per year, half year
\$1.75. Subscription in Canada \$3.00
per year, half year \$1.75. Subscription
in England and Australia 1½ pound
sterling, per year. Subscription in
France 900 francs, per year.

Entered as second class matter July
8, 1944, at the Post Office at Phila-
delphia, Penna., under the Act of
March 3, 1879.
Single copy 35c

ПРЕДСТАВНИЦТВА „НАШОГО ЖИТТЯ“

КАНАДА:

Mrs. Olga Lukomska
14386 Park Dr.
Edmonton, Alta.
Canada

ФРАНЦІЯ:

Mme. Nina Kovalenko
5, rue Gasnier Guy
Paris 20
France

АВСТРАЛІЯ:

Mrs. V. Levytsky
69 Maxham Rd.
Old Toon Gabbie NSW
Australia

АНГЛІЯ:

Mrs. Vira Smereka
36, Temple St.
Heaton, Bradford Yerks.
Mrs. Myroslawa Rudenska
335, Woodborough Rd.
Nottingham, England

В останній хвилині переселення

Вже по замкненні числа наспів ряд ашурансів від різних Відділів. Подаємо їх вкороці. Загальні підсумки нашої акції обговоримо в черговому числі.

10 Відділ СУА, Філадельфія 12 ашур.
28 Відділ СУА, Ньюарк, додатк. 2 ашур.
63 Відділ СУА, Дітройт 2 ашур.
Оця допомога в останній хвилині переселення прийшла в пору та прислужилась цілій акції.

ВЖЕ ВИЙШЛА

накладом Союзу Українок
Америци

інформаційна довідка

Woman of Ukraine

Подає обширну інформацію про
українське жіноцтво англ. мовою.
Ціна \$1 разом з пересилкою.
Замовляти в Централі СУА

Позерез фільми

ЧОЛОВІК, ЯКОГО НЕ БУЛО — The
Man Who Never Was, фільм на під-
ставі подій із II. світової війни. Гра-
ють Кліфтон Веб, Глорія Грегем.

Англійський фільм показує складні
морські операції в Сицилії та Греції
у 1943. Акція йде дуже жваво.

РИЧАРД III — Richard III. Грають
Лоренс Олівіє, Джон Гілгед, Седрик
Гардвик, Клер Блум.

Драму Шекспіра про постать 15-го
ст. в Англії переведено на екран. Відомий
актор Лоренс Олівіє є тут режи-
сером і грає заголовну роллю. Його
Ричард Глостеру це реалістичний пор-
трет князя, що обманює свого брата-
короля і захоується в його вдові. Ролля
приносить акторові нові лаври після
його „Гамлета“ і „Генрі V.“

ГАЙДІ І ПЕТРО — Heidi and Peter.
Грають Гайнріх Глетлер і Елсбет Сіг-
монд.

Історія трьох дітей, що провадять
літо у швайцарських Альпах. Фільм
показує буревій у горах, що заливає
розбурханим потоком село і фестиваль
місцевого населення. Альпейські кра-
евиди чудові.

Починаємо вакації

Вже близько вакації і хочеться нам поділитися з вами нашими передвакаційними думками.

Так у житті вже є, що скорше чи пізніше приходимо до переконання, що різні наші пляни і задуми вже належать до минулого, хоч ніколи нездійснені. Так бажалося колись щось спеціального досягнути, та не було змоги чи нагоди, і от вже запізно. Хто не мріяв собі поїхати в таку чи іншу країну, яка особливо нас чимось манила? А тут заскакує нас дійсність, що то вже поза межами наших спроможностей, — і знову вже запізно. Літа йдуть і з ними — по переході певної границі — наші можливості меншають. З тим треба погодитися з філософічним спокоєм, але теж і треба з тим завчасу числитися.

І от, укладаючи свої пляни на майбутнє, плянуємо розважно, але знову ж не так пересадно, щоб — маючи на оці далеку будучність — переочили ми теперішній день. Бо заки зглянемося — теперішність невідклично промине.

Може це занадто поважний підхід у передвакаційний час, але ж саме багато з нас відкладає використання вакацій з року на рік, оправдуючи себе важнішими видатками, konieczністю безпеки на будуче себе і своєї родини. Переочуємо однак ту правду, що вакаційний відпочинок, це теж безпека, і то безпека найціннішого — бо здоров'я своєї рідні й власного.

Для тих, що думають дояровими категоріями, це вклад, що певно й високо опроцентується.

* * *

Всім мешканцям міста, зокрема працюючим і дітям та молоді, вакації є дуже потрібні.

Треба залишити за собою бодай на короткий час усі ті клопоти й турботи, ту щоденну рутину, яка робить із нас невеличких обов'язків. Відірватись від тягару тих усіх дрібниць, з яких складається щоденне життя, головню у жінок, а які нам дають олі передчасні морщини і посріблюють волосся.

Кожна ж бо працююча жінка, що має і родину, — працює понад сили. Перемучена стає нервовою, нетерпеливою. А памятаймо, що ціла домашня атмосфера є відзеркаленням духового стану жінки. Що більше, від того залежить добро дітей. Їхне фізичне й духове здоров'я, їх нерви і самопочуття залежні від того, що їх мати може дати з себе. Великий відсоток усяких недоліків у наших дітей шукаємо поза нами, складаємо вину на кіно, камікси й проче, а не шукаємо суттєвої причини там, де вона є. Працююча й перепрацьована мати, яка ледве кілька годин є зі своїми дітьми, — от де причина великої частини зла. Усунути це ґрунтовно могла б тільки глибока суспільна й економічна реформа — а втім, скажім собі, що це тільки утопія. Але частинно тому зарадити можемо самі. От у часі літніх місяців повинні би наші жінки, зрештою за прикладом американок, брати довші відпустки, щоб бути зі своїми дітьми, як вони виходять поза мури школи. Напевно вийде це на користь цілій родині, а запобігти може неодному нещастю, неодному звихненню дитячої душі, й охоронити неодну жінку перед можливим нерво-

вим заломанням наслідком плевтоми.

Та незалежно від довшої відпустки чи двомісячної відпустки від праці для жінок, памятаймо про konieczність виїзду цілої родини з міста бодай на короткий час. Бо правдиві вакації є тільки тоді, коли виїдемо з міста, з того задушливого колюса, що пожирає наші сили і забирає спокій духа. Власне вийти з тієї щоденної сірости, відсвіжити себе, відновити. Черпати оком і серцем з того найціннішого скарбу, що ним є природа. Сонце, воздух і рух та природа — це те, чого шукаймо, плянуючи наш виїзд на вакації.

І не важне, чи ми доїдемо туди своїм авто, поїздом чи автобусом, чи замешкаємо в люксовім готелі чи на фермі у знайомих. Без ваги всі ті змінливі дрібниці. Тільки природа та її краса й відвічна гармонія дадуть повне відпруження, відпочинок і спокій.

Головною ціллю нашого міського життя — це поспіх, що так нищить нерви мешканців міста. Тому, виїжджаючи з міста, залишам поспіх за собою. Не обчисляймо вартости вакацій кількістю переїханих миль, але тим запасом спокою й погоди духа, що його придбаємо в тому часі.

Ще б тільки додати, що успішні вакації не є рівнозначні з цілковитим безділлям. І думка наша і наші руки потребують активності, яка давала би внутрішнє вдоволення. Тому наш основний виряд — поруч запасу безжурности і добрих інтенцій — на вакації для дорослих і молодших, це: добра книжка, фотографічний апарат, рибаць-

* * *

Не боюся душним літом
Жати я жита.
Межі вколо синім квітом,
відливають розмаїто
трави шелестять.

Не боюся поранково
я полоти лен.
Сонце встане з-за діброви —
вийду з сміхом малиновим
зустрічати день.

Не боюсь згрібати сіно
в росу босоніж.
Вітер коси зібе пінно,
колихне в обличчя тмином.
полихне на спиж.

А над річкою полотна
люблю вибілять.
Верби притакнуть стократно:
сокіл прилетить зальотний
коней напувать!

Відбігає, сріблом дзвонить
Хвиля тут ізнов...
Чи ж не чутно на три гони
пісню й тупоти стодзвонні
сріберних підков?

Голос далеч відбиває,
аж луна іде.
Радість піснею співає:
хороше в моєму Краї,
що й знайти ніде!

Із збірки „Веселка“

На актуальні теми

Що притягає до організації?

Прочитала я побажання О. Чорнобицької до редакції в організаційних справах. Я не знаю діяльності жіночих організацій в Європі, бо виїхала 13-літньою дівчиною з Європи до Америки, а як працює Союз Українок Австралії мені теж невідомо. Але довгі роки працюю в Союзі Українок Америки і зраділа дуже, коли прочитала, що й за океаном жінки продумують, якби то приєднати членок до організації. Можу тут подати свою думку, оперту на досвіді американського грун-

ту й можливостей. Реферати, що про них згадує п. Чорнобицька дуже корисні. Жінок цікавить усе, що їх практично повчає, як у напрямку здоров'я чи куховарення. Також плекаємля нашої традиції, а саме покази писання писанок і курси вишивок можуть зацікавити, як новоприбулих, так і тут народжених.

Та не тільки ці практичні речі притягають членок до організації. Дуже багато залежить також від провладу.

Коли голова Відділу чи уряднички є привітні і тактовні, коли не накидують своїх поглядів, а вміють пошанувати дум-

ки інших членок, тоді в Відділі є погідна атмосфера і не приходить до непорозумінь. Тоді кожна членка радо йде на сходу і з приємністю згадує їх.

Третє моє спостереження — це є зміст праці Відділу. Напрямані для Відділів приходять з Централі, там проєктуються певні ділянки праці або акції. Нераз Відділи не можуть виконати всього, а вибирають собі якусь одну чи дві, що їм більше відповідають, або для яких мають відповідних працівниць. Наприклад є Відділи, що віддають перевагу суспільній опіці, другі працюють для своєї парохії, треті дбають про товариське життя. Якщо всі в засаді виконують свої зобов'язання супроти Централі, треба лишити їм вільну руку у виборі зацікавлень. Тоді праця у Відділі буде гарно розвиватись, а з часом може й оживуть у ньому й інші ділянки.

ке приладдя чи вишивка, і папір та олівець.

Поміж купівлю, відпочинком і грами, знайдемо напевно час прочитати кілька розділів книжки, яка так довго чекає на нас; утривалити на платівці якийсь гарний вид, що колись буде приємним спогадом із ва-

кацій; настелити кілька узорів на серветці, що для неї є вільне місце на котрімсь столику, та врешті... відписати ті давно залеглі листи, які когось можуть принести радість і усміх.

І з тим бажаємо всім нашим читачкам безжурних і щасливих вакацій!

Д. Р.

Анна Сивуляк

Табори та їх значення

Кожного року, коли наближається літо, наростає перед нами проблема дівчорі й молоді взагалі. В часі шкільного року вони обняті шкільною системою, їхній час поповнює навчання чи молодечі та шкільні організації. Але коли зачиняться двері школи, усі ці маси дівчорі й молоді скидають зі себе весь шкільний „вантаж“ і... гуляй душе, скільки захочеш! Батьки і матері, які здебільша працюють, а дома мусять зайнятись господарськими справами, но, і вкінці ще й відпочити, мають тепер нову завітку: діти дома. Одні скачуть, другі б'ються, треті нудяться і докучають, а батькам не все можливо ними зайнятись. „Позбутись“ їх з хати також не добре. Бо й куди? На вулицю бавитись, в кіно, до товаришів? А хто ж ручає за їх опіку і безпеку?!

Але є ще й друга, куди важливіша справа, справа відпочинку наших дітей. Адже ж вони весь рік працювали, жили в негігієнічних обставинах великого міста, де повно куряви, диму, сажі. Їм треба і їм належить заслужений відпочинок, але не відпочинок старшої втомленої людини, що йде до „катеджу“ над озеро, щоб виспатись, вилежатись на сонці і покупатись. Нашим дітям і молоді треба відпочинку, досогованого до молодечого віку, до молодечих заінтересувань. Це мусить бути відпочинок серед природи, в якому основними елементами будуть рух і гра. Бо тільки такого відпочинку молоді і дівчора прагне! Вони його вповні сприймуть, вони ним наживуться і він їм принесе справжню користь.

Де ж його знайти?

В першу чергу на літніх таборах, що їх рік-річно улаштовує для дівчорі і молоді Пласт в Америці і Канаді.

Та таборовий відпочинок, це не відірваний від цілорічного життя дитини чи юнака відтинок часу, проведений серед

природи, на довільній, ніким не контрольованій забаві. Це теж не вибагливо улаштовані спальні кімнати та переповнені найбільш вишуканими стравами їдальні, що є, мовляв, основою „добрих вакацій“. Таборовий відпочинок — це гра, що в неї вплетена, обдумана до подробиць виховна система, і ця гра становить одну цілість із загальною пластовою виховною дією, та є тільки одним її відтинком. І тому таборовий відпочинок продовжує цю саму роботу, яку протягом року пророблювано над нашою молоддю в домівці, тільки тепер наша праця відбувається у зовсім змінених обставинах та іншими засобами.

Якіж найголовніші завдання таборового відпочинку?

1. Виробити **самостійність**. Вже самостійне улаштування власного кутика-ліжка в курені або в шатрі і удержування його в порядку, заставляє молоді думати саму про себе. А напр. збудування полевой кухні і зготування простої їжі серед некультивованої природи — як же ж учити зарадиости і „пробоевости“! А що за приємність бачити зараз же добрі висліди своїх трудів, особливо, коли шлунок домагається „своїх прав“!

2. Розвивати **суспільний змисл** через спільне з іншими життя в одному курені, спільне досліджування природи, спільне поборювання трудів і спільне переживання осягів. Часто дружба, заключена в таборі залишається на ціле життя.

3. Підсилити **національне виховання**, особливо в тих, що не мають можливости ходити до українознавчих шкіл і ввесь рік поза домом перебувають у чужому оточенні. Вживання виключно рідної мови на таборах та незамітне включення українознавства в таборову програму виконують своє завдання.

4. Закорінити **етично-моральні вартості** через постійну духовну опіку (кожний табір має

священника, що ним опікується), і через відірвання хоч би й на місяць-два молоді від негативного оточення міської вулиці, шкідливих фільмів чи каміксів.

5. Поглибити **дисципліну**. Таборова виховна система є оперта на строгій підпорядкованості. Навіть програма дня подана у формі наказу, який мусить бути виконаний. Це все підносить у молоді карність, заставляє належно оцінювати авторитет старших.

6. Заправляє молоді фізично дорогою **спортив**, що їм широкое місце відводиться на таборах, а в яких вся молоді бере участь. Таким чином табір дає перші основи до виховання „спортового“ типу юнака чи дівчини, типу життєвого переможця, який куди перевищає життєвим наставленням розманижених і зайнятих своєю красою дівчат, та знуджених довікіллям та захоплених гангстерськими пригодами юнаків.

Успішність таборів, особливо пластових заторкає в рівній мірі організаторів і ціле громадянство. Бо тільки від зрозуміння тієї проблеми нашим громадянством, а особливо нашим жіноцтвом, яке звичайно рішає про улаштування вакацій для дітей і молоді, залежить належне розгорнення таборової акції. В першу чергу треба зрозуміння **висилки** наших дітей до таборів, щоб дати їм можливість вижитися в здоровій таборовій атмосфері, а не забирати їх зі собою на літництва, де вони тільки нудяться або поринають у розваги своїх принагідних друзів. Дальше належна організація відповідних фондів і тісна співпраця з організаторами таборів дасть можливість реалізувати такий важливий, але й вдячний задум — виховання молодого покоління на повновартісних громадян, а одночасно вдержання його в духовому звязку з нашою Батьківщиною.

Ф. Л-а

В один весняний день...

Крізь широке, відкрите вікно свобідно вбігав вітер і перебирав листками довгих записаних аркушів на великому столику. Мала рука, прикрашена перстнями, клала на аркуші то тягарець, то книжку і даліше верталась до писання. Великі, дуже великі букви заповняли все нові, чисті сторінки.

— А тепер прочитаємо від початку, говорила голова СФУЖО, поправляючи окуляри. Її добрі очі усміхались. — Ось і перша сторінка:

Вона читає. Рівномірним голосом ідуть стрічки написаного. Поволі встає перед очима її дитинство в подільському селі. Старосвітська священнича родина, приятні взаємини з селом. Або знов шкільні мури у Станиславові і любі їй вчительки, що залишили слід у душі. Або перші громадські кроки у Коломиї, що навчили її багато...

Голова СФУЖО пише свої спомини. Я хочу їй допомогти в тому і в суботу рано приходжу. Та вона читає мені вже написане.

І переживає ще раз своє минуле. А я слухаю уважно її голосу, щоб уловити те, що вона хотіла б від мене почути.

Нераз шум дитячих голосів із вулиці наповнює всю кімнату. Це ж субота. А тоді діти цілий день на вулицях, бо це ж весна!

— Закрити вікно? Та нащо? Я люблю дитячі голоси. Особливо на тижні, коли я сама вдома, бо мої йдуть до праці, до школи. Тоді рада, дуже рада дитячим голосам і крикам, що забігають у цю кімнату.

— Але може на сьогодні вже досить минулого? — питається жартівливо. — Я вам прочитаю листа з Риму. Із грубої брунатної течки видобуває листа із заграничним значком. Таких листів у неї багато. Бо ж листування в неї широке. Щодня приходило кільканадцять листів із різних країн і стільки ж листів, заадресованих широким, значним письмом кидали в червону скриньку дочка пані Олени або її знайомі, що проходили.

Олена Кислевська дуже цінила листування. Казала, що кращих приятелів у житті пізнала дорогою листування; а переписувалась із ними довгі роки; заки їх особисто пізнала. Писали їй державні мужі, мистці, громадські діячки, студентки. Нераз тих листів було наравду забагато. — Та як мені

не відписувати на них, коли люди виказують мені стільки довіря? — говорила.

Що скаже лист із Риму? Молода, талановита українка кінчає Академію Мистецтв. Мала місячна стипендія уможливила б їй скоро зробити диплом. Якби то їй допомогти? Журилась і вірила, що знайде до того людину жертвенну і доброї волі.

А ось знову лист від громадської діячки з Бразилії. Трудно наладнати громадську працю? Зовсім нові умовини, нові люди. Але Олена Кислевська вміє порадити й тут, хоча у Бразилії ніколи не була. Бо ж серце української жінки однакове, а вона його так добре знає!

— На одного листа відповідаю не раз аж трьома, каже. Не в одне місце! Лист спонукує мене не тільки відповісти авторові, а написати в тій самій справі ще комусь і ще комусь. Пошта — це великий мій союзник!

Поволі минає весняне передполудне. З вулиці позникали діти, що їх матері закликали до хат. Приходить час полуденку і я прощаюсь. Чи прийти мені на другу суботу?

— Приходіть конче! Ви ж мій перший читач і критик. Пишучи, вже думаю, як то я вам буду читати. А може знов трапиться якийсь цікавий лист?

Яка багата, плодотворна старість! думала я, поспішаючи до дому. Мудрість, просякнута добротою! Як дуже її потребує сьогодні світ!

Олександра Копач

ПОЛІТИЧНЕ ВИХОВАННЯ З ТЕЛЕВІЗІЇ

Телевізія увійшла уже в більшість наших хат. Хоч дехто її недолюбує, проте вона є важливим культурним чинником, що його треба пізнати. Про це пише американський журнал "Clubwoman". Коментатор Джан Кемерон Свейзі ділиться своїми міркуваннями на тему її виховних прикмет.

Джан Кемерон Свейзі реферує в телевізії політичні події. Аж однієї неділі він мав приготувати щось для розваги своїх дітей — оповідання чи гру. (Це так у них з жінкою було встановлено, що неділю вони проводили зі своїми дітьми). Він не встиг нічого підготувати й пригадав собі свою останню гутірку про політичні події. Миттю він вибрав із неї факти, що могли б дітей цікавити. Як постала

війна в Кореї? А хто прибув у відвідини до Білого Дому? А хто це такий Пандіт Негру?

Відбувши цю „дитячу“ політичну гутірку, він здивувався, як живо діти тим цікавились. Синові було тоді 11, а дочці 8 літ. Які дивні питання ставили вони! Від тоді він мусів щонеділі повторяти свою спробу. — А що далі, тату, сталося в Кореї? А що буде тепер із Формозою? А що скаже на те наш президент? Оттакі питання чекали вже на кінці доповіді. Спершу здавалось, що це трудно пояснити. Та згодом набраз вправи. Навязував до докільного життя, подавав лизькі приклади, щоб легше було їм зрозуміти. Діти вже так привикли до цього „політичного тижневика“, що без нього неділі не могли собі уявити.

При цьому каже він, що дочку це цікавило нарівні з сином. Вона була дещо молодша, але як це звичайно в дівчаток буває, скорше розвивалась. Тому зацікавлення її було однаково живе. Коли діти підростали й уже більше розуміли, стали слухати його гутірки на телевізії. Тоді недільні розмови були вже лиш дискусіями над тією чи іншою проблемою світової політики.

Оцей виховний експеримент відомого коментатора каже нам пригадуватись. Нашим дітям ще трудніше розібратись у проблемах світової політики, як американським. Чи не слід би нашим батькам попрацювати над тим? Кожна дитина в школі натрапляє на запити чи завваги відносно своєї мови й народности. А пізніш, у середній школі, політичні проблеми входять у матерію навчання. Як добре, коли діти вже змалку привчаються розуміти ці справи.

ГОЛОСУВАННЯ У ШВАЙЦАРІЇ

Швайцарська суспільність постійно хвилюється тим, що жінка у Швайцарії не має права голосування. Всі пробні голосування, що їх переведено досі в різних кантонах (серед мужчин) дали до тепер негативний вислід.

ПОМЕРЛА ІРИНА КЮРІ-ЖОЛІО

Видатна французька вчена Ірина Кюрі-Жоліо, дочка славної польської винахідниці Марії Склодовської, померла у віці 58 літ. За прокомуністичні симпатії її виключили з французької комісії атомних дослідів.

День у Воркуті

Коли я в квітні 1950 р. увійшла через браму „Предшахтної“ — не знала я, що мене чекає тут важких п'ять літ. П'ять літ, в яких кожен день був наповнений важкою фізичною працею, молитвою, страхом і надією. І в цьому круговороті днів, де один був подібний до другого, все ж діялось багато. Оце й хотіла б я тут розказати, подаючи як виглядав наш робітний день.

Новоприбулі в'язні переходили 6-тижневу квантанну. У тому часі ми не ходили до роботи та переходили різні обліки й медичний перегляд. На кінець треба було віддати свій одяг до переходу, а дістати таборовий. Це було (на літній час) дві сорочки, двоє штанят, дві чорні суконки, чорні довгі штани (до роботи), „бушлат“ (тричвертевий, стебнований плащ на ваті), кілька онуч і високі черевики з гумовою підошвою. Шапка. На зиму цей одяг відбирали і видавали ватяні штани, тепліший „бушлат“, валянки і ватяні рукавиці. Для снання видавали порожній сінник, дві пошевки, одно простирало й один коцик. Всі ці речі були уживані, і від дощу та сонця вицвілі, так що все було одноманітно сіре. Як усе наше життя. До того носили ми на лівому рамені знак О.Р.П. „Предшахтная“ вважалась табором політичних в'язнів і підлягала міністерству.

Робітний день тривав 12 годин. Були дві зміни, денна, що починалась о 6-ій ранці і нічна, що починалась о 6-ій увечері. Перед виходом на роботу була збірка, перевірка на брамі і вимарш чвірками. Конвой складався у день з трьох, а уночі з чотирьох вояків, що були озброєні в машиніві пістолі. По дорозі на роботу не вільно було промовити ні слова. Цивільне населення проганяли з вулиць, якими ми йшли, бо ж ми були „ізмєнниками родіни“ і їм було строго заборонено з нами розмовляти.

Мене приділили до бараку, де жило 75 жінок-в'язнів. Це були в більшості українки з західніх земель, але було між ними також невелике число з Великої України. Робітну бригаду творило 25 жінок, але всі 75 себе добре знали і були дружньо зжиті.

Яка була наша праця? Наша бригада була прикріплена до „бази“. Це значить, що ми розвантажували всі вагони, що прибували до магазинів Воркути. Це були мішки з картоплею, скрині з харчами, куби сіна. Другі бригади працювали при будові залізниці в тундрі, при будовах домів, чи доріг. Праця була дуже важка. Знаряддя було примітивне і все треба було виконувати силою м'язів. А робітна норма була незвичайно висока. Наприклад, при вантаженні припадало на одну жінку 11 тон картоплі, а коли це були скрині з харчами, тоді 9 тон. А скриня з цукром важила й 100 кг. Сіна треба було вивантажити 7 ½ тон. Праця мусіла йти в гострому темпі та й за всякої погоди. Коли зважити, що зима у Воркуті триває 9 місяців, а морози доходять до 60°, то ми не раз перемерзали до кости. А коли лляв дощ, то ми були мокрі до нитки. Увечері наші бушлати замерзали і в поворотній дорозі шелестіли як бляха. Черевики замокали тільки раз на початку й ніколи не були сухі. Часом можна було розложити багаття й час від часу загірті руки при ньому. Але не раз конвой забороняв це. Взагалі під час праці ми були здані на ласку й неласку конвою.

Робітні норми в інших таборах також високо підтягнені. Коротко я працювала в каменоломі. Для жінки це дуже важка праця: вилупати камінь із стіни і розбити на кусники. На одну жінку треба було виконати півтори кубічного метра. І цього ми ніколи не досягали.

Коли трапилось, що бригада зіграна, тоді праця йде легше.

Авторка допису Валлі Шліс

The author of this communication, Mrs. Wally Schliess, endured the hardships of Vorkuta for 5 years.

Начальникові залежить на виконанні пляну і він не придирається до дрібниць, коли робота зроблена. Але горе, коли люди з собою незжиті! Або коли таке трапляється, як при будові залізниці, де була одна чи дві бригади „кримінальних“. Вони не хотіли працювати, а начальник зі страху приписував їм норму, бо вони трозили, що убють його. За них мусіли працювати жіночі бригади та ще й без норми...

Як виглядав робітний день? О 5-тій ранці давали нам мищину юшки і мищину каші та 700 гр. хліба. Кусник хліба брали ми з собою на роботу. По дорозі на роботу кожна молилась, щоб витримати день. Починалась важка гарівка. Українки були вправлені в ній, як добрі вантажники і я ніколи не повірила б, що жінка може стільки виконати. А коли вже дуже важко було, тоді починали співати і якось воно йшло.

Коли ми втомлені й вичерпані повертались до табору, роздягались при вході до бараку з верхнього вбрання і давали його що „сушилки“. Тоді ми мислись у якомусь кутку і бігли до столової по вечірню їжу. Там давали нам знов мищину

юшки і каші, малий кусник мяса або риби і грінку хліба. Це все ж був пайок тих, хто виконали норму! Хто не міг її виконати, діставав лиш мишину юшки і 300 гр. хліба й тоді звісно, ще більше спадав зі сил.

О 7-ий год. треба було бути в бараку, бо починалась провірка. Тому, що тюремні наглядачі не вмiли добре читати, то провірка тривала щонайменше годину. Нераз вони помилились і починали все наново. І коли врешті вже можна було лягати спати, тоді заповідали трус. Шукали невідомо чого, а забирали папір, чорнило, ножі, голки, листи, цвяхи. Все, що лиш здавалось їм так чи інакше підозрілим. І вкінці замикали барак на ніч. Вже мали спокій, але бракувало воздуха. У нашому бараку спало около 80 жінок. Обабіч проходу у двох поверхах ішли причі, де кожна з нас мала свої три дошки. Поруч себе лежали сінники, де ми спали. Посеред бараку стояв стіл і кілька стільців. З обох сторін були глиняні печі з малою плиткою і там можна було зварити собі воду.

Оттак проходив наш день у Предшахтній. Суворий клімат, важка праця і лихий харч, а до того лайка і докучливі заходи влади. Ще був „карцер“, що ним грозили на кожному кроці. Це була мала тюремна кімната без обстановки й печі, де давали тільки 300 гр. хліба денно.

Оттакий був наш побут до 1952 р. У січні ми дістали вперше трохи грошей, це значить ті, що виконали норму на 100 відсотків. Їх не видали нам на руку, а тільки бон, за який можна було в таборівій крамничці щось купити. Грошей було мало і не знати було, як їх поділити. Тоді то я пізнала життєву зарадність українок. Вони не видали тих грошей на харчі, як більшість зробила б, (бо ж при тій важкій праці, ми все були голодні!) А перше старались пошити собі ковдри, щоб укритись добре в полярні ночі. Одна одній помагала шити таку ковдру. Мені теж допомогли. Потім, коли платня біль-

шала (останньо я діставала 300 рублів місячно), то ми пошили собі постільне білля, суконки і плащі. Шили ми все разом і це були наймиліші наші години.

Але заки це сталося — про шумів через Воркуту великий страйк, що потряс нами до основ. Про нього вже писали в пресі, то ж я не буду цього повторяти. Він коштував крові й людського життя і тільки це захитало основами тюремного порядку. Щойно рік по страйку, себто в 1954 р. почались здійснювати домагання вязнів. У червні зняли з нас числа. Ми дістали такі ж права, як цивільне населення. А головне — 8-годинний день праці.

О, це була велика зміна! Найбільша настала для мене, бо всіх чужинців відпускали до дому. Але цілий 1954 р. я ще провела в Воркуті. Харч дещо покращав і всі вязні мали право раз на місяць писати до дому. (Перед тим багато українок мало від воєнного трибуналу заборону писати.) Нас уже не лаяли на кожному кроці і навіть цивільне населення могло з нами говорити.

Але це не було розв'язкою. Мої товаришки сподівались більшого і ці дрібні поступки їх пригнітили. Бо основних змін у житті не було. Висока норма дальше здала сили, а з дому приходили невеселі вiстки. Траплялось восени 1954 р., що звільнені повертались назад на Воркуту, бо на Україні не було що їсти в колгоспах.

Вкінці грудня 1954 р. я покинула Предшахтню. Десять місяців я провела в Абізі і Потьмі, всюди переходно. І всюди заставала давній таборовий режим (12-годинний день праці, працю без винагороди, лихий харч). Правда, я не ходила до праці, бо ми, що прибули з Воркути, застрайкували, а пізніші чужинців до праці не примушували. Але показалося, що всюди був давній порядок і всюди треба було виборювати права. Без жертви крові й життя не поступалась тюремна влада. Що тут говорити про ска-

сування таборів примусової праці!

Відіжджаючи з Предшахтної, я щиро попросилась із товаришками недолі. Ще в останній хвилині я мусіла їм обіцяти, що розкажу всім на Заході про їх важке життя. Нелегко воно описати все, що переживає жінка-в'язень у Советському Союзі. Я старалась змалювати тільки один робітний день у моїй бригаді. Постараюсь доповнити його ще й іншими враженнями.

Валлі Шліс

Переклад із німецького

НОВІ ВИДАННЯ

О. Лятуринська: КНЯЖА ЕМАЛЬ. Поезії. Об'єднання Українських Письменників „Слово“. Нью-Йорк, 1955, Торонто. Видано заходами Громадянського Інституту Дослідів Волині у Вінніпегу. Обгортка мистця М. Михайлича.

В одному томі зібраний літературний дорібок поетки. Так мало, а так багато! Бо на невеликому просторі, у скупих стрічках розгортається велич і сила почувань, яка потрясає.

Оба цикли княжої доби відкривають цей світ, світ „загину або побіди“. Поетка „кидає в темінь смолоскип“, щоб „осяяти цей шлях великий“. І в цих невеличких картинах зарисовуються обрії „дальні і рожеві“. У думках і бажаннях воїнів, у виявах природи, у важкій боротьбі і у заповіті виростає перед нами доба.

А знов „Волинська майоліка“ і „Веселка“ вичаровує перед читача мандрівку сонця. Перекочується чарівна українська весна, літо й осінь через сторінки книжки. У рамках народнього вірування, що так щільно оплело всі прояви природи.

Але найніжніші струни душі торкають „Гусла“. Тут поетка не боронить „гнатись мислям“ навздогін за кораблем, де

„плили, лучились в одно милій, далеч і стерно“.

Видання Громадського Комітету в цьому невеликому томі немов подарувало нам ще раз велику нашу поетку.

Л. Б.

У навчанні музики

АНАСТАЗІЯ ОГРОДНІК - ЖИЛАВА — належить до групи найстарших викладачів з великою педагогічною практикою. Музичні студії почала в Укр. Муз. Инст. ім. М. Лисенка в Дрогобичі, а продовжувала їх далі у Львові у проф. О. Москвичева. Педагогічний іспит здала в 1933 р. Вже від 1932 р. почала свою професійну працю. Вчила гри на скрипці, теорії і сольфеджо в Укр. Муз. Инст. в Бориславі. Крім того була вчителькою співу і музики в Укр. Вчительському Семінарі СС. Василянок і гімназії ім. Ів. Франка в Дрогобичі. Навчання музики і співу поєднувала з працею над шкільними хорами та хорами громадських установ. На обласній олімпіаді шкільний хор під її керівництвом дістав першу нагороду. Під час німецької окупації була вчителькою і заступником директора Инст. в Дрогобичі. На еміграції в Німеччині працює як учителька співу в укр. гімназії та як викладач і заступник директора Муз. Інституту в Байройті. Крім того продовжує працюю з хорами укр. гімназії, мішаним хором „Боян“ та хором ОУЖ. По приїзді до Америки організує церковний хор та викладає у відділах Муз. Інституту в містах Честері, Вилмінгтоні та Філадельфії.

На окрему увагу заслуговує праця

Лідія Шав'як
вчителька УМІ в Балтиморі
Lydia Shavyak, the teacher of
Ukrainian Institute of Music at
Baltimore, Md.

з дитячим хором при відділі УМІ у Честері.

Відділ УМІ в Балтиморі, Меріленд, веде ЛІДІЯ ШАВ'ЯКОВА, яка до умівської родини приєдналася в році 1954 з усією групою учнів класу фортепіану (що її вона zorganizувала на терені Балтимору в році 1951, прибувши сюди з Німеччини).

Музичну освіту отримала в Державній Консерваторії у Львові, де вчилася у класі проф. Витовта Фрімана, а пізніше проф. Леопольда Мюнцера, відомого віртуоза-піаніста. У проф. Мюнцера продовжувала вона концертний курс гри на фортепіані ще два роки після закінчення консерваторії. Отримавши диплом, почала свою музично-педагогічну діяльність у Львові. Перед самою II-гою світовою війною вона дістала працю вчительки музики у львівському дівочому семінарі СС. Василянок. Під час большевицької окупації цей семінар переназвано на II-гу Педагогічну Школу і там вона вела науку гри на фортепіані та викладала методикку музики для виховниць дитячих садків.

Де і коли тільки дозволяли на те об'єктивні обставини, там Л. Шав'якова негайно організувала гурток учнів гри на фортепіані і починала свою педагогічно-музичну роботу. Так було під час німецької окупації у Львові, під час її недовгого перебування у Кракові, опісля на еміграції в ДП таборі с Пфарркірхені, в Дол. Баварії, врешті в ЗДА. Постійно активно включена в громадське життя, вона завжди виходила назустріч своєю музичною допомогою — переважно акомпаніаментом — різним імпрезам національно-громадського характеру.

РОКСОЛЯНА ОГРОДНІК — наймолодша з цілої групи викладачів Укр. Муз. Інституту. Студії почала в Укр. Муз. Інституті в Дрогобичі, — класа проф. Б. Пюрка. Продовжувала в Німеччині у відомого композитора Горльбека.

По приїзді до Америки вчилася приватно у проф. Р. Савицького, пізніше в класі того ж професора в Укр. Муз. Інституті. В початках творення відділів організувала класу гри на фортепіані в м. Вилмінгтоні, але згодом перейшла до відділу в Честері, в якому успішно працює до сьогодні.

Талановита і працююча дівчина старається поєднати виховну працю

зі студіями. В 1953 р. блискуче здає іспити до Муз. Консерваторії у Філадельфії (Phila. Conservatory of Music) та дістає стипендію на дальші студії. Найздібніша учениця проф. Едварда Штоермана підготовляється до ступеня „Bachelor of Music“. Наші найкращі побажання успіху.

ОКСАНА СІМОВИЧ — солістка-скрипаль і педагог, відома громадському загалу з частих виступів на концертах і академіях.

Музику студіювала в консерваторії ім. Моєлюшки в Станиславові та в Муз. Консерваторії у Варшаві. Дальші студії продовжувала в Німеччині, — консерваторія Прайнера у Відні та класа проф. Гудера в Мюнхені.

Професійну працю, або вірніше концертні виступи почала дуже рано. Вже від 15 р. життя виступала як скрипаль-соліст в концертах і в радіо. Про концерти молоді солістки були часто вміщені прихильні рецензії в пресі. В Німеччині після ряду успішних концертів в м. Ділінгені, відкрила муз. школу, в якій вела класу гри на скрипці. Організаторські здібності допомогли в скорому часі розвинути школу, яка охопила найбільш здібних учнів серед таборової молоді.

В 1949 р. приїхала до Америки і вже

Роксоляна Огороднік
почала недавно тому вчити
фортепіану в УМІ

Roxalana Ogrodnik, has recently
begun teaching music at Ukrainian
Institute of Music

від 1950 р. вчить у найбільшій американській муз. школі „Сетлемент Мюзик Скул“ та її філії у Філадельфії. Рівночасно виступає в складі симф. оркестри при муз. школі. Від 1953 р. веде класу скрипки у філадельфійському відділі УМІ. В тому ж часі студіює в Музичній Академії педагогічний курс у класі д-ра Цанта.

Знана філадельфійській публиці з численних концертів, — співачка-солістка ІННА ЧЕРНЯХІВСЬКА — провадить класу співу у відділі Укр. Муз. Інституту.

Закінчивши з відзначенням Муз. Консерваторію, як виконавець і педагог, безперервно працює в обох ділянках. Вчить молодь співати, розуміти пісню. Ті знання, які набула в консерваторії (оперова класа) та природне відчуття найменшого нюансу народної пісні, старається передати своїм учням.

Успішні виступи в радіо звернули

увагу музичних критиків і дали можливість молодій співачці стати ведучою солісткою на сцені Укр. Музичного Театру.

В Німеччині Інна Черняхівська була довший час солісткою в професійній концертній групі в м. Ерлянгені. Концерти, в програмі яких були переважно твори німецьких класиків, — відбувались у супроводі смичкового квартету, який користувався великим успіхом і був знаний не тільки в цій місцевості, а в більших містах, як Регенсбург, Нюрнберг і т. д. З переїздом до Регенсбургу — провадить класу сольоспіву в муз. школі та виступає, як солістка в концертах і академіях.

Кольосальний репертуар — оперові арії, духовні твори, народні пісні, — дозволяє співачці брати участь в імпрезах різного жанру. Віддаючи багато часу учням — сама не перестає працювати над новим репертуаром і готує власний камерний концерт, який

Інна Черняхівська
вчить співу в УМІ

Inna Chernyakhivska, noted singer,
teaches at Ukrainian Institute of
of Music

Оксана Сімович, вчить гри на скрипці в УМІ
Oksana Simovych, an eminent violinist, is teaching
at Ukrainian Institute of Music

будемо мати нагоду почути в наступному сезоні.

На цьому закінчуємо перегляд жіночих сил Українського Музичного Інституту у Філадельфії й околиці. Як бачимо, у самій тільки класі фортепіану працює дев'ять кваліфікованих музик. Це велика заслуга Укр. Муз. Інституту, що він згуртував їх та обєднав для навчання української дітвори. Одношайний плян навчання, спільні пописи учнів та український зміст цієї школи робить її першорядною виховною мистецькою станицею. До інших навчальних осередків УМІ повернемось у своєму часі. (Докінчення буде)

Ганнуся Кульчицька

ІРА МАЛАНЮК У МАДРИДІ

Відома українська співачка Іра Маланюк взяла участь у врочистому відзначенні моцартівського ювілею у Мадриді. Вона виконала контральтові партії в Коронаційній мессі До, К 317 Моцарта.

ВЕЧІР МУЗИКИ У НЬО ЙОРКУ

У лютому відбувся в Літ. Мист. Клубі вечір камерної музики. Арії Моцарта, пісні Л. Деліба, Д. Січинського і В. Балтаровича виконала співачка Наталія Андрусів. Преса відмітила дуже прихильно її виступ.

У південній столиці

У дощевий квітневий день Централя готувалась прийняти гостю. Того дня мала відбутись у Філадельфії доповідь Володимира Душника, уповноваженого Католицької Акції Переселення, що повернувся недавно тому з Південної Америки. Із ним мала прибути його дружина Марія, якої ми сподівались.

І справді — в означеній годині застукотіли в коридорі дрібні кроки. У дверях з'явилась струнка постать, якої мийлий усміх приваблював. Молодечим чаром вийнуло від елегантної жінки, що сердечно привіталась.

Ми швидко перезнайомились. На зустріч прибули представниці — СФУЖО (п. Амалія Рублева), Гол. Управи США (п. Софія Стрижак), редакції „Н. Ж.“ (п. Лідія Бурачинська) і Окр. Ради США (п. Анна Сивуляк).

По короткій вступній розмові, під час якої пані Марія старалась пізнати всіх присутніх та гурти, що вони репрезентують, почалась наша нарада. Це не було засідання, введене з протоколом. А в дружній розмові ставлено запити й міркування, на які наша гостя обширно відповідала. Все торкалось недавнього побуту подружжя Душників у Бразилії та освідомної праці, яку вони там перевели.

— Перша моя зустріч з організованим життям — це був клуб матерей в американській школі. Мій синюк почав ходити до школи, яку провадили монахині. І тут я виконувала певну роботу. Ми влаштовували зустрічі, розгрівки, базарі, як це завжди клуби матерей роблять.

У квітні 1954 р. я написала дві статті про українські писанки, що появились — одна в Brazil Herald, англomовній газеті, а друга в Correioda Manha, португальською мовою. До цієї другої статті була долучена світлинка з шести писанками та короткий огляд української історії. Ці писанки привіз мій чоло-

вік із ЗДА, коли їздив туди в справах. Коли вони вже так послужили, тоді ми подарували їх визначним жінкам у Ріо. Одну з них дістала пані Варгас, дружина тодішнього президента Бразилії. Другу ми подарували п. Кемлер, дружині американського амбасадора, а третю п. Шен Хін-тінг, дружині амбасадора національного Китаю. Пані були захоплені тим подарунком і вістка про це розійшлася серед товариства у Ріо.

Слідуючого року мене запросили місцеві пластунки, щоб їм розказати про писанки. Я перевела навіть показ писання писанок, навчаючи їх трохи упрощеною методою. Того ж року O Globo, поширена газета в Ріо подала сама світлинку писанок із зазначенням, що писанку створив український нарід. Я зраділа таким вислідом. А коли в цьому році, вже по нашому виїзді O Cruzeiro, найбільший тижневик у Бразилії подав мою статтю про писанки з величезною кольоровою світлиною та додатковими рисунками, то я відчула, що моє намагання не було даремне. Правда, це було тільки частиною нашої праці в Ріо.

— Я довідалась, що в Ріо де Жанейро існує англomовний жіночий клуб. Він згуртував жінок 28 націй, що плекають товариське життя і виконують певні культурницькі й суспільні завдання. На чолі його звичайно стоїть американка і між членками знаходиться багато американок. Я зраділа цьому товариському звязку, бо ж, не знаючи португальської мови, я була осамітнена в чужій столиці.

В клубі прийняли мене незвичайно дружньо. Його ядро творили жінки з різних посольств, що говорили англійською мовою, але було також багато бразилійок. Мені було дуже цікаво познайомитись із жінками з різних країн, а до зустрічей і розмов клуб давав багато нагод.

Марія Душник

Mrs. Maria Dushnyk returns to U. S. after a long stay in Brazil

— Клуб має різні секції — музичну, драматичну, літературну, суспільної опіки, що сходяться по домах членок і в клубі. Я увійшла в члени музичної, літературної і бриджової секції. У квітні 1954 р. мене обрано головою музичної секції і на мене впав обов'язок дбати про музичну програму. Це були пополудневі зустрічі, на яких треба було приготувати доповідь, соліста, акомпанятора, а нерас і танечницю, коли була вплетена танцюва точка. Я підготувала кілька таких програм, наприклад віденської, американської та індонезійської музики. Але найбільше вдвоєлення приніс мені вечір української музики, що ми перевели його в червні 1954. Публіка явилась напричуд численно і між ними чільні представниці товариства в Ріо, бо прибула дружина американського амбасадора п. Кемлер, дружина індійського амбасадора Рані Кусум Кумарі (рані — це по індуському княгиня), дружина амбасадора національного Китаю п. Шен-Хін-Тінг та багато визначних бразилійок. Я відкривала зустріч, привітала приїздивих і дала доповідь про українську музику, ілюструючи на фортеп'яні деякі місця. При цьому

вдалося мені також наосвітлити історію України. Потім ми заграли дві платівки Капелі Бандуристів, щоб зясувати народню пісню у супроводі бандури. Слідуючою точкою був „Заповіт“ Т. Шевченка англійською мовою, що його продекламувала знайома американка до мого фортепіянового супроводу. Слідувало кілька вокальних точок: виступ співачки Євгенії Мазай у переміну з добрими платівками. На кінець молоденька Люда Мазай в українському народньому вбранні відтанцювала „гопак“.

Слідувало чайне прийняття. Стіл був накритий вишиваною скатертю і декорований жовтими й блакитними квітами.

Цей вечір став товариською подією. Звідомлення проявились у „Brazil Herald“ і „Rio Magazine“, передовому журналі бразилійського товариства. Там появилось 8 світлин із зустрічі та нотатка п. н. „Музика Українська“.

Другий український вечір удалось перевести рік пізніше. Ми запросили співачку Ію Мазюк із Парани і танечницю Ярославу Глібчук із Сао Павло.

Треба признати, що українська музика стала популярна в Ріо. Коли в нашому домі збирались гості, треба було завжди співати для них пісні або грати платівки. Пригадую одне прийняття, що ми давали в честь князя Алліята, члена італійського парламенту й містоголови Італійсько-Українського Товариства в Римі. Прибули тоді чільні представники бразилійського товариства та чужих амбасад, а також заступники Комітету Вільної Європи: — болгари, чехи, мадяри, поляки, румуни й українці. Щоб презентувати українську музику, ми запросили співачку Музу Астрову. Преса занотувала цей вечір, а „Brazil Herald“ назвав його „великою товариською подією тижня в Ріо“.

Переглядаємо вирізки з преси й світлини. Все це, збайливо упорядковане, дає повний перегляд праці Марії Душник. Перед нами розгортається кар-

тина живого товариського життя. Ось зустріч в одній амбасаді, тут прийняття в клубі, там прогулька кораблем, а тут знов показ моди. І всюди видніє її струнка постать серед цієї елегантної юрби.

— О, це вже інша казія, — відповідає на запит. — Щороку весною клуб улаштує показ моди для своїх членок. Це діється на великому кораблі з рамени великих конфекційних фірм. Це велика товариська подія в Ріо, бо на цей показ хоче потрапити кожна елегантна жінка. Уявіть собі, що останнього року мені доручили переведення! Це завдало мені багато праці.

Показ цей був великим успіхом, що приніс клубові великий дохід. Звідомлення з нього появилось у цілій пресі Ріо де Жанейро. Пять великих журналів подало численні світлини, а „Singra“, тижневик із накладом пів мільйона, помістив мою світлину перед мікрофоном на чоловій сторінці. Кажали мені пізніше, що моя конферансієрка була вдатна...

Віriamo напевно. Бо її жива, темпераментна розповідь, забарвлена гумором та елегантна поява не могли інакше, як корисно, впливати. Два роки пробула Марія Душник у південній столиці і за той час придбала численних друзів. А знаємо, які важливі для нас товариські звязки у країнах поселення!

— Так, — розказує Марія Душник, — ці товариські звязки я старалась використати. Моя бразилійська приятелька, що працювала в місцевій YWCA, запросила др. Віру Селянську перевести показ українського мистецтва й культури в цій організації. Також молода Люда Мазай мала нагоду виступати з українськими танками перед бразилійською публікою. А через знайомство з редактором історички філіялістів у „Correio da Manhã“ вдалось помістити там статтю про українські поштові марки, що її написав Олександр Семененко.

Марія Душник показала тут дорогу. Використала виймові умовини, що їй давало доско-

3 листів до Редакції

НА СОВЕТЬСКОМУ КРИГОЛОМІ

Советський криголом „Лена“ повертався з південної полярної землі та причалив в Австралії. У нас ще був живий спогад про вивезення Петрової і тому австралійське суспільство було доволі стримане. Але криголом мав мабуть завдання виявити себе „голубкою мира“. Почались офіційні візити з корабля на корабель... Потім почали пускати на корабель всіх бажаючих австралійців і дітей. Другого дня між австралійцями просунулись і наші, а в неділю посунула нас ціла хмара.

Оглядаючи корабель ми розійшлись по всіх закутках. Я мала з собою кілька чисел „Ми ще повернемось“, вирізки з газет про Воруку і „Пятсот розтопаних“ із „Н.Ж.“. Все те старалась умістити в кабінах та на полицях. Кожен із нас робив на свою руку. Мабуть усі так використали нагоду, бо на другий день нагло заборонили вхід на корабель і з корабля також нікого не пускали. Перед тим наші хлопці зустрічались із моряками, запрошували до себе, показували власні авта. А тепер залага дістала наказ не говорити з населенням. Чому так, питаються наші. — А чого ви нас засипали лютючками? відповідають.

... — Чому вам того страшно? питаємось. Австралійські комуністи нам теж присилають свої лютючки!

— Та ми не віримо й вашим австралійським комуністам!

Ось воно! Недавно тому австралійська прокомуністична організація запросила 8 жінок-стюардес із „Лени“ на прийняття. Появилось обширне звідомлення в часописах, де описано вигляд і розмову з молодими жінками. Та найбільше зацікавило їх хатне урядження австралійської господині і вони оглядали таку хату. „Чи тут кожна родина має свою хату?“ „А чи кожен член родини має свою окрему кімнату?“ „А яка в вас пралька, а який пилосос?“ Коли ж молоді стюардесси повернулися на криголом із такими враженнями, то напевне його політрук не був вдячний австралійським комуністам!

Г. Чорнобицька
Аделаїда

нале знання англійської мови та добра матеріальна підстава. Але левину частину того завдячуємо її товариському виробленню та охоті послужити нашій справі.
Л. Бура

На заході Америки

Жіночий рух завжди знаходив приятелів серед мужчин, що піддержували його словом і ділом. Деякі з них признають жіноцтву поважне місце у громаді, другі хотіли б поширити його засяг праці. Щоб познайомити наших читачок із такими одиницями, впроваджуємо цю рубрику. — Ред.

Нераз продумувала я над тим, як це можливе, щоб пан Іван Дужанський давав усьому раду. Здається, немає в Шикаго більш навантаженої від нього людини. Він голова Ліги Американців Українського Походження, голова Т-ва Українських Бизнесменів і Професіоналістів, містоголова УККА, він президент Союзу Продавців Молока, він член управи Шикагської Молочарської Фундації та скарбник Молочарського Пенсійного Фонду. Це постійні уряди, що він їх займає. А вже не згадую про різні акції, як переселення скитальців, працю для комісії Керстена, активну участь у всіх комітетах нашої парохії і т. д. Як це все йому вдається?

Як голові 22 Відділу, а тепер Окружної Ради США, мені часто доводилось із ним зустрічатись. Тому й мала нагоду приглянутись його роботі. Щойно з часом зрозуміла я її засяг і розміри. Ніде правди діти — й зорганізоване жіноцтво часто користало з його допомоги й зрозуміння. Чи то приєднати відомому конгресменку Чирч на промовця, чи навіязати взаємини з б. конгресменом Керстеном — усе зумів поладити п. Іван Дужанський. Не обійшлося при цьому дуже часто без матеріальної допомоги з його сторони.

— Я походжу з м. Сколе в Галичині, — відповів раз на мій запит. — Прибув сюди по першій світовій війні, як молоденький юнак. Тому й притягнула мене молодецька організація „Січ“ у Шикаго. Тут я провів довгі роки, як руховик, спорто-

вець, а потім і провідник. Як член парохії св. о. Миколая, став також членом відомого хору, що існує й досьогодні. А щоб віддати належне і своїй прибраній батьківщині Америці, вступив я, разом з іншими молодими українцями у члени Іллінойської Нац. Гвардії, де відбув добровільну службу у 132-ому полку піхоти 33 Диві-

Іван Дужанський
голова Ліги Американців Українського
Походження в Шикагу
Ivan Duzhansky, President, League
of Americans of Ukrainian descent
of Chicago

зії, де була сформована окрема сотня, зложена з самих українців. Маневри цієї сотні згадую дуже радо. Вони мали характер вправ української військової одиниці.

Дальше довідаюсь, що вже на початку свого побуту став працювати в молочарстві. Тут скоро розробляє власне підприємство. Найкращим доказом, як ставляться до нього бизнесмени з тієї ділянки промислу — це його вибір на президента Союзу Продавців Молока в р. 1946, що обіймав тоді близько

400 самостійних більших і менших молочарських фабрик.

Розпитую далі. Мене цікавлять акції на терені української громади. Бо ж знаю з власного досвіду, що їх куди важче перевести, як військову чи фахову кар'єру...

Пан Дужанський мене розуміє. Ліга АУП є рівночасно Відділом Злученого Українсько-Американського Допомогового Комітету, отже на цій установі спочивала акція переселення в Шикаго. Та я сама була свідком цієї широко наладнаної допомоги. Сотні ашурансів, приміщення новоприбулих, а потім шукання мешкання, праці — все те невтомно проводив голова разом із співпрацівниками. У признанні його заслуг покликали його в минулому році до Комітету для Втікачів для стійту Ілліной, що його осавував теперішній говернор Вілліям Спраттон.

А вже акція комісії Керстена! В останній промові, що її виголосив цей б. конгресмен на мانیфестації в Шикаго, присвятив спеціальну згадку його видатній допомозі. Він виразно сказав, що Іван Дужанський здобув завдяки тому замітне місце у визвольній українській справі. Бо українські свідки, що їх притягнув, допомогли висвітлити багато моментів із підсоветського життя.

Що тут ще можна додати? Що до нього звертаються часто загально-американські і міські установи в Шикаго, запрошують його часто до співпраці й поради, яких він ніколи не відмовляє. Що його думку цінять навіть високопоставлені в американському житті одиниці, як сенатори чи конгресмени та коли йде про якусь прислугу нашій громаді рідко коли йому відмовляють. Він є зразковим батьком, мужем і громадянином. Його такт, товариська виробленість, широке практичне знання і популярність роблять

„Ой, у саду вишня...“

Дощ перестав падати. Вчителька музики сиділа на ганку й підчікувала. Її учні, двоє дітей вже зникли з овиду, відбувши лекцію. Але їх мати, гладка й молода ще пані, додержувала вчительці товариства. До поїзду ще було кільканадцять хвилин.

— Оця вишня гарно зародила цього року, — говорила.

Вчителька повила очима за її рухом. Дійсно, вишня була ясно обліплена пучками овочів, а дощові крапельки на них блищали мов рубіни. Дерево було молоде й струнке і немов віддихало в чистому повітрі.

— Прегарна ця ваша вишня. Її варто було намалювати й назвати „Ой, у саду вишня...“

— Намалювати? Перш усього треба овочі заварити. З цієї

~~НЕМАЄ ТУТ ЖОЇ~~

його найкращим репрезентантом українців у міліоновому місті. Ми не могли йменувати його нашим амбасадором, але він сам здобув собі це становище своїми ділами та високо-якісними прикметами.

Отже здається я відповіла на питання, поставлене на початку. А наших читачок цікавить хіба тільки те, як ставиться пан Дужанський до жіночої організації, а Союзу Українок Америки зокрема.

— Відносно праці СУА в Шикаго я мав нагоду спостерігати її ближче, бо деякі Відділи СУА, а зокрема 22-гий є членом Ліги від часу її заснування, каже він. Хочу тут ствердити, що до гарного розвитку суспільно-громадської роботи в Шикаго причинилось жіноцтво у великій мірі. В кожній акції, що її проводила Ліга, зорганізоване жіноцтво у рядах СУА дало великий вклад. Я хотів би, щоб наша громада про це завжди пам'ятала і розуміла вагу цієї роботи. Без неї не може бути повного розвитку нашого громадсько-суспільного життя і тому їй завжди треба віддати належне місце. **А. Харниш**

вишні звичайно все йде на вариво або на повила. Любите вариво з вишень?

Вчителька призадумалась. Вариво? Вона вже довго не пробувала його у крутіжі воєнних літ. Але пригадався давно призабутий смак соковитих овочів і ряд слюїків ще в маминій коморі. Так, вишневе вариво: одне з найкращих!

— Треба, щоб ви собі їх заварили, — певним голосом рішила пані. — Хоч кілька слюїків! Як же без них зимувати? У мене вже заварені полуниці й апрус. На другий тиждень приступаю до вишень. Знаєте, що? Це дерево так вродило, що й для вас зостанеться. Сусід доїжджає щодня до міста, то я передам через нього кошечку. А ви собі відберете.

Вчителька подякувала. У душі побачила свою скромну кімнатку, в якій більшу частину місця займав фортеп'янь. І невеличке місце за завісою, де вона приладжувала собі їжу на електричній машинці.

Пані не завважила її задуми. Вони вже були в дорозі на двірці. Минаючи вишню, пані струснула віткою, яка посипала тисячі краплин. Червоні вишні затанцювали в заходячому сонці.

— Я ще ніколи не заварювала, — сказала вчителька тихо.

Пані знала безліч приписів. Її мати заварювала одним способом, але вона випробувала кращий і цей владне припоручає. Завжди вдається! Вона, вчителька, мусить заварити собі, бо пані її так дуже любить!

За кілька днів вчителька зявилась в умовленому місці, щоб відобрати кошечку. Як вона здивувалась, коли побачила мугупній кошечку! Сусід виправдав, що на возі дуже трясло і кошечка покотився. Трохи вишень надсипалось, але він зібрав їх, вона ж і так їх буде мити, чи не так?

Зідхнувши, взяла вчителька кошечку за вухо. Він не був важкий (вишень таки трохи надси-

палось), але дуже незручний. З трудом вона втиснулася до трамваю, рада, що в тій порі немає багато пасажирів. Але кондуктор звернув їй увагу, що з кошечки тече. Він просить її перейти на передню платформу.

Вчителька почервоніла. Найрадше вона була б узагалі вийшла з вагону. Але кондуктор був ввічливий, хоча суворий. Він сам допоміг їй пресунути кошечку, а на зупинці навіть вихилив його з трамваю.

Вже коли вона йшла сходами до своєї кімнатки, завважила, що на її сірій літній суконці збоку дві червоні, великі плями. З того боку, де вона несла кошечку. Серце в неї забилося, щоб не покапало щось на долівку й на хідник, простелений по сходах. Їй пригадалось, як вона раз навшпиньках поверталась пізно з забави, щоб її мати не почула! Тепер вона так само навшпиньках минала кімнату господині, що любила привітати її на порозі.

У кімнаті вона зітхнула. Кошечка не влазив поза занавісу, де вона зберігала своє кухонне приладдя. Але його й так треба було зараз випорожнити. Вона видобула всю посуду, всі тарілки й мисочки, якийсь кошечку. Все одно не вистачало. Підложила під кошечку газети, щоб не забрудити підлогу. З жалем подивилась на два порожні слюїки, що їх вранці приготувала. Що з ними?

Почалась робота. Одягнула старий халатик, що в ньому прятала кімнату. Замкнула двері на ключ, щоб її кімнати ніхто в такому інеладі не побачив. Щастя, що вода в кімнаті! Але ж посуду бракувало! Прийшлося знов висипати вишні до кошечки. Надбираючи поволи, вона помила мисочку і заходила її кісткувати.

Знов спогади! Тинистий ганок на селі, соняшне пополудне й мати з наймичкою „дрилують“ вишні. Як вона це ясно бачить! (Докінчення на ст. 14)

Наше радіомовлення в Дітройті

Здається так недавно було, як голова Окр. Ради п-на Ольга Шустер, на одному засіданні запроєктувала надання радіо-авдицій, для зорганізованого в США жіноцтва — а ось вже за нами один період праці у тому напрямі, та п'ять авдицій за нами.

Коли взяти до уваги, що наше радіомовлення триває тільки 10 хвилин і може бути тільки раз у місяць (25 дол. одна авдиція) — то весь цей матеріал, що його подаємо, мусить бути дуже сконденсований. Ніяких зайвих слів, а навіть і думок. Но і мусять бути вістки від наших спонзорів, то є від Відділів США.

Радіовий комітет в особах: пп. Ольга Шустер, Павліна Будзол, Анастасія Вокер, Марія Слюсарчук, Олена Климишин та Дарія Бойчук, запланував на початку своєї праці цикл рефератів до теми „жінка в громадському і родинному житті“ та послідовно ці теми опрацьовував.

Перша інавгураційна авдиція, почалася вступним словом містоголови Централі США п. Будзол, членки 26 Відділу, яка вітала почин Окр. Ради в його великих намірах, виторити контакт поміж зорганізованими жінками. Вона в коротких словах перейшла діяльність і заслуги США, який сьогодні є великою організацією, що є членом Ген. Федерації Жіночих Клубів, та Нац. Ради Жінок Америки, де здобуває собі й Україні приятелів. Дальше говорила голова Окр. Ради п-на Ольга Шустер, що у своїм рефераті вказала на минуле і теперішнє зорганізованого жіноцтва в Дітройті. Своєю прецизністю у висказуванні думок, розробила цю тему блискучо. Усі знаємо, в якому історичному часі живемо. З того виходить конечність ділитися думками, сприймати ідеї, обговорювати події.

В черзі був реферат Дарії Бойчук, членки 63 Відділу. Говорила про минулу працю жіноцтва тут в Америці і Канаді, та в Україні.

Сталою спікеркою наших авдицій є п-ні Анастасія Вокер, яка зі своєї функції вивязується прекрасно. Кожну програму вона дбайливо пов'язує, так що загальне враження із цілості є дуже добре, як говорять слухачі.

Друге радіомовлення було присвячене Лесі Українці. Слово про поетку, говорила по-англійськи п-ні Вокер. Реферат, якого провідною думкою було

збереження української духовости, мала п-ні Олена Климишин, членка 63 Відділу. Розпочала словами Лесі Українки „Розбий, розсій нас геть по світі, тоді либонь журба по ріднім краю — навчить нас де і як його шукать“. Дуже актуальне мотто, а яке гірке у своїй дійсності! Рідний край, як формулюючий чинник у вихованні молоді — для нас покищо недосяжний. Осталась тільки, українська людина у великому світі. Ходить про те, щоб ця людина не згубила своєї духовости і вміло передавала ті всі надбання, новим поколінням.

Слідуюча з черги авдиція, була присвячена роковинам Шевченка. В тому 10-хвилинному радіомовненні вміщено доповідь п-ні Ясінської, членки 23 Відділу, на тему „Жінка у творах Шевченка“, яка перевела паралелю між поетичними героїнями Шевченкових творів, а дійсними героїнями, яких давали різні періоди нашої історії.

На авдицію у місяці квітні зложились такі теми: „Великодні звичаї“ по-англійськи говорила п. Ірина Янчак-Торенс з 58 Відділу, „Із виховних проблем“ п-ні Ольга Макар, виховна реф. Окр. Ради, та голова 63 Відділу, та п-ні Хомяк, з 26 Відділу, про появу книжки „Жіноцтво Дітройту“. У своєму рефераті п. Макар апелює до молоді тут уродженої, яка України не бачила, але яка має українську душу. Тільки треба в цю душу вляти український зміст, тоді обовязки супроти України будуть вповні виконані. Пані Торенс дала в своєму викладі доказ, що молодь, про яку мова вище, вміє цінити українську традицію.

Місяць травень — місяць матері в цілому світі. І наша авдиція відмітила це, маючи 5-того травня, на цю тему радіомовлення. П-ні Сідло Ф., голова 31 Відділу, мала промову, якої заголовком було „Присвята Мамі“. — Зі знаним нам хистом, убрала своє говорення, у народні приповідки та усну словесність. П-ні Цісарук, членка 5 Відділу, річиво і розважно розповіла про матір-громадянку. П-ні Сепел Надія продеклямувала гарно англійську поему під наголовком „Моя Мама“.

У червні кінчаємо перший етап наших авдицій і робимо літню перерву. Буде перегляд праць усіх Відділів США в Дітройті, як наших спонзорів.

Ми є переконані, що нова ділянка праці, запланована і переведена нами, була корисна. Ми горді, що жіноцтво

Анастасія Вокер
спікер радіомовлень Окр. Ради
в Дітройті

Anastasia Volker, radio announcer
for the UNWLA program at Detroit

спромоглося на те і усім Відділам за
те дяка.

Комісія Радіомовлення
Окружної Ради США
в Дітройті

З листів до Редакції

КОНТОМЕТРИЯ ЧИ КОМПТОМЕТРИЯ?

В інформаціях, які я подала про школу рахунковости, що її закінчила в Америці, зайшла помилка. Редакція назвала її школою контометрії, тоді коли воно звучить по-американськи Comptometer School і так вимовляється. Публика, що схоче пошукати такої школи в телефонічній книжці, може її не знайти. Малина Д.

Контометрія або комптометрія — це чуже слово, що ми його перейняли вже давніш із французької мови і тому засвоїли собі його з французькою вимовою. Кажемо — конто, контувати, отже нову відміну цього слова „контометрія“ треба достосувати до того пня. Американці ж всі французькі слова вимовляють на свій лад і тому кажуть „комптометер“.

Ваша правда, що треба було в дописі подати точну назву школи й рахунковости в американській транскрипції, щоб її кожен міг тут відшукати. (Comptometer School). Ред.

„Ой, у саду вишня...”

(Докінчення зі ст. 12)

А вона бігає по городі з дітьми і лиш час до часу впадає, щоб захопити якусь вишню...

Кісткування виходить у неї незручно. Овочі розриваються і червоний сок спливає по пальцях. Чим це мама робила? Здається, пригадає, що в неї були шпильки в руках. Оттакі жіночі „гарнадлі”, що тепер вийшли з ужитку. Як усе, що минуло...

О, нема що згадувати! Про це знає найкращий її друг, отой фортепіян. Своїми звуками допомагає їй забувати все те, що минуло. А ці вишні тільки викикують спогади.

Погляд її впав на годинник. Ох, уже півтори години проминуло, а вона ще з тією мисочкою не готова! Що буде? Та ж у неї під вечір дві лекції. І в кімнаті вже мусить бути чисто!

Голодний шлунок пригадав їй, що вона вполудне нічого не їла. Але де ж тут варити? От візьме собі кусочок хліба з вишнями та й замне голод.

Не перериваючи роботи, вона похапцем зїла трохи вишень. Хліба не було в хаті, то ж вона закусила кількома прецликами. Чи вони були надто солоні? Нагло її шлунок прошив різкий біль. Вона відложила мисочку й прилягла на своєму тапчані, що правив їй за ліжко. Хіба це вишні? Вона ж їх завжди так радо їла!

Але це їй не допомогло. Шлунок бурчав і бунтувався. Почався біль голови, що їй часто дошкулював. Що буде з лекцією? Вона старалась спокійно лежати. Та триходилося бігати до відосібненого місця. Ні, вона цього не витримає! Під час одного ходу вона написала на клаптику паперу: „Лекції сьогодні не буде, бо я нагло перешкоджена”. І прикріпила це до дверей.

Від цього їй наче б то полегшало. Перед нею цілий вечір і довга ніч. Час, щоб упорядкувати це вишневе багатство. Може й справді варити повинна, а не вариво? Але як його варить-

ся? Щось говорила мама її учнів, але вона не пам'ятає. Зрештою пригадала собі, що в неї зовсім небагато цукру.

І вчителька знов сіла кісткувати. Але гострий запах вишень та вишневий сок, що стікав поміж пальцями будили млість. Знов починала боліти їй голова.

Ні, нічого з того не вийде. Треба знов прийняти. За хвилину почувалась краще. Як завжди у хвилинах нерішучості її тягнуло до фортепіяну. Але ж вона написала на дверях, що перешкоджена! Що буде, коли прийдуть учні і почують, що вона грає? Не повірять їй! Треба терпіти!

Тричі вона вставала до роботи і знов мусила її покидати. Коли врешті знеможена лягла скоро спати, то від хвилювання довго не могла заснути. А вранці не повірила своїм очам. Чи це її кімната? Всюди миски, тарілки, склянки, а з-під кошика довга червона доріжка, що промочивши газети закрасила новенький хідник.

Але вчителька не розначала. Одягнувшись скоро, вхонила кошик, підложила його новими газетами і з розмахом застукала до дверей своєї господині.

— Добрий ранок, пані Висоцька, сказала оживлено. — Бачите, яка несподіванка? Учні принесли мені вишень, цілий кошик! А я не маю що з ними робити!

О, пані Висоцька уміла оцінити такий подарунок. Вона не робить варива, бо її чоловік його не любить. Але зате вишнянка буде чудова! Може пані вчителька хотіла б припис?

Але вчителька вже не слухала її. Оживленим кроком вона вже була у своїй кімнаті. Розігрівши води на машинці, вона заходилась прати ту частину хідника, що затекла. Так, це треба зробити! Помити всю посуду від червоних плям. А тоді вона сяде до фортепіяну і заграє собі, те, що вчора не сміла.

І коли врешті, переглядаючи ноти, натрапила на пісню „Ой, у саду вишня”, усмішка зяви-

лась на її лиці. Первісно вона не думала прати цього. А тепер поклатла ноти і призадумалась. Перед її очима встало струнке дерево, що протягнуло віти до заходячого сонця. На овочах блищали краплинки дощу немов самоцвіти. Все дихало й розкошувало у свіжому воздусі.

— Так, сказала сама до себе. Це треба собі заграти! І з-під її пальців поплили звуки, що закрили собою всі клопітні заходи вчорашнього дня.

Зірка Колос

ЛИСТ ДО РЕДАКЦІЇ

СІЧЕНА ЧИ МЕЛЕНА?

Хоч я й мужчина, але переглядаю нераз приписи. Це мені виплачується, бо нахожу там нераз „перлини”, що їх ніде не найшов би. Наприклад у ч. 4 у приписі „січена ковбаса” сказано, що м'ясо на неї треба змолоти. Тоді вона вже не буде „січена”, але „мелена”!

Ще дивніше звучить назва кишки в тому самому приписі. Там кишка названа „ковбасницею”. Та ж кишка є завжди тільки кишка! Крім того навіть штучно вироблені кишки не звуть ковбасницями, бо слово „ковбасниця” скорше відноситься до особи жіночого роду, що або виробляє ковбаси, або тільки продає їх по аналогії з „рибницею”, що торгує рибою, або „бублейницею”, що пече й продає бублики, або „молошницею”, яка продає молоко ітд. Інж. Г. Гордієнко

Ваша правда, що в українській ковбасі м'ясо повинно бути січене, а не мелене. Але рахуючись із тим, що жінці тепер так сутужно з часом, то й у приписах стосуємо полегші. Хто бажав, може м'ясо й посікти, а не помолоти.

Щодо другої Вашої завваги, то йнакша справа. Коли при різанні свині кабанник виймає нутроці, тоді кормові проводи дійсно називає „кишками”. Але коли вже почистить їх до вжитку, тоді довгі кишки, призначені для ковбас, звуться „ковбасницями”, а короткі, що їх наповнюють кашею — „кишками”.

Можливо, що декуди звуть і продавницю ковбас „ковбасницею”. У більшості їх звуть „кабанничками”. Але однакові назви для двох різних понять часто трапляються у всіх мовах. Ред.

На шляху 8 Відділу С У А

Бронкс є частиною метрополії і через те там доволі скоро проявилось зорганізоване життя. Вже наприкінці 1927 р. засновано там Відділ С У А, що дістав 8 число. На чолі його стала Марія Дідоха.

Перші чотири роки проминули доволі оживлено. Товариство провело ряд імпрез і вислало до Рідного Краю около 1000 дол. на різні цілі. Однак прийшли роки депресії. Товариство почало підупадати, а то й зовсім припинило діяльність. Щойно 30. жовтня 1938 привернено його знов до життя. Нововибрана управа проявила оживлену діяльність

Годі вичислювати тут імпрези чи почини Відділу. Щороку 8 Відділ переводив День Матері, давав сценічні вистави, влаштував бали і забави. Із них слід згадати Фільмовий Святочний Вечерок у 1952 р., як особливо вдатний. 8 Відділ піддержував фінансово всі заклики Централі, а також закупив один шер Дому С У А.

8 Відділ начислює тепер 34 членки. Це не є надто численний, але дуже зжитий із собою гурт жінок. Всі події особистого життя членки переживаються разом, як напр., купно дому п-тва Вусів або привітання членок, що повернулись із Флориди. При цій нагоді завжди згадують громадські потреби і переводять збірку на якусь ціль.

У Відділі є цілий ряд жінок, що вже десяток, а той більше літ стоять при праці. У першу чергу слід згадати почесну членку Відділу п. Апольонію Дзюму, що довгі літа працювала в товаристві, а й тепер все піддержує його.

П-ні А. Дзюма походить із Количинець, пов. Гусятин у Галичині. Громадську працю розпочала у 1927 р. Коли тільки оснувався 8 Відділ, вона вступила в члени і вже два роки пізніше вибрано її головою. Нелегко було їй взяти на себе цей обов'язок! Як мати п'ятеро дітей вона не мала багато віль-

Апольонія Дзюма
почесна членка 8 Відділу С У А
в Бронксі

Apolina Dziuma, honorary member
of Branch 8 of UNWLA, Bronx, N.Y.

ного часу. Але вона головувала з перервами 12 літ і довела Відділ до значення і сили. За цю жертвенну працю Відділ нагородив її почесним членством.

Окрім неї слід згадати й інших урядничок Відділу. 8 Відділ очолювали з успіхом п-ні Олена Вус і п-ні Єва Корпало, а тепер стоїть на чолі Відділу п-ні Анна Свенсон. В управі працюють уже довгі роки пп. Єва Хомів, Йоанна Івусич, Марія Бобецька, Софія Штига, Марія Рігель, Катерина Джорджія, Єва Путяк, Марія Гілета, Анна Ерет і Марія Собол.

Із листів до Редакції

ЧИ СПРАВДІ ТРЕБА ОБЕРЕЖНОСТІ?

Як читач „Нашого Життя“ пишу кілька слів у зв'язку зі статтею п. з. „Будьмо з дітьми обережнішими“ в 5. ч.

На мою думку, провина редакції „Веселки“ не така велика, щоб заслуговувала такої обемистої статті, яку написала Вп. П. О. Шпаківська з трі-і півмісячним запізненням. Конкурс

дитячого здоров'я, краси і національної ноші зорганізувало наше жіноцтво ще в листопаді м. р., а „Веселка“ лиш помістила фото. Тим часом у статті майже весь докір звернений на адресу „Веселки“, що може в декого викликати враження тенденційности.

Це ж ясно, що нагорода так і була подумана, щоб відзначити нею батьків, які домоглися того, що їх діти виглядають гарно й здорово. На здоровий і гарний вигляд дитини діють великою мірою гігієнічні умовини, харчування, стиль виховання і ін. чинники. Все це досягається працею, стараннями, знанням і досвідом. Те саме відноситься й до ноші. Саме бажання естетично (гарно) виглядати навіть у дітей ще не є гріхом, так як навпаки: ніхто, навіть дитина, не хоче виглядати погано.

Дітей нагороджують не тільки за їх зовнішність, але й за гарні успіхи в науці, за пильність, знання, поведінку — а все те здебільшого теж заслуга батьків та виховників, а не самих дітей, які хоча б і мали вроджені здібності, без виховного впливу легко можуть їх змарнувати.

Хочемо цього чи не хочемо, завжди так буде, що нагороди діставатимуть щасливіші (гарні, спосібні, здорові з уродження), хоч вони без своєї заслуги такими уродилися. І ясно, логічна послідовність не вимагає за те карати нещасних упосліджених.

Щоб діти не зманірувались, щоб не побільшували своєї краси білилами, мастилами і іншими штучними засобами, щоб, узагалі, не виробили собі викривленого уявлення про красу тіла — це теж завдання батьків і деяких громадських організацій. Але до цього не вела ні постанова Жіночого Комітету влаштувати конкурс дитячої „краси“, ні такий факт, як уміщення фота восьмирічної дівчинки на сторінках „Веселки“, яка попри свої недоліки (хто і що їх не має?) заслуговує за цілість своєї роботи прихильнішої згадки. А то буває, що про добре діло в нас здебільша мовчать, а другорядну помилку чи огріх роздувають до великої проблеми.

Така моя думка. Якщо б хтось не погоджувався зо мною в тій справі, не буду сперечатись.

З правдивою пошаною до Вас

Р. Завадович

В опізненні допису авторка його, п-ні Олена Шпаківська не поносить вини, бо він наспів у час, а тільки через брак місця був поміщений пізніше. — Ред.

+

Посмертна згадка

ДЖАМЕЙКА, Н. Й.

11. березня ц. р. упокоїлась по короткій недугі **Христина Заборська**, членка 18 Відділу США і -60 Відділу УНСоюзу. Походила з с. Вербиць, п. Бібрка в Галичині. Полишила в смутку дочку Олену, зятя, дві внучки та сестру Марію. Членки 18 Відділу впрагали щиру членку, що не жалувала дати на добру ціль. Довгі роки збори Відділу відбувалися в її хаті.
Вічна їй Пам'ять!

ДІТРОЙТ, МИШ.

Дня 28. травня відійшла від

нас на віки наша членка **Марія Ільницька**, що згинула трагічно в автомобілевому випадку. Покійна була вже кілька літ членкою 31 Відділу, де її всі любили за її веселу вдачу. У її похороні членки 31 Відділу взяли численну участь. Над гробом попрощала її п. Феся Сіділо від Відділу, а всі членки помолились за її душу. Покійна покинула у важкому смутку дітей Осипа, Ольгу, Вірджінію, Катерину і Юлію.

Спи спокійним сном, дорога приятелько, а прибрана земля нехай буде Тобі пером!

Управа 31 Відділу США

КЛІВЛЕНД, ОГАЙО

Дня 23. травня відійшла на вічний спочинок довголітня членка і урядничка 30 Відділу **Ева Лалюк**. Покійна була у нашому Відділі від початку його заснування, ніколи не відмовила йому праці і жертв на народні цілі. Любила свою українську, католицьку Церкву і свій рідний край. Полишила у

смутку чоловіка, найстаршу дочку Олену, що вступила до монастиря СС. Василіянок, троє дочок, одного сина, трьох зятів, невістку і внуків. У похороні, що відбувся величаво при участі двох священиків і СС. Василіянок, взяв численну участь 30 Відділ із відзнаками. Прибуло також Сестрицтво Пр. Діви та 112 Відділ УН Союзу з відзнаками і прапорами.

Спи спокійно, дорога Сюзьянко, а прибрана земля нехай буде тобі пером! **П. Різун.**

У ПІДГОТОВІ ДО МІЖНАРОДНОЇ ЖІНОЧОЇ ВИСТАВКИ

Ідучи за довголітньою традицією скликала Окр. Рада США недавно тому у Нью Йорку ширші сходина членів та запрошених гостей у справі участі в Міжнародній Жіночій Виставці в біжучому році. Наряду відкрила голова п-ні Бенцаль, даючи звязкий перегляд вкладу США у згаданих виставках впродовж минулих літ та прохала вибрати голову Ділового Комітету. Одночасно вибрано п-ною **КАТЕРИНУ ПЕЛЕСЮК**, яка має за собою довголітній досвід.

По діловій дискусії вибрано членів Комітету у такому складі:

П-ні Олена Гординська перша містоголова, п-ні Іванна Рожанковська друга містоголова, п-ні Галина Гошовська секретарка, п-ні Анна Кізима скарбничка. Окрім того устійнено ділові комісії у такому складі:

ФІНАНСОВА КОМІСІЯ: п-ні Лідія Котлярчук, голова, пп. Марія Процак, Анастасія Слободян, Катерина Баран, Катерина Микитин, Марія Чарнецька, Євгенія Лоськів, Євдокія Ликтей, Кароліна Барщевська, Софія Штига, Анастасія Хархан, Наталія Мітрінга, Марія Савицька — члени.

МИСТЕЦЬКА КОМІСІЯ: п-ні Мирослава Гординська, голова, п-ні Ірина Шухевич, член.

ІМПРЕЗОВА КОМІСІЯ: п-ні Анастасія Бродин, голова, пп. Ніна Бакад, Дорота Валдер, Марія Робіська, Анна Йонда — члени.

ПРЕСОВА КОМІСІЯ: п-ні Марія Макарушка, голова, п-ні Ірина Домбчевська член.

ГОСПОДАРСЬКА КОМІСІЯ: п-ні Надія Пастушенко голова, пп. Христина Воевідка, Анна Свенсон, Марія Соболь, Марія Марусевич, Стефанія Солдан, Марія Карпевич, Любов Раков-

ська, Євдокія Половчак, Ірина Кашубинська, Ярослава Зарицька, члени.

КОНТРОЛЬНА КОМІСІЯ: пп. Марія Головей, Марія Ленчук, Ірина Пясецька.

На дальших двох сходинах вибрані члени могли вже представити висліди їх ініціативної праці. Кіоск задатковано, білети вже в розпродажі. Зголошено багато цінних експонатів і передискутовано багато можливостей. Це дає запоруку гарного успіху на цього річної виставці.

Об'єднаний Комітет Українських Організацій м. Нью Йорку дав протекторат Окружній Раді США для участі в Міжнародній Жіночій Виставці.

Ірина Домбчевська
член пресової комісії

ОСОБИСТЕ

З нагоди 70-ліття нашої господарської референтки п-ні Софії Стрижак складає їй сердечні побажання щастя, здоров'я і многих літ

Головна Управа США

ЗАКЛИК

На квітневих зборах нашого Відділу управа й членки ухвалили започаткувати фонд будови пам'ятника на могилі нашої патронки, покійної Олени Кисілевської. Пересилаємо чек на 10 дол. до Світової Федерації Українських Жіночих Організацій (СФУЖО) і закликаємо, щоб і другі організації пішли за нашим прикладом і зложили свої пожертви на цей пам'ятник. Таким чином зможемо побудувати нагробник для тієї, що все своє життя посвятила для українського жіноцтва.

Катерина Шемердяк
голова 12 Відділу
ім. Олени Кисілевської
у Шнкаго

Подяка

Щиру подяку складаємо 28 Відділові в Ньюарку за побажання, які управа і члени зложили нам на телевізійній програмі з нагоди 40-літнього ювілею нашого подружжя, що ми обходили дня 26. травня. Також складаємо подяку за подарунки, квіти, телеграми й картки, що остануться нам памятною назавжди. Найбільшу подяку складаємо голові 28 Відділу п-ні Настюк, членкам, що жертвували і тим, що помагали звеличати наше свято. Посилаємо 10 дол. на пресовий фонд „Н. Ж“ і бажаємо всім кріпкого здоров'я.

Марта і Степан ЗЕЛІНСЬКІ

Міжнародна Організація Праці (ILO)

Міжнародна Організація Праці це міждержавна інституція, що об'єднує представництва 70 країн. У ній беруть участь представники держави, її працедавців і працівників.

Засновано її в 1919 р., а в 1946 р. вона увійшла у зв'язок із Об'єднаними Націями. Її метою є дбати про суспільну справедливість в усіх країнах. В тій цілі вона створює умовини праці в усіх країнах, випрацьовує міжнародні напрямні і слідкує за їх приміщенням.

Побудова Міжнародної Організації праці складається з:

Міжнародна Конференція Праці — це світове форум для справ праці і суспільних проблем. Водночас — це є найвищий чинник ILO. Кожна держава висилає 4 делегатів, з яких два репрезентують її, один працедавців, а один професійні спілки (юнії). Кожен делегат голосує незалежно від своєї делегації, отже опінія кожної групи має повну свободу.

Екзекутива ILO складається з 20 представників держав, 10 представників підприємців, а 10 заступників проф. спілок.

Міжнародний Уряд Праці це є осередок, що переводить, як секретаріят ILO практично всю намічену роботу. У ньому працює 60 фахівців із різних країн, що мають докладні відомості про умовини праці в різних частинах світу.

Оттак виглядає побудова цієї міжнародної організації, що діє вже 37 літ. Найвищим її чинником є Міжнародна Конференція Праці, де рішення западають двома третинами голосів.

Міжнародна Конференція Пра-

ці має відбутись в Женеві у Женеві. З великим зацікавленням очікує її весь західний світ. Бо в цій сесії має дискутуватись тема, що хвилює весь вільний світ — примусова праця в СССР.

Рішення Конференції не обов'язують уряди держав автоматично. Делегації пропонують дану справу своїм законодавчим чинникам і ті можуть видати потрібні закони або змінити їх. Отже рішення ILO у справі примусової праці не обов'язує формально СССР. Але куди більший тиск виконує тут опінія світу, з якою числяться можновладці Кремлю.

Перед скликанням Міжнародної Конференції в Женеві СССР пустило поголоску про розв'язання таборів примусової праці. Це було власне підготовою тієї опінії, що про неї була мова. Сам перебіг Конференції покаже, як дбайливо треба вибувати факти, як солідно наслідувати кожну подію. Американська делегація збрала великий матеріал про концтабори і завдяки тому зможе протиставити всім твердженням про полегші режиму конкретні факти. Робітна норма, денний харч (у кальоріях), санітарна обслуга, мешканеві умовини — це все свідчитиме про жахливі умовини побуту советського в'язня. Та найбільший доказ знущання над людиною дають страйки в таборах примусової праці. Вони коштували багато крові й людського життя і довели до вияву нечуваного зв'єрства: потратування танками безборонних жінок у таборі Кінтір.

Фонд пам'ятника

Збірка на Фонд Пам'ятника Олени Кисілевської продовжується. Світова Федерація Українських Жіночих Організацій проголосить у пресі заклик до всього українського громадянства — причинитись датками до упорядкування могили цієї великої українки! Датки напливають у ЗДА до канцелярії СФУЖО у Філадельфії, а в Канаді до Фінансової Комісії СФУЖО в Торонті.

Щоб розпочати гідно це завдання — закуплено з Фонду Пам'ятника сусідню льоту і долучено її до місця спочинку Покійної. Щойно на такій підставі можна буде двигнути гарний пам'ятник.

ЗБІРКИ З МАНІФЕСТАЦІЙ

Маніфестації у честь 500 погибших, що відбулися в усіх наших жіночих організаціях, виказали не тільки єдність і готовість нашого жіноцтва. В деяких центрах вони принесли дохід. У більшості випадків комітет маніфестації призначив його на дальшу акцію освідомлення вільного світу про злочини Москви. Із таким призначенням надіслано гроші до канцелярії СФУЖО.

Світова Федерація Українських Жіночих Організацій одержала тим доказ зрозуміння для своїх завдань та великого довіря своїх членів-організацій. Подаючи листу зложених пожертв, Управа СФУЖО складає оцим комітетам маніфестацій щирю подяку.

Діловий Комітет у Дітроїті \$200

Комітет Маніфестації у Мон-треалі 80

Ліга Українських Католицьких Жінок у Монтреалі .. 30

Комітет Маніфестації й Нью-арку 53.55

Комітет Маніфестації у Шикаго 53

Комітет Маніфестації в Едмонтоні 45

Відділ ЛУКЖ при парохії св. Духа в Монтреалі 20

18. березня

АВСТРАЛІЯ

Одержавши заклик СФУЖО, Гол. Управа СУА запросила все українське жіноцтво та українську громаду взяти участь у Богослуженнях та панахидах, що будуть відправлені в день 18. березня. Стейтові управи СУА стали підготовляти жалобні сходи.

Мелборн. В обох українських церквах відправлено заупокійні Богослуження і панахиди. Жалобні сходи відкрила голова Централі СУА п-ні Марія Осідач. Реферат про жертву 500 погибших виголосила секретарка п-ні І. Умриш. Слідувала доповідь про українську жінку, яку дуже основно опрацювала п-ні Лідія Гаєвська-Денес. П-ні О. Тарнавська відограла жалобний марш М. Лисенка, а п. Л. Максимшин віддеклямувала вірш „Засуджені“. Вкінці п-ні С. Стебницька відчитала „Молитву“, а п-ні І. Дурбак резолюції, якими Союз Українок Австралії запротестував проти жахливого вчинку в Кінгрі.

Сцена була відповідно удекорована. При символічній могилі з хрестом, терновим вінком і Тризубом старші пластунки місцевої станиці держали стійку. Громадянство виповнило залю по береги.

Австралійська преса „Сан“ і „Аргус“ помістила короткі звідомлення про панахиди. Резолюції СФУЖО з допискою від українського жіноцтва Австралії поміщено в протестаційній газеті „Flag“, виданої у звязку з приїздом Хрущова і Булганіна.

БРАЗИЛІЯ

Курітіба. Дня 29. травня в залі філії ХОС-у відчувалась глибока жалоба. Сцену прикрашено килимом і рушниками, а на синьому тлі жовтими хризантемами виложено цифру 500, яку оповито чорним крепом.

Академію відкрила голова Жіночої Секції ХОС-у п-ні Ольга Горачук. Вона коротко розповіла про трагедію в Кінгрі, а також зворушливими словами повідомила про смерть голови СФУЖО, сенаторки Олени Кислевської.

Однохвилинною мовчанкою всі присутні вшанували пам'ять 500 погибших, що згинули від рук московських катів та заслуженої голови СФУЖО.

У продовженні програми прочитано реферат про трагедію в Кінгрі. У піднесеному настрою присутні відспівали національний гімн.

В українській радіопередачі відчитано реферат про подію в Кінгрі, одного дня українською, а другого дня португальською мовою.

Жіноча Секція в порозумінні з відділом преси ХОС-у передала матеріял до шости найбільших бразилійських часописів, де його використано.

Апукарана. Дня 29. квітня відбулись жалобні сходи місцевої Жін. Секції при ХОС-і. Їх відкрила голова Жін. Секції п-ні Ольга Кучма. Реферат про жертву в Кінгрі прочитала п-ні Марія Онищенко. Слідувала пісня „В понурих степах“, яку для цієї нагоди написав п. Григор Онищенко. Пп. Даня Онищенко і Осипа Романишин віддеклямували кілька віршів, потім відспівано пісню „Спіть, героїки, спіть“, а п-ні Оксана Стрижаковська виступила з деклямацією. На кінець п-ні Іванна Борушенко прочитала заклик „У гордії жалобі“ і статтю Марії Біляк „П'ятсот розтоптаних“. П-ні Ольга Кучма попрочала присутніх закінчити сходи національним гімном. Після сходи відчитано і підписано протест.

АНГЛІЯ

Рочдейль. Дня 11. березня після Богослуження о. О. Бабій відправив панахиду. Після обіду в переповненій залі відбулась жалобна академія. Її відкрила голова Гуртка ОУЖ п-ні Калита. Зчерги прочитала доповідь про Лесю Українку п-ні Оленіч. Слідували деклямації віршів поетки пп. Суховій та Дацько.

Друга частина академії відбулась при символічній могилі, де почесну стійку держали членки Гуртка. На тому тлі п-ні Цебрій прочитала реферат, в якому згадала — поруч О. Басараб і О. Теліги — також 500 погибших, що навіть в умовинах заслання зуміли виступити безстрашно проти окупанта і згинуть як справжні воєки в нерівній боротьбі. І знов дві деклямації маленької Славки Нечипор та п-ні Солмчак. При звуках пісні „Ой, у полі могила“, яку співав жіночий хор за кулісами, дві членки пп. О. Парашак і К. Муха зложили вінок на могилі. Го-

лова Гуртка п-ні Цебрій закрила академію, дякуючи виконавцям і учасникам.

Ноттінгем. Дня 1. квітня відправлено панахиду в честь 500 погибших. Жалобні сходи відбулись у домі. Голова ОУЖ п-ні М. Пайтра відкрила їх палкими словами, а п-ні Галина Білинська прочитала реферат про страждання та геройство наших жінок по таборах Сибіру. Після сходи переведено збірку добровільних датків на наших залишенців.

Аштон. Дня 8. квітня відбулись у приміщенні Червоного Хреста жалобні сходи. Їх відкрила голова Гуртка ОУЖ п-ні Саварина Венгер. Реферат про О. Басараб і Олену Телігу прочитала п-ні К. Дуліба, а про 500 погибших п-ні Маруся Ткачук. Слідували деклямації, що їх виголосили пп. Розгін, Саранчук і Бондаренко. Свято закінчено відспіванням національного гімну.

Сток-он-Трент. Дня 11. березня відправлено в англійській католицькій катедрі панахиду. Після Богослуження зійшлася українська громада в поблиській католицькій залі, що була удекорована в українському стилі. У вступному слові згадав о. д-р І. Музичка про постійні жертви, що їх український нарід приносить на вівтарі Батьківщини. Слідував реферат п-ні Любомири Голубович та дві деклямації у виконанні пп. Е. Гарванко та М. Голубович. Однохвилинною мовчанкою вшановано наших героїнь. Відспіванням національного гімну закінчено ці жалобні сходи. Оба місцеві англійські часописи помістили про ці сумні поминки теплі нотатки.

НІМЕЧЧИНА

Мюнхен-Мозах. Дня 25. березня у приміщенні ІМК-и голова делегатури ОУЖ п-ні Ольга Пеленська відкрила жалобні сходи. Всі присутні відспівали разом „Боже великий, Творче всесильний“, а потім п-ні Ольга Дзяттик із чуттям віддеклямувала Б. Лепкого „І в мене був свій рідний край“. Слідував реферат п-ні Я. Гарасовської, в якому вона висвітлила тло трагічної події в Кінгрі. Пісню „Не пора“ закінчено це жалобне свято. Сцена була удекорована написом 500, що був обведений терновим вінком.

Історичний календар

ЛИПЕНЬ

РІЗДВО ІВАНА ХРЕСТИТЕЛЯ. — „А світло у темряві світить і темрява не обгорнула його“ (Сван. від св. Івана, ч. 1, 5).

Це свято „купальське“. Дівчата у вінках на голові співали навколо вагри, сказали через вогонь, кидали у воду вінки. Це середина літа. Квітне „папороть“. Напередодні Купала збирали цілющі зілля. Робили ляльки Купала і Марени, богині смерті. Марену хлопці розривали, а Купала носили навколо вогнища і співали.

Свято св. ПЕТРА і ПАВЛА (Апостолів). Закінчується піст — Петрівка.

Св. ВОЛОДИМИРА ВЕЛИКОГО, що охристів Україну.

Св. Книгині ОЛЬГИ. На південній півкулі жіночі організації влаштовують свято цієї княгині і святої. Широкий матеріал до її життєпису подає книжка о. І. Нагаєвського: „Рівноапостольна свята Ольга“, видана накладом Союзу Українок Америки.

ЛЮБОВ ЯНОВСЬКА (родом Щербачова) — 95 р. від її народження. Письмениця: оповідання („Городянка“, „Злодійка Оксана“ й ін.). Комедії: „Дзвін до церкви скликає та сам в ній не буває“ (у 1903 р. дістала премію на літ. конкурсі у Львові), „Жар-

Авгсбург. Дня 18. березня відправлено панахиду в українській православної, 25. березня в українській католицькій церкві. У залі коло національного прапору, перевязаного жалобною стрічкою почесну варту тримали дві дівчинки в народніх строях. Академію відкрила голова делегатури ОУЖ п. Єлизавета Жук короткою промовою, в якій змалювала геройський вчинок 500 жінок, закінчуючи словами „Тіні хоробрих над нами“. Після двохвилинної мовчанки учениця Л. Квашинська відограла на фортепіані „Заповіт“. Основну доповідь з великим піднесенням прочитала п. Н. Квашинська. Потім п. Н. Царинник виконала на фортепіані сонату Брамса, а п. Ковальчук продеклямувала вірш Лесі Українки „Скрізь плач“. П. Квашинська продеклямувала при фортепіановому супроводі вірш Богдана Лепкого „І в мене був свій рідний край“, а на кінець п. Сергій Жук прочитав свою поезію „Встань, Вкраїно“. На закінчення всі спільно відспівали „Не по-ра...“

ти на сіножаті“. Драми: „Жертви“, „В передросвітньому тумані“. Роман — „Тайна нашої принцеси“. Громадська діячка. В часі І. світової війни віддає свої сили разом з Л. Старицькою-Черняхівською „Товариству допомоги жертвам війни“. Працює в київській „Просвіті“.

15 р. від смерті **БОГДАНА ЛЕПКОГО** (1872—1941), письменник, поет, літературознавець, професор укр. літератури в університеті в Кракові.

80 р. від смерті **ГЛАФІРИ ДУНІН-БОРКОВСЬКОЇ**, родом Псьол (1823—1886). Талановита малярка, приятелювалавала з Тарасом Шевченком. Її сестра Олександра, авторка пісні „Ой не ходи Грицю“ і кількох укр. віршів: „Три сльози дівочі“, „Свячена вода“, „До сестри“.

СЕРПЕНЬ

УСПІННЯ БОГОРОДИЦІ. Закінчується тяжка робота в господарстві. Залишається осінній посів.

14 серпня жинки. **МАКОВЕЯ** — Об 19 серпня **ПРЕОБРАЖЕННЯ ГОСПОДНЄ**, себто свято СПАСА. Він патрон обженок, що закінчують жнива. Це тріумф плодючости землі. Гри, танці та співи молоді. Дівчата з вінками з жита і пшениці з піснями вітають господарів із урожаєм.

90 р. від нар. і 50 р. від смерті **Лесі БАЖАНСЬКОЇ ОЗАРКЕВИЧ**. Громадська діячка, одна з основиць львівського „Бояна“. Писала вірші, оповідання. (1866—1906).

65 р. від нар. **СОФІЇ ГАЛЕЧКО** (1891—1918). Хорунжий УСС. До УСС вступила, як студентка. Відзначилась у боях на російському фронті.

100 р. від нар. **ІВАНА ФРАНКА** (1856 р.). Геніяльний поет, письменник, вчений і громадський діяч. „І сам я в усій своїй діяльності бажав бути не поетом, не вченим, не публіцистом, а поперед усього чоловіком... не лишитись чужим у ніякім таким питанню, що складається на зміст людського життя“. („Промова у відповідь на привіти в часі 25-ти літнього ювілею“. — Іван Франко).

Д-р Галина Лашенко
культ. освітня референтка
СФУЖО

ОСОБИСТЕ

Секретарка СФУЖО п-ні Наталя Па-зуняк осягнула ступень доктора слов'янських наук при Пенсильвенському університеті. З тієї нагоди Управа СФУЖО складає їй побажання та шле щирий привіт.

Естера Граф
голова Міжнародного Жіночого
Союзу
Esther Graf, President, International
Women's Alliance

МІЖНАРОДНИЙ ЖІНОЧИЙ СОЮЗ

Проминув уже рік від конгресу МЖС на Цейлоні. Міжнародний Жіночий Союз виказав своє зрозуміння проблем Азії і позискав увагу і приязнь азійського жіноцтва. Коротко по конгресі п. Естера Граф, голова МЖС відбула подорож по айських країнах.

Естера Граф очолює Міжнародний Жіночий Союз від 1952, коли то на конгресі в Неаполі вибрано її головою. Вона була членом управи великої жіночої організації в Данії і завідувала торговельною фірмою в тій країні. Перейнявши головство МЖС, вона обмежила свою фахову працю й віддалась завданням МЖС. Завдяки її енергійному прововоді вдалось звернути увагу МЖС на азійські країни і тому конгрес на Цейлоні впровадив нову проблематику на терен МЖС.

Тепер вона повернулась із своєї подорожі і звітує про свої враження. Розглянувши проблеми членів-організацій на місцях, вона відвідала також Індію, що не є членом МЖСсоюзу.

У звязку з тим Міжнародний Жіночий Союз дав ініціативу до студійного курсу для делегаток із Азії, що відбудеться у вересні у Швеції. Курс переводить шведська жіноча організація, яка покаже курсанткам усі суспільні установи країни.

UKRAINIAN WOMAN

OUR ENGLISH COLUMN

Lest the World Forgets

Ukrainian women throughout the Free World on March 18 paid their homage in sad observance to the memory of 500 valiant women who had been crushed to death under the wheels of MVD tanks in the slave labor camp at Kingiri, near Karaganda, Kazakhstan. As is already widely known, these wretched slave laborers bravely faced the onrushing tanks having joined their hands together. This happened in 1954, however it took 2 years for the information to get through the Iron Curtain and to reach the Free World.

Since then we have received numerous reports from the cities where the commemorations were held. They consisted of church services and of public observances at special meetings where honor was paid to the memory of 500 intrepid slave workers. At the meetings the speakers recounted in deep sorrow the details of the bestial murder by MVD agents. Great masses of Ukrainians attended the meetings for their hearts have been profoundly moved by this shocking crime.

In all countries where there are major Ukrainian communities, the newspapers reported and commented upon the horrifying bolshevik act as well as upon the commemorations. We have received clippings from many cities in the United States, Canada, also from England and Australia with the items condemning the Kingiri slaughter of defenseless women laborers.

The most notable censure of this outrage was expressed in the speeches by the members of the Congress at Washington and other prominent political figures, as

well as in the letters to us and to local Ukrainian organizations.

Mr. Charles Kersten, former member of the House of Representatives at Washington, addressed the commemorative gathering in Chicago. He is well known to Ukrainians since he was instrumental, as the chairman of Select Committee to Investigate Communist Aggression in 1954, in preparing report relative to bolshevik aggression in Ukraine and other countries subjugated by Red Russia.

In his address he recalled that the shocking act of Kingiri took place when the hangmen of Kremlin were busying themselves with preparations for the summit meeting at Geneva. And although they were then trying to face the Free World with the smile, said Mr. Kersten, they were at the same time murdering innocent women at home whose only offense was that they asked for human treatment of the inmates of slave labor camps.

He also cited other practices by the Soviets which are a menace to the Free World, as the training of agents for subversive activities in democratic countries, giving detailed data on these perpetrations. He emphasized that the movement toward national independence of the enslaved peoples is the mightiest weapon of resistance in Soviet Union, and the Ukrainian resistance is the strongest in that prison of nations, he averred.

The member of the House, Michael A. Feighan, of Ohio, proposed, the House concurring, to have Mr. Kersten's speech printed in the Congressional Record. The reprinted speech was then sent to various addresses.

Senator Brickner, of Ohio,

was particularly interested in the manifestation of March 18. He thanked the Committee in a letter for the resolutions, declaring his readiness to support any protest aimed at exposing the violence exerted over the rights of men in USSR.

The most interesting letter was sent by Senator Case, of New Jersey. He informed the Committee that he presented the resolutions sent to him by Branch 28 of UNWLA of Newark, N. J., to the Department of State at Washington. Mr. Robert C. Hill, the undersecretary, said Senator Case, advised him that he communicated the contents of the resolutions to the Department, adding that the Department is now trying to gather more details about the crime of Kingiri.

The Senator stressed that slave labor and all phenomena of Soviet reality are inbred in totalitarian regimes.

He concluded:

The United States Government may not interfere in internal affairs of a foreign nation. Such persecution arises from the internal domestic policies of foreign governments. They believe, however, that the force of world opinion can be an important factor in efforts to change such policies. Toward this end, the Government of the United States has endeavored through every available means to bring the inhumane actions of the communist regime to the attention of all peoples. The USA representatives in the United Nations have taken the lead in exposing, on numerous occasions and with telling effect, forced labor practices in the USSR and in the communist controlled countries of Eastern Europe and in China. The United States Government has also raised the issue in the International Labor Organization. The subject

RADIO-PROGRAM OF UNWLA REGIONAL COUNCIL IN DETROIT

The UNWLA Regional Council of Detroit, Mich., has started last January a radio-program which has been broadcasting once a month ever since. The Radio Committee of the Council has outlined a series of talks on the theme "The Woman in Economic and Domestic Life." So far there have been six of such radio chats. Each one thoughtfully prepared, was touching upon present day conditions.

The first broadcast acquainted the listeners with the activities of organized Ukrainian women, notably with the objectives of the Ukrainian National Women's League of America. The next one dealt with the personality of Les-sya Ukrainka and the influence of her works on the Ukrainian spirituality.

In March the talk was applied to the anniversary of Taras Shevchenko, the greatest poet of Ukraine.

In April the Easter customs of the Ukrainian people were described; and the May transmission was devoted to Mother's Day.

The broadcasts are presented in both Ukrainian and English, so as to enable the old as well as the young listeners to grasp well the communications. Mrs. Anasthasia Volker, the Chairman of the UNWLA Committee on Scholarship, does the announcing.

of forced labor will appear as a major item on the agenda of the ILO Conference which will convene in Geneva in June, 1956. The United States Government will continue to press for appropriate action in that body.

We have mentioned here the more remarkable letters out of those we have received. We may acknowledge that the Free World has already come to comprehend the horror of Soviet misrule. However, we ought to continue to assist the world in procuring more information and means to combat the evil.

From the Children's International Festival in Acilomary, California (April 1956). From left to right two Spanish, two Polish, one Japanese girl, four Ukrainian children. — (U. S. Army Photograph)

The members of the Detroit Radio Committee are: Miss Olga Shuster, Mrs. Pauline Budzol, Mrs. Anasthasia Volker, Mrs. Olena Klimishin, and Mrs. Daria Boychuk.

ACKNOWLEDGMENT BY ARCHBISHOP OF ENGLAND

The Catholic Bishops of England have recently made public their Pastoral Letter in which they condemned the persecution of Church in Soviet Union and warned Great Britain against the visit by Soviet rulers. They reminded the British Government of the frightful persecution of the Church in Ukraine and the satellite countries.

The Ukrainians in the Free World appreciate this gesture for they are aware of the precarious fate of imprisoned Ukrainian bi-

shops, priests and millions of workers and peasants.

The Ukrainian women's organizations of United States, England and Brazil have sent to Cardinal Griffith, Archbishop of Westminster, their sincere thanks. In the reply His Excellency has bestowed his blessings upon the persecuted Ukrainians.

BOSTON, MASS.

Commemoration of 500 Brave Women

The day of March 18 will long be remembered by the Ukrainian women of Boston. On that day the Branch 44 of UNWLA arranged a commemoration of 500 women slave laborers who were trampled to death under the army tanks at Kingiri, in Soviet Kazakhstan, because they refused to yield to the bolshevik hangmen who were torturing their brothers and sisters.

We have sent letters and resolutions to all our congressmen in Washington, also to Henry Cabot Lodge Jr., our Ambassador to United Nations, and a telegram to John Foster Dulles, Secretary of State, protesting against the crime committed against the subjugated Ukrainian and other peoples in the prison of nations known as Soviet Union. **Justine Smarsh, sec'y.**

OUR LIFE

Edited by Editorial Board

Published by the Ukrainian National Women's League of America, Inc.

909 N. Franklin St.

Philadelphia 23, Pa.

Phone MA 7-7945

UNWLA Highlights

At the meetings in June we have summed up our attainments during the first half of this year. What have we been able to achieve? Are we satisfied with the results? Or did we neglect anything worth attention?

With gladdened heart, because of fulfillment of our obligations, we are going to spend the warm season and await the cool time of the autumn to devote more effort to our patriotic task.

Several of our Branches are preparing some diversions for the summer. It may be a picnic or some party, still it will gather together the members and friends and help our Branches toward a better accomplishment. Maybe, other Branches will follow suit.

Our appeal to each of our Branches to fill in an assurance so as to bring a Ukrainian family from Europe to the United States, has already brought some response. Many have filled the forms and returned them. As you had been already informed, this is **only a moral obligation**, with no burdens on the sponsor whatsoever, so why hesitate to do this Christian service to our sisters and brothers?

You have often proved your readiness to lend them your assistance, so why not just continue doing good for a little while and help those forgotten brothers and sisters who need this aid urgently?

This summer issue of OUR LIFE is, as usually, for two summer months. The extra pages that were added, were given to reports sent by our Branches.

MRS. MARIA DUSHNYCK RECOUNTS HER IMPRESSIONS OF BRAZIL

Mrs. Maria Dushnyck who sojournd for two years in Brazil, has recently returned to this country. As a member of English-speaking Women's Club she made numerous acquaintances in the greatest Latin-American country. She arranged in this club two evenings of Ukrainian music which were favorably commented upon in the local press.

She likewise familiarized the Brazilian public with Ukrainian Easter eggs the pictures of which were printed in the periodicals of Rio de Janeiro. A few weeks back she visited the Home Office of UNWLA at Philadelphia and related her experiences.

Watch how a petal drifts
Upon your hand
And pales
And withers.

Witter Bynner

UKRAINIAN DISHES

Lemon Souffle

(Baked-

(Serves 6-8)

4 eggs, separated
4 T. sugar
juice of 2 lemons
grated rind of 1 lemon
4 T. dried bread crumbs

Beat egg yolks until light, add sugar gradually, then the lemon juice and grated rind and 2 T. of the dry bread crumbs.

Beat egg whites until stiff and fold into above mixture.

Pour into a buttered casserole, sprinkling remaining 2 T. of bread crumbs over the top, and bake in a 300 degree oven for 40 to 50 minutes.

Serve hot with either plain or whipped cream.

Creamed Mushrooms

(Serves 6-8)

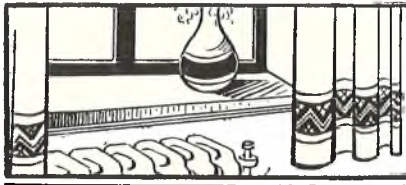
1 lb. fresh mushrooms
1 T. butter
1 small onion, chopped fine
1 tsp. salt
Pepper to taste
½ cup water
½ cup sour cream
1 T. flour

Wash mushrooms, but do not peel. Cut in pieces (use the stems, too).

Melt butter and caute mushrooms, salt, pepper and chopped onion fir about 5 minutes.

Add water and simmer for 15 minutes.

Blend flour and sour cream and add to mushroom mixture and simer slowly until mushrooms are tender.

У НАШІЙ ХАТІ

Морські купелі для нас здорові

Вживання морського побережжя для будови курортів започаткували англійці у половині 18. століття. Елегантні санаторії для хворих, відпочинкові дома вирости здовж побережжя Англії наче гриби по дощі. За ними поспішила Європа (спершу в Бельгії), зважаючи морське побережжя не лиш місцем відпочинку для здорових туристів, але й вимріяним місцем для видужання після недуги.

Якщо хочемо якнайкраще використати прикмети морського побережжя — не вистачає жити в якомусь місці недалеко моря чи океану. Щоб досягнути найкращий вислід треба жити у віддалі не більш ніж 50—100 ярдів від води впродовж кількох тижнів. Це смуга, в якій діють усі кліматичні фактори морського побережжя, а це — морське повітря, вода й сонце.

Морське повітря — зовсім різне від повітря суходолу. В ньому на 1/5 більше кисня, незвичайно мала кількість пороку, алергенів, пилу, двоокису вугля тощо. Нам такі прямо легше віддихати. Швидкий та плиткий віддих мешканців міста глибшає та сповільнюється під впливом морської атмосфери. Досліди виказали, що після 8-тижневого побуту над морем прудна клітка дітей збільшує свій обем від 1½—3 інчів. Морський вітерець, що біжить по хребтах хвиль, підіймає дрібні частинки води, в яких знаходяться між ін. хльориди, бром та йод. Хоч ця кількість йоду в повітрі невелика, проте відоме явище, що мешканці морського побережжя дуже рідко виказують захворіння щитової залози (по-народньо-

му „воле“, також відоме як Базедова недуга), яких причиною є брак йоду в організмі.

Морська вода — має багато різних складників (сіль, магnezій, вапно, бром, залізо, йод), що не мають впливу на наше тіло під час купелі. Якже ж вони помагають нашому загальному здоров'ю? У модерному житті міста наша шкіра не примушена хоронити себе перед спекою чи холодом. Коли на дворі спека, людина легше вдягається, коли похолоднеє, тоді тепліше. Тому шкіра стає, так сказати б, „лінива“, не реагує на наглі зміни температури, її судини не затискаються у відповідь на ці зміни. Коли ж людина з так „заакліматизованою“ шкірою надягне купелевий костюм і увійде у воду, судини її шкіри видадуть назовні тепло і вона дрижить на цілому тілі. Під час слідууючих купелів шкіра вивчає втрачену здібність корчення судин. У цьому допомагають їй морські хвилі, що побуджують її, діяння морської соли, повітря та температура води. Ми не дрижимо вже, а навпаки — відсвіжені та повні енергії після купелі.

Соняшне проміння — це важливий фактор життя. Воно не лиш опалює та скріплює нашу шкіру, а дає нашим клітинам важливу вітаміну Д, яка помагає нашому тілові правильно діяти. Ця вітаміна також заховується в ньому на будуче, на зиму, коли сонця немає. Та сонце над морем зовсім інакше, як у саду чи в іншому місці. Тому, що повітря морського побережжя є чистіше, кількість соняшних лучів, що відаряють об землю, незмірно більша. Кількість проміння також помноже-

на відбиттям від води та піску. Оце промінювання від води й піску може опалити нашу шкіру навіть під час хмарних днів.

Відрізняємо два роди соняшних лучів — „гарячі“ та „хемічні“. Гарячі відчуваємо на нашому тілі, бо вони такі гарячі. Зате „хемічних“ не відчуваємо негайно, бо вони не видають безпосередньої гарячі. Вони діють на шкіру в цей спосіб, що випвсрюють у ній вітаміну Д та опалюють її. Вогкість морського повітря абсорбує „гаряче“ проміння, майже не торкаючи „хемічного“. Тому нам не так гаряче над морем, як на суходолі й там можемо перебувати багато довше на сонці.

Та над морем теж треба бути обережним. Надмір „хемічного“ проміння теж шкідливий, так само, як і його недостатка. Шкіра спалюється в такому випадку, а витворена вітаміна Д розкладається та зникає з клітин.

Згідно з дослідями, описаними в медичних журналах, морські купелі впливають корисно на такі недуги:

У дітей: хронічні інфекції носа та носового проводу, видужання після простуди, запалення легенів, коклюшу, деякі роди туберкульози, загальне ослаблення та недорозв'ій, „англійська“ недуга костей, певні роди анемії, певні недомагання кормового проводу та нервової системи.

У дорослих: нервовий розстрій, хронічне запалення віддихових органів, дихавиця, алергічний катар, по-оперативна туберкульоза, хронічний артритизм.

У старечому віці: загальна

Зирк у тутешню кухню!

З весною появляється на харчевому ринку ягнятина і триває якийсь час. Соковите молоде м'ясо знаменито годиться до свіжої і вареної городини, як шпараги, горошок, цибулька-шарльотка, картопля. Купуємо звинену, вибрану з костей лопатку або ніжку-шинку. Звичайно шинка важить від 2½ до 4-ох фунтів.

Стравопис на вівторок

Печена ягняча лопатка
Шпараги з голяндською підливою
Печені помідори
Салатка з полуниць і ананасів

Ягняча лопатка

Потрібно:

1 звинена лопатка, вагою в 4 ф
¼ палочки масла
2 малі зубчики часнику
1 ложка муки
1½ ложочки соли
¼ ложочки грубо меленого перцю
1 ложка соку з цитрини
1 горнятко виноградної або м'ятової галярети

Розтерти масло у мисці і вимішати з усіма додатками за виїмком галярети. Натерти розтертою масою м'ясо так, щоб ніщо з неї не залишилось. Покласти м'ясо на алюмінієвий папір так, щоб його можна добре завиннути повздовж, а потім на другий папір впоперек. Коли завиваємо, залишаємо вільний простір на сок, що впродовж печення буде виділятися з м'яса. Оце завинення зберігає смак ніжної ягнятини, прискорює процес печення й улегшує працю господині. Завинену лопатку залишаємо в ледничці на

склероза, високе тиснення крові, хронічний артритизм і хронічний бронхіт.

На мою думку — хворим чи здоровим — побут над морем чи океаном, його чисте, соляне повітря, його вода, багато відпочинку та довгі соняшні купелі безсумнівно корисні, а деколи вказані.

др. Надія Сороківська

кілька годин, можна й на цілу ніч.

Печемо у плиткій ринці або блясі на 375 ст., рахуючи 35 хвилин на фунт м'яса, якщо хочемо мати рожеве м'ясо. Коли бажаємо добре випеченої печені, тоді 40-45 хвилин на фунт. Коли час уже минув, виймаємо ягнятину з алюмінієвого паперу і кладемо до вогнетривалої посудини. Сок зливаємо окібно до риночки, щоб зладити пізніш підливу. Розпускаємо горнятко галярети на легкому вогні, мішаючи весь час. Здіймаємо шпурочок, що ним лопатка була зв'язана, надрізуємо м'ясо у скибки заврубшки, як бажаємо подавати і поливаємо зверху та поміж кожну скибку розтопленою галяретою. Підсмажуємо в печі ще раз під „брэйлером“ скоро, щоб не спалити, але щоб на печені створилась гарно зарум'янена склиця.

Тепер заправляємо сік із м'яса ложкою муки, заваруємо і солимо. Подаємо до м'яса окремо.

Печені помідори

Потрібно:

6 помідорів
4 лож-ки тертої булки
½ горнятка топленого масла

Обираємо помідори зі шкірки і перерізуємо по половині. На кожній половинці накладаємо масу з тертої булки, перемішаної з топленим маслом, посоленої до смаку. Укладаємо помідори в огнетривалій посудині і печемо ½ години у печі разом із ягнятиною.

Салатна з полуниць і ананасу

Потрібно:

1 пушка ананасу, заморожена
1 кошчок полуниць
2 ложки цукру-мучки

Розморожуємо ананас, але не занадто, щоб був трохи хрупкий. Свіжі полуниці краємо на половинки, посипуємо цукром і покидаємо на 2 год., щоб добре пустили сок. Перед поданням мішаємо ананас із полуницями, укладаючи все у салатириці або у глибоких мисочках.

Орися

Пакуємось у дорогу

Ми вже оглянули й почистили валізки, придбали потрібні подорожні дрібнички. Нас чекає коротка або довша відпустка. Хвилюючись, беремось за пакування.

Але як усе вмістити? Валізка невелика, а річей набралось багато. Хочемо взяти все потрібне на кількадедний побут. Щоб не клопотатись під час подорожі пранням білля чи суконки.

На дно валізки з боків кладемо черевики у плястичних мішечках, зайву торбинку і коробку з косметичним приладдям. Поміж те легко вмістити панчохи, рукавички і найлонове білля. По середині вміщуємо купелевий стрій, одну-дві шовкові хустки і зложені блюзки.

Другу верству творитиме костюм і суконки. Спідницю класти вздовж, розкладаючи широко по всьому просторі валізки. Загинати її від стану, а не від подолу. Костюмовий жакет класти впоперек, застібнувши його на гудзики. Зігнути у стані, упорядкувати комір і рукави. Поверх того примістити суконки вздовж, згинаючи їх нижче стану.

Третьою верствою буде наш домашній халатик і капці. Добре також дати на верх охорону від дощу — як парасоль, покривці на черевики. Коли в дорозі впаде несподівано дощ, тоді легко витягнути їх, відкривши віко валізки.

Розмістивши так речі, можемо пускатись у дво-тижневу подорож. Окрім валізки потрібна нам ще велика ручна торба на підручні речі, як рушник і мило, якийсь лік, подорожню книжку і каналки й овочі.

Як зодягаємось? Літньою порою у практичну бавовняну суконку. На руку плащ-дощовик. Коли трохи холодніше, тоді послужить нам добре костюм із невідступним дощовиком.

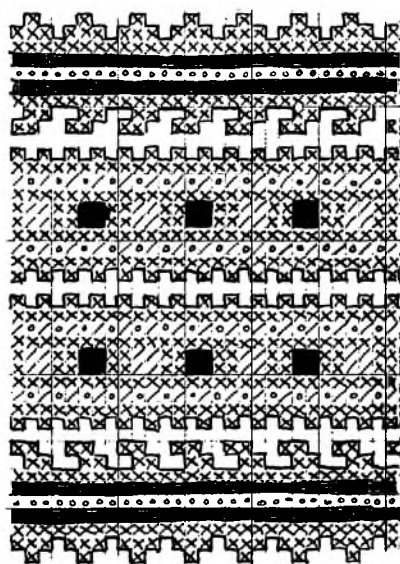
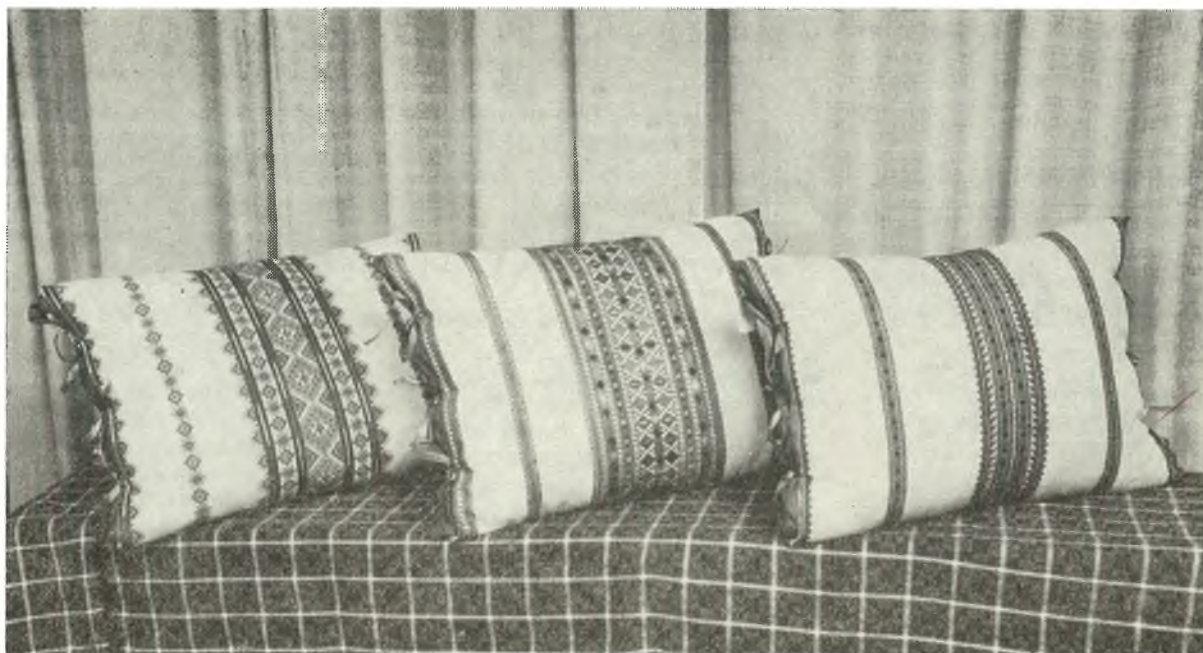
Зірка

Веселі віршики знайдете у збірнику К. Перелісної „О Й, Х Т О Т А М?“

Гарні ілюстрації, кольорова обгортка. — Коштує 80¢.

Українська вишивка

БУЧАЦЬКИЙ ВЗІР

Взір із вставки жіночої сорочки, виконаний хрестиками і обвідкою. Краски: ◆◆ чорна, хх хх помідорова ч. 947, оо оо жовта ч. 743 і зелена ч. 906. Обвідка чорна.

ВИШИВАНА ПОДУШКА

Декоративних подушок у хаті ніколи не є забагато. Все потрібно їх для канапи чи фотелів. І хоч тепер не шукаємо теплого й вигідного лежання, проте під час вакацій могли б подушку почати вишивати.

1. **Подушка** вишивана низинним узором і викінчена червоними стрічками. Розмір 16x22 інчів. Вишивка виконана в красках помідоровій, червоній, жовтій і зеленій. Матеріал: панама піскової краски.

Виконано в кооп. „Базар“, Філадельфія. — Ціна подушки з вкладом24.95 дол.

2. **Подушка** вишивана яворівським узором і викінчена червоними стрічками. Розмір 18x22 інчів. Вишивка виконана в красках червоній, помідоровій, жовтій і зеленій. Матеріал: панама піскової краски.

Виконано в кооп. „Базар“, Філадельфія. — Ціна подушки з вкладом22.95 дол.

3. **Подушка** вишивана хрестиками і викінчена червоними стрічками. Розмір 18x22 інчів. Вишивка виконана в красках помаранчевій, жовтій, зеленій і чорній. Матеріал: панама піскової краски. Бучацький взір.

Виконано в кооп. „Базар“, Філадельфія. — Ціна подушки з вкладом 17.95 дол.

У літі ловимо вітаміни не тільки з сонячного проміння. Вони знаходяться тоді в городині й овочах у найбільшій мірі. Тому треба використовувати їх якнайбільше у нашій кухні.

Найціннішою городиною в тому напрямку — це помідори. Вони багаті в залізни соли, вітаміни А, Б, а зокрема Ц. Окрім того мають і природні кваси, що регулюють травлення.

Помідорова юшка

Потрібно на 4 особи:

- закришка, як до росолу
- 1 ф. помідорів
- 4 ложки вареного рижу

Зварити юшку на закришці, а коли є в хаті, можна додати кусник мяса. Відцідити перед поданням. Окремо помити помідори, спарити, обібрати шкірку. Покроїти й перетерти через сито, щоб відділити зернятка. До гарячої юшки додати помідорову масу. Як приправу до юшки подати ложку вареного рижу.

Не заварюючи помідорів, юшка не втрачає нічого з вітамінів.

Паризькі битки

Потрібно:

- 1½ ф. телятини
- 2 ложки масла
- 1 ложечка муки
- ½ ф. печеричок
- ½ шкл. води або росолу
- 1 чарка вина
- грінок стільки, скійки є битків

Мясо покроїти на тонкі битки, легко розбити, посолити, посипати мукою і зрум'янити на гарячому маслі. Окремо зварити в воді кілька покращених у пластинки печеричок. Коли битки зарум'янені, уложити їх у риночці, припорошити трошки мукою, полляти печеричками разом із юшкою, в якій варились. Доляти ще пів склянки росолу або води і малу чар-

ку вина. Душити разом ще 20 хвилин.

Коли хто любить, може подати ці битки на прінках. Для тієї цілі треба присмажити грінки білого хліба, помастити маслом. Перед поданням наложити на кожен грінку биток, укласти на полумиску і полляти підливою з-під них.

Подавати з крокетами з картоплі.

Салата з зеленої фасольки

Потрібно:

- 1 ф. зеленої фасольки
- 1 цибуля
- 1 цитрина
- трохи оливи

Обібрати волокна з фасольки, покроїти на кусні, довгі кусники, кинути на солону воду, а коли змякне, вилляти на сито. Перелляти зимною водою, змішати на салатирці з січеною цибулею і полляти соком із цитрини і дрібкою оливи до смаку.

Штрудель із черешнями або вишнями

Потрібно:

- 1 ф. черешень або вишень
- 2 ложки масла
- 2 ложки тертої булки
- 2 ложки цукру
- 1 коробка штрудлевих платків

Розложити вогке полотно на столі і на ньому уложити прямокутником штрудлеве тісто (одну верстуву). Посипати тертою булочкою, цукром і покропити маслом, а на те покласти другу верстуву. Знов покропити маслом, посипати булочкою й цукром. Окремо викісткувати овочі й вимішати з тертою булочкою. Тепер уложити овочі рідко на краю тіста і підіймаючи злегка полотно, звивати тісто. Звинений штрудель уложити на помашеній бюлєсі. Зверху помастити добре топленим маслом. Пекти на 350 ст.

Штрудлеве тісто можна дістати по крамницях. Держати його у ледничці, а на 2 години перед уживанням вийняти його.

Жертуйте на пресовий фонд „Нашим малютам“

3 кухонного назовництва

ЮШКА — це дуже добре народне слово для всякого роду зуп. Може бути юшка грибова, городинна, кваскова ітд.

РОСІЛ — це вивар із мяса. Може бути росіл курячий чи яловичий. Це не свариться з росолом із-під квашених огірків або капусти.

БУЛІОН має вужче значення і петься з чашок.

БОРЩ — це наша прадавня юшка, заправлена природнім квасом із помідорів чи житньої муки.

ЛІТНІ ЮШКИ — вишнянка, чершнянка, суничанка, яблочанка, сливянка, грушнянка.

ЗАТИРКА, СТИРАНКА, ЧИР — це юшки на молоці або на воді.

ПРИПРАВИ ДО ЮШОК — тісто, риж, галушки, лошина. Це останнє слово татарського походження і вживається скрізь на Україні. На західних землях заступають його „макаронам“, але це слово італійського походження — новіше. Галина Журба

ХАРЧЕВІ ПРИПАСИ

Пересічна родина в Америці закупує раз на тиждень. І тому її леднички так вимірені, щоб у кожній родині могли вберегти її тижневі харчеві припаси.

Але як воно з заварюванням? Адже тепер майже кожна американська родина заварює городину й овочі. Досліди виказали, що вдома заварені припаси здоровші і багато дешевші. До того тепер багато родин мають свої городи і плекають власноруч те, що їм смакує. А хто не має города, то старается навязати контакт із близькими фермерами чи відвідує фермерські ринки.

До найбільш популярних способів збереження належить заварення в окропі, в парі і замороження. Першим способом заварюють помідори і овочі. Городина без природнього квасу вимагає заварення в парі. А деяка городина й ягоди найкраще зберігають свій смак і краску, коли заморожені.

До замороження потрібно спеціального морозника (фрізер), що його не всі родини мають. Тому безпека городини й овочів відбувається найчастіш обома першими способами. А навіть там, де є морозник, то якусь частину городини й овочів все ж таки заварюють. Бо всі припаси трудно змістити в його внутрі.

НАШИМ ДІТЯТАМ

Павел Явор

МАТУСІ

Дош іде та йде ще в лісі.
Проясніло ж на узліссі
й засміялося над ним
небо очком голубим.

А вночі, коли так ляло,
боязко, матусю, стало:
все ввижалися мені
страшні привиди в вікні.

Їх зігнати з підвіконня
не могла твоя долоня, —
Зирк ти очком голубим —
і пропав мій страх, як дим.

Бачу, бачу: на узлісся
вибіг зайчик попастися
й конюшинок свічечки,
а на них летять бджілки.

Переклад з білоруського
Оксани Лятуринської

ЛЕСЯ ТА БДЖІЛКА

Припікає сонечко,
Зацвіли гречки
Вийшла Лєся-донечка
Збирати квіти.
А бджілки гарненькі
Над нею летять,
Стала їх маленька
Дівчинка питать:
— Бджілко золотая,
Ти куди летиш?
— З квітів поспішаю
Мед збирать скоріш.
Будуть мати взимку
Поживу бджілки,
А тобі, дитинко,
Зроблю шільники,
Наллю солоденьким,
Пахучим медком.
Він дуже смачненький
З хлібом, з молоком.
Тільки ти ведмедика
Про це не кажи
Стежечку до пасіки
Добре стережи!

Ніна Наркевич

ОЛЕНКА

Ой, як гарно, чепурненько
Одяглась Оленка:
Вишивана сорочечка,
Спідничка рябенька,
Зелененька хвартушинка,
Жовті черевички,

Намистечко — все коралі,
І у косах стрічка.
На голівці ж піввіночок
З білого ромену,
Ще й хустина мережана
Визира з кишені.

К. Перелісна

* * *

Онде, вулик у саду.
Та туди я не піду:
Бджоли будуть мед збирати,
їм не можна заважати.

Наш Жучок туди ходив,
Потім довго скавулив —
Бджілка вжалила у носик,
Плаче песик, плаче й досі.

Чо.

ВЕСЕЛА НАТАЛОЧКА

Гоп, скок веселенько,
Одиначка я у неньки;
Мене ненечка пестує,
Та смачненьким все годує;
Я ж матусю поважаю
І слухняна виростаю!

Гоп — скок, руки в боки,
Прилетіли три сороки,
Сіли вони на тинок,
Мене кличуть у танок.

У зеленому віночку,
На жовтенькому пісочку,
Як та кізка, я стрибаю
І матусю звеселяю.

А сороки-цокотухи
Біля мене теж стрибають,
Різне птаство звеселяють.
І на мене поглядають.

НЕЧЕМНА КИЦЬКА

На пісочку золотім
Збудував Івасик дім.
Ще й малу криничку,
Щоб брати водичку.
Біля неї з вишеньок
Посадив собі садок.
Як виростуть — буде
І собі, і людям.
Але де тут не візьмись
Кицька стриб в город. Дивись!
Завалила хатку
І петрушки грядку!
І криничку, вишеньки —
Усі чисто патички!
Сів Івасик, гірко плаче,
Кицька, бач, яка невдячна!
Так, як декотрі дітки,
Є нечемні і кицьки.
Щоб ти добрий був і гожий,
На ту кицьку не будь схожий!

Петро Кізко

Як маленьке, маленьке яблучко стало великим

Це було маленьке, маленьке яблучко. Серед других яблук, що росли на гілочках розлогої старої яблуні, воно було найменше. З заздністю поглядало на своїх братиків і сестричок.

— Які вони великі, товстенькі, рум'яні ростуть! Ніколи мені

не бути таким! — сумно думало воно.

Прибігли до садочку діти, заглядали на яблуню. Все вишукували собі найкращих яблук. Наближалося свято Спаса. Кожна дитина хотіла віднести посвятити в церкві своє яблучко в той день. Діти намічували

яблучко, яке кожне з них хотіло зірвати того дня. А маленького яблучка ніхто не помічав...

— Оце на самому вершечку мое! — сказав Михайлик. — Я сам полізу його їрвати...

— А це на третій гілці, праворуч, мое! — вирішила Марійка.

— А мое буде на другій гілці ліворуч! — підстрибнув, шарпаючи гілочку, малий Юрко.

А маленька Оріся сумно мовчала. Вона не могла знайти для себе яблучка. Їй трудно було побачити горішні віти, а нижчі були порожні. Тільки наше маленьке, маленьке яблучко заховалось під листячком на нижній гілочці. Воно почуло дитячу розмову та й виглянуло з-під листя.

— Ну, а ти, Орісю, знайшла собі яблучко на свято Спаса? — запитав Орісю Михайлик. Дівчинка почервоніла і вже хотіла сказати „ні“, коли раптом побачила маленьке яблучко.

— Оце... мое... — відповіла вона тихенько та показала наше маленьке, маленьке яблучко.

— Оце? — перепитав Михайлик. Від здвигнув плечима. — Таке маленьке й зелене? Ніколи воно не буде готове до свята Спаса!

Оріся стояла та очима повними сліз дивилася на своє маленьке, маленьке яблучко. Далі схилила голівку та пішла з садочку.

Зажурилося мале яблучко. Хотілось йому теж, щоб дітки віднесли його разом із другими до церкви в день свята Спаса. І стало воно питати всіх навкруги, що йому робити, щоб вирости скоріш і стати таким великим, як другі яблучка. Та ніхто йому нічого не міг сказати. Одні не знали, другі не мали часу...

Але одного разу пролітав над садочком старий ворон. Він сів відпочити на гілці старої яблуні. Тоді й наше яблучко його теж запитало:

— Пане вороне, може ви мені скажете, як мені вирости швидше?

Неслухняне курча

Біда була Квочці-мамі з найменшим її дитятком!

Кілька разів на день воно губилось: або на вулицю вибіжить крізь щілину у паркані, або в кошик якийсь залізе, або забіжить у хлів до корови. Бідна Квочка-мама! Скільки вона з ним натерпілась!

Одного разу трохи не померла з переляку, побачивши свою дитину біля корови Лиски. Адже Лиска могла роздавити маленьке курчатко, зробивши один тільки крок... Бідна, бідна Квочка-мама!

Кожного ранку, виходячи з дітьми на подвір'я, вона повчала їх:

— Ко-ко-ко-кожний з вас мусить ходити біля мене. Ніко-ко-ко-коли не забігайте в хлів до Лиски, бо вона дуже легко може вас роздавити своїми величезними ногами. Ко-ко-ко-корова не любить, щоб її турбували. Не залазьте в той ко-ко-кошик, що стоїть біля воріт: його зовсім несподівано може взяти дядько Семен і поїхати на базар. Тоді ви обов'язково-ко-ково загубитеся по дорозі.

Всі семеро курчат уважно слухали мамині слова і завжди про них памятали. А найменшеньке, восьме, забувало про них, як тільки вибігало на подвір'я. Багато разів на день доводилося журитись Квочці-мамі:

— Куд-куд-куди воно знову поділося, неслухняне курча? Ко-ко-ко-коли вже воно, на-решті, порозумнішає?

І ось одного дня сталася при-

года, після якої неслухняне курча вже завжди памятало про матусину науку.

Гуляючи по подвір'ю, воно залізло в кошик, що стояв біля воріт. Саме в той кошик забронула Квочка-мама залазити. Але неслухняне курча, як і раніше, не звертало великої уваги на мамині слова. Залізло собі в той кошик, лягло на щось м'яке і... задрімало. Коли ж прокинулось, то зразу ніяк не могло зрозуміти, де воно і що з ним робиться?

Його увесь час трусило, кидало з боку на бік і воно ніяк не могло стати на ноги. Страшно стало курчаті...

— Ці-і-іп! Ці-і-іп!... — голосно заплакало воно.

На щастя, його плач почув дядько Семен, який їхав із кошиком на велосипеді в сусіднє село.

— А-а, це ти тут, неслухняне курча! Яке ж ти нерозумне!... Ще трохи, і ти впало б на шлях.

— Ці-і-іп... — почулося жалібно з кошика.

— Добре, не плач, я відвезу тебе до мами. Тільки гляди, ніколи більше не залазь до кошика.

Він повернув велосипеда назад і привіз неслухняне курча на його рідне подвір'я, де його вже давно шукала заклопотана мати.

— Ціп! — радісно вигукнуло курча і побігло до мами.

Від того дня воно стало дуже чемним, слухняним і ніколи не залазить до кошика, в якому набралось стільки страху. **Діма**

— А ти не знаєш? — здивувався ворон. — Ото й чудне ти, як бачу! Та ж ти ростеш на гілочці, то попроси листячко, щоб допомогло гілочці добувати зі стовбура соки, а стовбур хай попросить корінці, а корінці хай попросять матір-землю. Земля дасть потрібну тобі поживу високах. Ти пий їх, а вдень обертай до сонечка свої щічки, щоб воно цілувало тебе. А раненько вмивайся росою! Та не лінуйся все це робити, то побачиш, як незабаром виростеш у гарне, рум'яне, повне та соковите яблуко! Ще й краще других виспієш!

Ворон полетів собі далі, а яблучко послухало його поради.

теж поклала туди. А Михайлик тут її пригадав.

— Ну, а деж твій нещасний зелешуг, Орісю? От будеш ти на Спаса без яблучка! — глузливо запитав. Він хотів подорожити дівчинку. Та не вдалось йому. Оріся показала своє яблучко.

— Дивись, яке гарне виростило! — здивувався Михайлик. Дивувалися з ним і другі діти.

А яблучко знало, чому воно виростило і виспіло так гарно.

— Добрий ворон! Він старенький, то все знає! Це він мене навчив! — думало воно. Але Оріся краще знала, чому яблучко виростило таке гарне. Вона нікому цього не сказала,

І взяли діти свою миску і пішли з нею до церкви.

Гарненько вмивалося росою, тягнуло соки з землі, а вдень оберталося всіма боками до сонечка. А воно цілувало, випривало яблучко й від цього маленьке яблучко червоніло і ставало солодким. Не чулося воно, як стало великим, соковитим, пахучим, а щічки були в нього червоні, червоні!

Прийшло свято Спаса. Знов прийшли до садочку діти. На цей раз вони принесли з собою гарну поливяну миску. Там уже лежав щільник, повний золотистого пахучого меду та китиця пшеничного колосся.

Кожна дитинка зірвала своє яблучко та поклала в миску. І Оріся зірвала наше яблучко та

як молилась щовечора, як прохала Господа, щоб її яблучко поспіло на свято Спаса.

І взяли діти свою миску та пішли з нею до церкви. А там було гарно. Дзвони врочисто пули, хор радісно співав, а потім усі вийшли з церкви, поставили свої миски з овочами й медом на зелену праву, засвітили свічки коло них, а священик обходив усіх навколо, кропив миски свяченою водою і молився. І сонечко посилало свої гарячі цілушки дітям і всім людям.

Всі молилися й дякували Богу за гарний урожай. Маленьке, маленьке яблучко, що стало гарним, великим, чуло себе теж

щасливим, що буде теж корисним для людей, як і другі яблука.

Ніна Наркевич

ОЙ, ЛЮБЛЮ

Ніженьками босими
Я ходити росами

Ой, люблю!

Травами-покосами
З голубими косами, —

Ой, люблю!

Бігти понад річкою
Стежкою, мов стрічкою,

Ой, люблю!

На човні з сестричкою
Поплисти водичкою

Ой, люблю!

Берегами, кладками
Пурхати з дівчатками

Ой, люблю!

Милуватись ранками
Квітлими світанками

Ой, люблю!

Петро Кізко

Вже вийшла з друку книжечка

Веселий Струмок

Збірка віршків і оповідань

Упорядкувала: Марія Юркевич

Ціна 50¢

Замовлення в Централі СУА

З СОНЦЕМ Я ДРУЖУ

З сонцем я найбільш дружу:

Сонце встане — я встаю,

З сонцем стежкою біжу

В полі, в лузі і в гаю.

З сонцем я веселий скрізь,

Разом з ним в ставку купаюсь.

А як тільки дощик — бризь!

З сонцем я й собі ховаюсь.

Коли ж ручки й ніженята

Вже потомляться, малі,

Сонце йде і я йду спати . . .

Тихо.

Тихо.

Лю-

лі-

лі.

Петро Кізко

На останніх зборах у червні ми підвели підсумки під наш промадський піврік. Що й як удасться нам виконати? Чи всі наші вкладки поплатилися? Чи zostалися ще якісь зобов'язання для Відділу? Управа Відділу має обов'язок це це полатити.

* * *

Багато Відділів улаштовує якусь імпрезу й літньою порою. Чи це День Жінки, пікнік чи звичайна прогулянка — воно дасть нам нагоду до зустрічі та співпраці.

* * *

Окружні Ради США прохаємо повідомити про реченець Окр. З'їзду в жовтні. Часу ще доволі багато, але треба З'їзду так розглянути, щоб їх могла відвідати представниця Централі.

* * *

У листах до редакції прохаємо подавати справи до адміністрації журналу на окремому папері. Тоді обі справи йдуть відразу до різних чинників і не спричинюють задержки в полатженні однієї чи другої.

* * *

Літнє число „Нашого Життя“ подвійне, як звичайно, і виходить цього року в збільшеному об'ємі. Щоб охопити всі звітування Відділів, що запізнились через звітання з маніфестацій, ми поширили його на 40 сторінок.

ЦЕНТРАЛЯ ОДЕРЖАЛА

від 12. травня до 11. червня 1956:

Річна вкладка			
й організаційний фонд:			
Від. 19 Амстердам	5.—		
„ 20 Філадельфія	20.00	—	
„ 34 Коговс	20.00	5.00	
„ 41 Філадельфія	20.00	5.00	
„ 44 Бостон	20.00	5.00	
„ 50 Бетлегем	20.00	5.00	

Фонд Централі:			
Від. 20 Філадельфія	20.00		
„ 41 Філадельфія	18.00		

Фонд Резервовий:			
Від. 34 Коговс	10.00		
„ Філадельфія	40.00		

На Дім США:			
Від. 5 Дітройт (ліста)	16.00		
„ 6 Рочестер (ліста)	26.00		
„ 19 Амстердам	10.00		
Др. Наталя Пазуняк, Фил.	8.00		
Др. П. Ісаїв, Филад.	6.00		

Вкладки до СФУЖО:			
Від. 19 Амстердам	2.70		
„ 41 Філадельфія	2.70		

Фонд Конвенційний:			
Від. 19 Амстердам	5.00		
„ Коговс	5.00		
„ 35 Озон Парк	5.00		
„ 41 Філадельфія	5.00		

Фонд „Мати й Дитина“:

Від. 1 Нью Йорк	80.00
„ 9 Трентон	20.00
„ 19 Амстердам	60.00
„ 22 Шикаго	60.00
„ 28 Ньюарк, замість квітів на могилу д-ра Бачинського в Інгольштадті	10.00
„ 46 Рочестер	31.00
Анна Брикович, Бруклін	5.00
Дарія Темник, Торонто	2.00
Агафія Гасюк, Ютика	2.00

Пресовий Фонд Н. Ж.:

Від. 20 Філадельфія	5.00
„ 34 Коговс	10.00
Марта і Ст. Зелінські, Ньюарк, з нагоди 40-ліття їх подружжя	10.00
Феся Сідло, від дітей бл. п. Марії Ільницької в Дітройті	10.00
Нат. Давидович, Шикаго	2.00
К. Свергун, Торонто, Онт.	1.96
Марія Фединак, Шикаго	1.00
Агафія Гасюк, Ютика	1.00

На пам'ятник бл. п. Олени Кисілевської:

Від. 17 Маямі, Фла.	25.00
„ 22 Шикаго, Ілл.	10.00
„ 59 Балтимор, Мд.	15.00

Окр. Рада США, Фил. (зб.)	38.00
Злучені Українські Жіночі Організації, Дітройт	10.00
Т-во „Просвіта“, Дітройт	10.00
Ева Шашків, Маямі, Фла.	5.00
Юлія Білецька, Баррон	2.00

115.00

Попередньо проголошено 188.00

Разом на пам'ятник 303.00

З подякою

Антоніна Кульчицька, фін. сепр.
Анна Сивуляк, касієрка

В останній хвилині переселення

ЗУАДКомітет дійшов тепер до найтруднішого моменту свого завдання — здобути ще останні ашуранси для тих, що чекають їх. Термін перевірки вже закінчується. Тому з великим натиском ще здобуваються останні уповажнення, щоб якнайбільше українських родин вирвати із животіння скитальщини.

У цій хвилині Союз Українок Америки включився з допомогою. Гол. Управа проголосила клич: кожен Відділ спроваджує одну українську родину! Часу небагато, тому акцію проведено з успіхом. Ще немає вислуду з усіх Відділів. До тепер зголосили ашуранси:

Окр. Рада США у Філадельфії	6 ашур.
20 Відділ США у Філадельфії	10 ашур.
28 Відділ США в Ньюарку	5 ашур.
47 Відділ США у Рочестері	2 ашур.

З листування Редакції

Американський читач дуже живо відгукується на всі події, заторкнені в часописах. Тому в пресі часто читаємо уривки або цілі листи читачів до редакції. Це дуже корисна трибуна, в якій можна займати становище до різних справ.

У часописі Chicago-American з 2. травня у відділі „Поштова скринка“ поміщений лист голови 22 Відділу США п-ні Розалії Сидорик п. н. „Українські героїні“. Вона покликується на інформацію радіо Визволення і змальовує подію в Кінгрі живими словами. Свій допис закінчує:

„Ми в Америці горді на Моллі Пічер, Бетси Росс, Клару Бартон та інших героїнь, що любили свою країну. Таку любов до свободи і гордого духа виказали українські жінки в Кінгрі.“

Тіням 500 погибших

МІННЕАПОЛІС, МІНН.

На степах Херсонщини гарячих,
У Дніпрових гирлах й на порогах,
На широких степових дорогах
За дочками Україна плаче...

Ол. Костюк

Дещо спізнено від дати злочину, що його заподіяли червоні кати всьому українському народові, українське жіноцтво підготувалось до маніфестації, щоб тим показати нашу готовість, співчуття і солідарність перед вільним світом. Маніфестація відбулась з ініціативи місцевого Відділу СУА при співучасті Українського Золотого Хреста, Сестрицтва св. Софії, дівочого Пласту та інших жіночих гуртів на терені обох міст.

Дня 18. березня відправлено заупокійні Богослуження в усіх українських церквах, а 22. квітня українське громадянство вшанувало жертву 500 погибших величавою маніфестацією. Програма відбулась при гарно прибраній сцені. На тлі синього неба стояв сірий концтабір Кінг'їр, обведений колючим дротом з вартовим енкаведистом і залізним танком, що пригадував смертоносну зброю Кінг'їру.

Маніфестацію відкрито американським гимном, що його виконала на фортепіані п. Мельниченко. Голова 16 Відділу СУА п-ні Катря Гуцал відкрила жалобні сходи і привітала присутніх. Вступне слово виголосила п-ні Янович, попрощавши присутніх віддати честь 500 погибшим повстанням із місць і однохвилинною мовчанкою.

Слідували промови. Англійською мовою говорила п-і Грановська, а українською п-і Романовська. Зворушливими словами засували вони велич цієї жертви, яку принесли українські жінки у таборі Кінг'їр. Панночки Фесенко, Бринь і Пшенична з чуттям віддеклямували вірш, що

його для цього свята спеціально написала Олександра Костюк:

Де ж, мої кохані, ви сконали?
У снігах Воркути, на Колімі?
У тайзі сибірській несходимій
Чи в задушних руднях на Уралі?

На кінець першої частини програми відчитано резолюції. Українською мовою відчитала п. Олена Карняк-Бенцаль, а англійською п. Грановська. Присутні схвалили їх одногосно на те, щоб розіслати їх відповідним чинникам.

Під час перерви присутні могли набути картки, видані маніфестаційним комітетом кисти графіка А. Канюки та оглянути виставку праць українських жінок-мисткинь. Особливу увагу звернули на себе писанки пп. Перчишин та Процай.

У другій частині виступила з рефератом п-ні О. Костюк. Говорила на тему „Значення жінки в українському національному житті“. З чуттям і мистецьким хистом п-і Ірма Машталір деклямувала „Якби вся кров моя“ Л. Українки, а п-і Денисюк „Хай буде тьма“. На закінчення програми мішаний хор під орудою о. протодіякона Бриня виконав дві пісні: „Горе тій чайці“ (слова Мазепи, муз. Леонтовича) і „О, вже смерть“ (слова народні, муз. Леонтовича).

Національним гимном закінчено цю зворушливу маніфестацію. При цьому слід зложити признання о. Антохія за вдалу декорацию сцени, виготовлену безкорисно на прохання комітету. Також щира подяка належить мистцеві п. Канюці за безкорисне виготовлення листівок, а о. Бриневі за підготову хору, пп. Процай і Булавицькій за підготову виставки. Рівнож дякуємо дівочому Пластові за зорганізування летючок і всім іншим членкам комітету за їх працю.

Л. Козак

БРУКЛИН, Н. Й.

На поклик СФУЖО, 21 Відділ прилучився до вшанування трагічно погибших 500 жінок-героїнь 18-го березня 1956 р. Управа замовила Заупокійну Службу Божу та панахиду, яку відправлено при великім здвизі парохіян в церкві Св. Духа, а церковний хор, під диригентурою П. Л. Рейнаровича доложив усіх старань, щоб відправа випала якнайбільш святочно.

ШИКАГО, ІЛЛ.

Промова б. конгресмена Керстена на маніфестації в честь 500 погибших викликала живий відгук у пресі. Голова Окр. Ради п. А. Харіш порозумілась із п. Керстеном, щоб він видрукував свою промову на урядовому папері і втягнув її до конгресового протоколу. І так дня 10. травня сенатор М. Фін з Огайо подав цю промову до втягнення у протокол і додав ще від себе поручаючі мотиви. Згідно з домовленням промову видруковано в 250 тисяч примірників і розіслано до американських політичних чинників та організацій. В англійській частині нашого журналу подаємо витяг із неї.

В цей спосіб більша кількість людей мала змогу довідатись про цей великий злочин Москви, а з нашого боку виконано велику роботу в ділянці інформації про боротьбу з большевизмом.

ЕЛИЗАБЕТ, Н. ДЖ.

Дня 18. березня була відправлена Заупокійна Служба Божа з панахидою за 500 погибших у таборі Кінг'їр. Відправу замовили „Дочки України“ 24 Відділ СУА, запросивши до участі все українське громадянство.

Місцевий часопис Elizabeth Daily Journal відмітив жалобну відправу, змалювавши подію в Кінг'їрі. Підкреслено зокрема, що день 18. березня — це день жалоби всього українського жіноцтва у цілій країні.

НЮАРК, Н. ДЖ.

На заклик СФУЖО 28 Відділ дав ініціативу до вшанування героїського вчинку жінок-в'язнів у таборі Кінг'їр. Дня 25. березня відправлено панахиди в українських церквах. Увечорі того ж дня в Українській Централі зібралось понад 300 осіб.

До влаштування академії приступила Марійська Дружина Пань, Український Допомоговий Комітет, Сестрицтва греко-католицької, православної і пресвітеріанської церкви і жіночі секції ОДВУ, ООЧСУ, СУМА, Пласту й ОДУМ.

Академію, започатковану відспіванням українського й американського гімну відкрила голова 28 Відділу СУА п-ї Анна Настюк. Вона вівчала присутніх вшанувати героїську смерть 500 погибших одно - хвилинною мовчанкою. Слїдувала доповідь п-ї Вожаківської, яка представила невідлучну систему в советських концтаборах. На сцені виднілась велика мапа Сибіру, на якій зазначено всі табори примусової праці. Доповідниця переповідала докладно історію повстання у таборі Кінг'їр та ролю, яку відіграли в цьому жінки-в'язні. Доповідь виголошена приступно та ілюстрована листами чужинців-поворотців із Сибіру.

Резолюцію українською мовою відчитала п-ї О. Салук, а англійською мовою п-ї П. Кучкуда. Присутні прийняли їх повстанням із місць. Їх розіслано до сенаторів і конгресменів стейту Нью Джерзі, де вони дістали живий відгук, як свідчить лист сенатора Кейс, згаданий в англ. частині журналу.

Мистецьку частину академії започаткував місц. хор „Трембіта“ під орудою м-р. Городиського. Останньою точкою була інсценізація, яку перевели пластунки та сумівки під мистецькою орудою п-ї Івонни Кононів. Автором її був п. Щербак. Ця точка залишила на присутніх незатерте враження.

Відопіванням „Не пора!“ закінчено академію. Чистий дохід із добровільних датків призначено на видання англійської публікації про повстання

ВУНСАКЕТ, Л. А.

У православної церкви св. Михаїла о. Галлік відправив Богослужбу з панахидою. Членки СУА і членки інших жіночих організацій Вунсакету явились численно. Членки СУА устались із відзнаками і світлом. Щирими молитвами піддержали спів церковного хору. Память 500 жінок, що погинули під советськими танками вшанувала вся українська громада Вунсакету.

Місцева преса відмітила цю подію.

МИЛВИЛ, Н. ДЖ.

39 Відділ зібрався численно в гр.-кат. церкві. Наш парох о. М. Старух зараз по Службі Божій виголосив дуже гарну промову в честь погибших жінок, що зворушила всіх до сліз. Під час панахиди членки устались двома рядами із світлом у руках. Церковний хор (диригент Євген Утриско) з чуттям відспівав панахиду. Потім усі разом помолились за душі героїських жінок та в поважному настрою розійшлися. Марія Горін, голова

МИЛВОКІ, ВІСК.

51 Відділ СУА приступив до вшанування пам'яті 500 погибших спільно з місцевим Відділом УККА. Запрошено представників влади та поневоленних народів.

Промовляли англійською мовою: голова Філії УККА пполк. Константин Мандзенко, містоголова СУА п. Анастасія Хариш, проф. д-р Роман Смаль-Стоцький і кол. конгресмен Чарлз Керстен. Українською мовою говорили парох укр. православної парохії о. прот. Булавка та парох укр. греко-кат. церкви о. І. Олексюк. Українські промови інж. Нагірняк переклав на англійську мову.

Після промов показано дві живі картини. Перша показувала масакру українських жінок (на сцені був танк із червоноармійцями, а перед ним товпа в'язнів-жінок, що тісно звязались руками). Друга картина уявляла групу доросту й дітей в українсько-

му вбранні, над якими вгорі зявилась постать „Свободи“.

Маніфестація пройшла з великим успіхом. Було присутніх около 250 осіб, з яких біля 100 осіб — це були американці і представники поневоленних народів. Після закінчення маніфестації, під час зложення подяки учасникам, проф. Смаль-Стоцький і конгресмен Керстен запропонували, як дальше продовження протесту, вислати телеграму через міністра загр. справ до королеви Єлисавети, як до жінки й матері, щоб вона не подавала руки советським „достоїнникам“, що їх сподівається Англія вневдовзі. Присутні підхопили цю думку. Телеграму вислано зараз, а копії її розіслано до американської й української преси. Окрім того 57 Відділ звернувся з пропозицією до Централі перевести й від себе таку акцію.

Відгуки про маніфестацію появились у місцевій пресі. Один із них був поміщений у ч. 4 „Нашого Життя“.

БАЛТИМОР, МД.

Дня 18. березня відбулася панахида в гр.-катол. церкві за душі 500 погибших жінок, що згинули під час страйку в'язнів у Кінг'їрі. В панахиді взяли участь представники всіх місцевих організацій.

Тиждень пізніше, дня 25. березня відбулись заходом СУА Жалібні Сходини — Маніфестація, на якій зійшлося поважне число громадян, щоб вшанувати пам'ять 500 полятих. Сходини відкрила містоголова п. В. Луців, яка після короткого вступного слова вівчала приявних до вшанування світлої пам'яті 500 героїнь повстанням з місць та одноквилинною мовчанкою.

З черги виступила делегатка Управи СУА п. Марія Біляк, яка виголосила змістовний реферат, в якому зясувала глибину трагедії та значення цієї події, яка своєю жорстокістю та зарозом героїською поставою української жінки та її самопосвятою не знаходить собі рівної у світовій історії. Реферат зробив глибоке враження на присутніх.

По відчитанні резолюцій, які

Поминки Олени Кисілевської

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА.

Дня 20. травня відслужено в катедрі Непорочного Зачаття Заупокійну Службу Богу і па-нахиду за голову СФУЖО і почесну членку СУА. О год. 1 зі-йшлися членки СУА у домівці, де голова Окр. Ради п. Анна Си-вуляк відкрила жалобні сходи-ни і передала провід поминок голо-ві СУА. Пані Лотоцька пригада-ла хвилину свого знайомства з Оленою Кисілевською, коли вона в 1929 р. прибула до Америки. З того часу була у постійному звязку з нею. Одначе бажаючи, щоб присутні почули про працю нашої покійної голови у краю, покликана до слова п. Амалію Рублеву.

Доповідниця мала змогу бачи-ти покійну в часі її найбільшої активності. Вона змалювала її працю в галицькому селі і мі-стечку, її великий вплив на жі-ночі маси, доцільний підхід та великі успіхи її роботи. З її спів зрозуміли присутні властиве значення цієї постаті для нашо-го жіночого руху.

Слідувала промова секретар-ки СФУЖО п. Лідії Бурачни-ської. Бесідниця зустрілась із Оленою Кисілевською щойно в останніх роках її діяльності. Але її методи праці, її досконале знання людей і умовин, її охота

прийнято одногласно, сходи-ни закінчено національним гимном.

Проведено збірку добровіль-них датків, яка дала 20 дол.

Секретарка

ПЕРТ АМБОЙ, Н. ДЖ.

День пошани для 500 жертв у таборі невольничої праці відсвят-кував Відділ жалобними сходи-нами. П-ні Настя Ковалюк виго-лосила реферат, присвячений жінкам - героїням, що глибоко зворушив присутніх. Голова Відділу п-ні О. Грицай відчита-ла прощання бл. п. Олени Кисі-левської і всі присутні однохвп-линною мовчанкою вшанували їх пам'ять. Н. Галушка, сер.

все і всюди послужити нашій справі, стали для неї зразком, як провадити працю. Хоча жили вони в різних місцевостях та зу-стрічались вряди - годи, проте співпраця злучила їх дуже тісно.

Черговою промовою був спо-гад п. Зеновії Терлецької, місто-голови Окр. Ради. Вона пізнала Олену Кисілевську в заранні її громадської праці. Живучи на селі близько Коломиї, вона по-дивляла її виступи по селах і са-ма вчилась у неї підходу. І в дальших роках вдержувала по-стійно контакт, а востаннє спів-працювала ще з нею в таборі Діллінгені.

Покликана до слова п. Михай-лина Чайковська поділилась різ-ними епізодами із своїх взаємин із Оленою Кисілевською. По су-мом оповитих спогадах передбе-сідниць, її виступ був радісним відпруженням, бо давав вгляд в особисті риси та замишування покійної.

Промовляли ще покликані до слова пп. Ольга Фостик і Марія Колтунюк. Містоголова СУА п. Стефанія Пушкар пригадала про збірку на пам'ятник, що її започ-аткувала управа СФУЖО. По переведеній збірці п. Анна Си-вуляк закрила поминки.

Окр. Рада погостила присут-ніх скромною перекусом.

ДІТРОЙТ, МИШ.

Дня 26. травня Окр. Рада СУА та Український Золотий Хрест справляли поминки. До цього дня приготувилось жіноцтво дуже дбайливо, даючи цим до-каз, що дорога є нам пам'ять ве-ликої громадянки. Ранком о 8 год. почались поминальні Бого-служення в обох гр.-катол. цер-квах Дітройту. Слід відмітити, що доволі велике число жінок жертвувало св. Причастя в намі-ренні померлої. В часі Богослуж-би здавалося нам, що дух її кружляє над нашими головами і дякує нам, за цей день при-свячений її пам'яті.

Мені особисто, не сходили з пам'яті слова, з останнього ли-

сту сенаторки, подиктованого вже на смертній постелі: „Будь-те здорові і тямте ту, що все жит-тя своє про Вас думала“. Щирі і прості слова, а стільки в них змісту, того змісту, яким випов-няла Вона своє життя, повне праці! Богослужби кінчались Парастасом з обрядовими по-винностями, коливом і трьома хлібами.

Увечері того ж дня була триз-на, у салі гр.-катол. парохіяльної школи. Зійшлося поважне число жінок, пан-отці, о. Трешнек-ський та о. Скаськів, який посвя-тив трапезу, при гарному спів-ному супроводі цілої салі. На вступі о. Скаськів сказав цару слів, про гарний намір сього-днішніх поминок, та про бєлику Покійницю. При тому присутні обділювались коливом, на знак духової злуки з померлою.

Пані Квітковська, членка Зо-лотого Хреста відкрила помин-ки вступним словом, по яким по-прохала п-ну Ольгу Шустер, го-лову Окр. Ради, до ведення цілої програми. П-на Шустер кілько-ма реченнями, зясувала потребу таких поминок ради великих діл Покійниці.

До слова прийшла п-ні д-р Парфанович, з темою „Олена Кисілевська — як письменниця“. В сердешних словах змалювала референтка наснагу і творчість сенаторки, якої працюватість у тому напрямі усі подивляли. Як промовниця, була не струджена. дарма, що здоров'я у неї було кволе. Коли прийшлося їй годи-нами говорити в глухій селі, у накурений читальні, мусіла ссати лічний цукорок, щоб себе під-тримати на силах. Її перо ніколи не дармувало, чи то у себє вдо-ма, чи навіть у поїздах. З кожної поїздки по рідному краю, чи за-границею, де їздила лікуватись, привозила жмут паперів зі спо-минами, які ішли до друку. Осо-бисті зустрічі із Оленою Кисі-левською, згадує п. д-р Парфа-нович дуже симпатично. Вони зустрічались у Львові, на різних зборах Т-ва „Відродження“, бо працею того ж товариства інте-

ресувалась дуже сенаторка. Останньо, бачилась із Нею у Німеччині, коли то сенаторка мала клопоти із своїм виїздом до Канади.

По тім рефераті п. Ясінська виголосила з великою точністю написаний життєпис Покійниці. Дуже дбайливо референтка опрацювала цю тему.

На закінчення Дарія Бойчук відчитала свої спомини із особистих зустрічей з Оленою Кисілевською. Спомин давав образ сенаторки як людини, сильної і послідовної вдачі. Людини повної посвяти, для громадських справ, які ставила вище понад особисті справи. Прощальними словами Олени Кисілевської зі смертної постелі, закінчила свої спомини. Пару секунд мовчала саля, немов би ці останні слова, чули ми особисто від неї самої.

Збіркою на пам'ятник, закінчили ми поминки. Д. Бойчук

ШИКАГО, ІЛЛ.

Окружна Рада СУА і Український Золотий Хрест, як члени СФУЖО відзначили в молитві смерть своєї голови. В суботу дня 19. квітня всі 5 радіостанцій подали ширшу згадку про покійну, а голова Окр. Ради п. Хариш присвятила цілу авдицію Окр. Ради життю і діяльності великої громадянки і українки. В неділю відправлено панахиду в церкві св. Миколая. Під час панахиди співав хор „Славути“ під диригентурою п. Ю. Яримовича.

Українське жіноцтво Шикага з великим смутком прийняло вістку про смерть сл. п. Олени Кисілевської, бо здавалось, ще дуже недавно гостила в Шикаго з нагоди 70-ліття жіночого руху і залишила незатертий спомин у всіх, що мали нагоду її бачити.

ХТО БІЛЬШЕ ЧИТАЄ?

Німецька статистика виказала, що жінка пересічно прочитує 20 книжок у році, тоді коли чоловік тільки 15. Однак більшість прочитаних книжок випозичена. Читачі закупають приблизно половину книжок.

Книжка „Визначні Жінки“ коштує 30¢ у Централі СУА.

НЮ ЙОРК, Н. Й.

У поклоні Шевченкові

Дня 25. березня 3 Відділ СУА вшанував великі роковини Т. Шевченка. Свято відкрила голова 3 Відділу п-ні М. Марусевич, вітаючи гостей і членок. Дочка тут народженої членки Олесья Робицька віддеклямувала „Мені однаково“ Т. Шевченка. Молоденька декляматорка віддала добре слова поета. Її братчик Денис вивязався також добре із своєї деклямації. Слідувала промова містоголови СУА п. Катерини Пелешок, яка навязала до слів Т. Шевченка:

Мені ж, мій Боже, на землі
Подай любов, сердечний рай
І більш нічого не давай...

По промові вона привітала гостей і членок іменем Централі СУА. 3 черги голова Окр. Ради п. Іванка Бенцаль переповіла коротко перебіг праці впродовж 15 літ. Обом бесідницям подякувала голова п. Марія Марусевич і згадала, що 3 Відділ, мабуть, вперше вітає в себе містоголову СУА і голову Окр. Ради. Реферат про Т. Шевченка виголосила п. Марія Демидчук, культ.-освітня референтка.

Святочні сходи притягнули членок також інших Відділів СУА. Після програмової частини відбулось чайне прийняття, з якого дохід призначено на фонд „Мати й Дитина“.

ЧЕСТЕР, ПА.

Річні збори 13 Відділу

Дня 19. лютого 1956 р., 13 Відділ СУА відбув загальні збори в приміщенні парохіяльної школи. Збори відкрила голова п-і Я Збир молитвою, опісля привітала і представила зборам містоголову Централі п-і Ст. Пушкар. Предсідницею зборів вибрано п. В. Михайлів, а секретаркою п. Я. Кобрин. Відчитано протокол з попередніх загальних зборів, що його прийнято без заваг

і змін. Голова п-і Збир у своєму звіті представила в загальному працю, зусилля і турботи управи в старанні про розвиток товариства. Зазначає, що найслабше працювала суспільна опіка і просила, щоб на цей пост вибрати членок не перетяжених працею. Звіт секретарській у заступстві хворої секретарки прочитала п-і Збир. Відділ у звіттовому році відбув 8 ширших сходин, а 4 засідання управи. На сходинах були прочитані або виголошені ось такі реферати: 22. січня, Ольга Басараб, Тарас Шевченко — п-і Я. Кобрин, культ.-освітня реф., деклямація „Хустина“ п-і Г. Микити, 40-ліття бою під Маківкою — п-і Я. Збир, Листопадовий зрив — п-і Я. Кобрин, Традиції українського Різдва — п-і Я. Збир. Відбулись дві вдачі імпрези: „Свячене“ з рефератом п. проф. Остапьяка про полію і „Просфора“ з рефератом, деклямаціями і хором. Улаштовано власними силами пікнік на дохід парохіяльної церкви. Продаж домашнього печива, що відбулась 3 рази, принесла гарний дохід і його розділено на місцеву парохіяльну школу, на допомогу садочкові в Німеччині і на Дім Старців у Франції. На ширших сходинах читались обіжники Централі, обговорювано цікаві статті „Н. Ж.“, намічувано пляни праці на майбутнє. З касового звіту довідались приявні, що Відділ працював теж над придбанням фондів так потрібних для розвою кожної організації. І так з імпрез було чистого доходу 153.63 дол. В першу чергу виповнено всі обовязки супроти Централі, а опісля розділено фонди на місцеві і заокеанські найбільш важливі цілі. Над звітами вивязалась дискусія, в якій забирали голос: п-і М. Кий, п-і М. Гавдяк і другі. В імені контр. комісії п-і Г. Кандюк поставила внесок на уділення абсолюторії уступаючій управі. Внесок за-

гальні збори прийняли і одногосно абсолюторію ухвалили.

Присутнено до вибору нової управи, яка вийшла в такому складі: голова п-і Ярослава Збир, місто голова п-і Євгенія Сеґер, секретарка п-і Софія Мельник, скарбничка п-і Галина Кандюк, культ.-осв. реф. п-і Ярослава Кобрин, сусп. опіка пп. Володимира Михайлів і Михайлина Гавдяк, виховна реф. п-і Ірина Назаревич, контр. комісія пп. Анна Мінчак, Анна Микита і Єва Біяньська, делегатка до УККА п-і Юлія Януш. Вчинці промовляє місто голова СУА п-і Стефанія Пушкар: вітає збори і стверджує, що Відділ на таке мале число членів працював гарно і з успіхом, тому зачисляє його і на дальше до першої ланки. Дальше вказує на найважливіші завдання, що стоять перед Відділом: за всяку ціну, всякими можливими засобами старатись позискати і зєднати до праці молоду генерацію, так давньої як і нової імїграції. Дуже важний є реф. виховний — каже п. місто голова. Мусимо конечно допомогти матерям вихувати дітей у патріотичному дусі. Не можемо допустити до того, щоб діти забували свою мову, свою традицію! Не менше важною є суспільна опіка. До неї належить: поміч моральна і матеріальна залишенцям і потребуємим на місці. Важливе значення має влаштування виставок мистецьких виробів, писанок і т. ін., збирання експонатів до музею, збирання пісень, приповідок, давних звичаїв і т. д. Торкнулася теж п. місто голова болючої події, а саме смерті 500 наших сестер героїнь, що згинули під большевицькими танками. Для засвідчення духової звязі з ними, для вшанування їх пам'яті п-і Ст. Пушкар в імені Централі проголошує 18. березня — днем поминок. По всьому світі де є українські жіночі організації мають відбутись у цей день Заупокійні Служби Божі і жалібні сходи.

Побажанням дальших гарних успіхів праці нововибраній управі п-і місто голова СУА закінчила свою цінну промову.

Відсиванням „Боже вислухай благання“ збори закінчено. Маємо певну надію, що прийвні піднесені на дусі стануть допомогою управі, так у приєднуванні членок, як теж і у праці, якої багато кругом нас, а яка жде жіночої помічної руки. Н. М.

МІННЕАПОЛІС, МІНН.

Прощальний вечір

Дня 12. травня в помешканні п. Олени Карцяк-Бенцаль зібралось багато членок 16 Відділу СУА, щоб попрощати співосновницю і б. голову нашого Відділу. Користаючи з її несприятливості, членки вспіли застелити стіл і приготувати все на її прийняття. Пані Лена була до сліз зворушена цією несподіванкою, яка в дійсності була лиш виявом вдячності за її працю, як на терені нашого Відділу, так і серед дітвори, для якої вона працювала повних кілька літ. Голова нашого Відділу п-ні Катря Гуцал короткими та щирими словами попрощала пані Лену, згадуючи її заслуги біля заснування і піднесення нашого Відділу. Потім вручила скромні дарунки, як добрий спомин від членок Відділу.

Після цього гості засіли до перекуски, а пані Лена подякувала всім за признання і щирість та запевнила нас, що ніколи не перестане бути членкою нашого Відділу, а її серце залишиться поміж нами. Віримо, що вона скоро повернеться до нас!

Вечір пройшов на милій, товариській гутірці. В. Гр.

МАЯМІ, ФЛА

Свято Т. Шевченка 17 Відділу СУА

Дня 18. березня, відбувши маніфестацію у честь 500 погибших, членки 17 Відділу приступили до академії Т. Шевченка. Сцену прикрашував великий портрет поета, прибраний вишиваним рушником і квітами та освітлений прожектором. Здавалось, що з-під насунених брів Шевченко вдумливо вдивлявся в душу присутніх, ніби хотів спитатись: — Чи ви сповнили мій заповіт і чи виконуете мої

наставлення, які я вам дав у своєму „Посланні до мертвих, живих і ненароджених земляків моїх“?

Святочну академію розпочав о. Павло Смаль, парох греко-кат. церкви. Коротко, але з великим чуттям о. парох підкреслив значення Т. Шевченка для України, як пробудителя української правди, що віддав своє молоде життя на боротьбу за її волю.

Молоденький Богдан Остапюк віддеклямував уривок із поеми Т. Шевченка „Гамалія“. Доповідь про життя і творчість Т. Шевченка виголосила голова Відділу п-і О. Подубинська. Головний наголос у промові зроблено на націоналістичні моменти у творчості Шевченка. Доповідь була переплетена уривками з віршів Шевченка, як „Сон“, „Посланіє“, „Розрита могила“, „Гайдамаки“, „Заповіт“.

Після доповіді проголошено збірку, яка принесла 93 дол. Їх поділено: 45 дол. на „Наше Життя“, на видання пропам'ятної сторінки, присвяченої пам'яті 500 погибших із некрологом, що має друкуватись так довго, як довго буде виходити „Наше Життя“. Це був би скромний пам'ятник погибшим героїням. Внесок на друкування сторінки зробив 17 Відділ ім. Олени Теліги до Централі СУА і редакції „Н. Ж.“ Решта грошей має піти на купно української літератури англ. мовою для університетської бібліотеки в Маямі.

Після перерви відслонено живий образ із творів Шевченка. Потім малий Богдан Венгльовський виконав „Мені тринадцятий минав“, а п. Марія Венгльовська уривок із „Катерини“. Слїдувала деклямація Романа Венгльовського „Іван Підкова“. Група молодих дівчат відіграла „Великий Льох“ (пп. Ліда Остапюк, Варвара Вишневецька, Каріна Ляхович), а п. Зоря Подубинська віддеклямувала „Дух України“, уривки з творів Т. Шевченка. На закінчення присутні відспівали гимн „Ще не вмерла Україна“.

По академії членки 17 Відді-

ду почастивали присутніх кавою і тісточками.

17 Відділ складає щирю подяку о. парохів Сmaleві за відправлення панахиди і промову, пп. А. Івашкові і В. Подубинському за удекорування сцени, п-ні С. Воло за купно вінка на панахиду, а п-ні Ю. Вишнівській за приладження перекуски.

Ф. Зиблікевич, секретарка

БРУКЛИН, Н. Й.

Річні збори 21 Відділу

Річні збори 21 Відділу в північному Брукліні відбулися 18 грудня 1955 р. Збори відкрила голова п-і К. Баран молитвою. Членки Відділу, які заповнили залу, почули звіт із діяльності і праці управи за цілий рік. Відділ працює і старається дотримати кроку цілому зорганізованому життю. Управа Відділу старається після своєї спроможности працювати якнайкраще та придбати до каси гроша-готівки, щоб могли щедро розділити на організаційні і допомогово-харитативні цілі. При тім наш Відділ бере живу участь в усьому громадському життю північного Брукліна. І так наші членки є заступлені в Українським Конгресовім Комітеті, в Центральнім Комітеті Об'єднаних Товариств Брукліна, в Комітеті будови Парохіяльної Школи та інших. Своєю працею старається доложити цеголку до будови громадського життя в Брукліні. Через це Відділ втішається признанням громадянства, чого доказом є сталий прибуток нових членок. По звіті з діяльності забирає голос контрольна комісія і п-і Дарія Петріна інформує членок, що книжки знайдено в порядку і ставить внесок на уділення абсолютній уступаючій управі. До перепровадження вибору нової управи на предсідницю зборів вибрано п-ю Анну Бодак і п-ю А. Слободян на секретарку. До нової управи вибрано: голова п-і К. Баран, заступниця голови п-і А. Слободян, рекордова секретарка п-і М. Корейко, фінансова секретарка п-і А. Глушко, касієр п-і К. Дика, культурно-освітня референт-

ка п-і Я. Зарицька. Члени управи: пп. Зазуля, Малко, Рабчик, Палащук, Курило, Панчишин і Мойсей. До контрольної комісії ввійшли — пп. Павлин, Курило і Петріна. По виборі нової управи забирає голос п-і К. Баран, дякує за довіря, як рівнож дякує всім членкам і членам управи за співпрацю. Молитвою закінчено річні збори. Після зборів відбулася перекуска, на якій членки заколядували 50 дол. Цю коляду розділено по 25 дол. на фонд „Мати і Дитина“ і телевізійну українську програму. З каси призначено: вкладку до Централі 20 дол., Прес. фонд 25 дол., Організаційний фонд 5 дол., Український Конгресовий Комітет вкладку 10 дол., а датово 25 дол., ЗУАДК вкладку 10 дол., Сиротинець у Філадельфії 10 дол., Дім Старців Словтсбург 10 дол., до церкви на ялинку 5 дол., Народний Дім 10 дол., до церкви на світло 5 дол. Ярослава Зарицька

ШИКАГО, ІЛЛ.

Курси 22 Відділу

Курс української вишивки, започаткований давніше, продовжується. Проводять його пп. Стецишин і Ванджура. У цьому курсі беруть участь також і нечленки, переважно молоді дівчата з СУМА, а також тут народжені. Вивчають різні стіби та примінення взорів.

Другий курс, що ми його перевели — це печення солодкого. Його ведуть за чергою членки пп. Ванджура, Стецишин, Семків, Куріца, Сокологорська, Цепинська, Поготовко, Мартинюк у домівці СУМА. Курс відбувається кожної третьої середи в місяці. Кожна членка демонструє свої випробувані приписи. Курс має на цілі навчити практично наші молоді господині вміло і скоро спекти щось солодкого своїй родині. **Пресова референтка**

ЕЛИЗАБЕТ, Н. ДЖ.

Вшанування пам'яті Т. Шевченка

Як звичайно в березні 24 Відділ присвячує частину своїх сходин вшануванню великого пое-

та України. Сходини відкрила голова Відділу п. Марія Процак. Шевченківську програму підготувала культ.-освітня референтка п. Когут. Потім звітувала п. Сиснецька про успіх Великоднього Базару.

Сходини Відділу відмітив місцевий щоденник Elizabeth Daily Journal.

ЛЕНСІНГ, МИШ.

Свято Лесі Українки

38 Відділ СУА ім. Лесі Українки задумав в роковини смерті влаштувати свято своєї патронки. Це була перша імпреза Відділу і тому управа її старанно підготувала. Повідомили всіх і на свято поприходили люди не тільки з Ленсінгу, але також із Джексона. Свято відкрила голова п. Христя Пилипчук, і розказала про життя і працю нашої поетки. Хоч вона хворіла, але її серце билось тільки для свого власного народу. Свої поеми вона клала на папір, немов золоті зерна, що розходились по цілому світі. Ці поеми почали деклямувати наші членки. П-і Анна Наконечна виголосила „Так, ми раби“, п-і Забродська „Велик“, п-і Стенькевич „Надія“.

Потім усі спільно відспівали „Сміло други“, „Не теряйтесь“, „На страшную прю“ і закінчили „Не пора“ і національним гимном.

Оцим скінчилось свято, що принесло нам стільки хвилювань, але й гарне враження.

Анна Наконечна

АЛЛЕНТАВН, ПА.

Свято Ольги Басараб

Дня 8. лютого по Службі Божій о. Левицький відправив панахиду, а членки СУА й церковне Сестрицтво виступили зі світлом, щоб віддати пошани жінці, що віддала за нас своє життя. О год. 5-ій членки й гості зійшлися до української залі та засіли при застелених столах, як одна родина. Голова п. Лаба попрочала о. Левицького, щоб розпочав вечір молитвою. Слідувала перекуска й дружня розмова. Потім голова Відділу сказала

кілька слів про значення цього вечора. Далше промовив о. парох, що розказав про ціле життя й героїчну смерть Ольги Басараб. З черги п. Левицька віддеклямувала дуже гарний вірш у честь О. Басараб і наш дяковчитель п. Білинський промовив кілька добрих слів.

При кінці о. Левицький пригадав про недолі наших залишенців, яких ми не сміємо забути. Членки перевели збірку на фонд „Мати й Дитина“, що дала 30 дол. Голова Відділу подякувала всім, що прийшли пошанувати жінку-героїню та пожертвували на залишенців. П. Л.

БОФАЛО, Н. Й.

Збірка на Фонд О. Кисілевської

Коли появилася заклик збірки на Фонд Лікування, управа Відділу рішила приступити до неї. Збіркою зайнялись пп. Анна Макух, О. Бережницька і Люба Петрик. Внесли й вислати суму 68 дол., що була вже подана в ч. 6. „Н. Ж.“. Пожертви зложили по 5 дол. пп. Марія Маковська і Іванна Парфанович, по 2 дол. пп. Анна Макух, Стефанія Чайковська, Оксана Бережницька, Неонія Стецьків, д-р Богданна Салабан, Тетяна Душенко, по 1,50 дол. пп. Стефанія Осадца, Малина Дзюба, по 1 дол. пп. Анна Качур, Марія Горбачук, д-р Мирослава Сагайдак, Олександра Лисак, Анна Лопачак, Ірина Мартюк, Ярослава Регейло, Євгенія Шиманська, Марія Плогниця, Анна Заньків, Марія Михаськів, Люба Цюлко, Марія Бандаренко, Михайло Проценко, Маріян Морозевич, Осипа Маслянна, Марія Ставнича, Люба Петрик, Ірина Ставнича. Разом 48 дол. З каси Відділу СУА пожертвовано 20 дол., отже разом 68 дол. Щире Спасибіг!

Анна Макух, голова

БЕТЛЕГЕМ, ПА.

Звіт із річних Зборів

Загальні збори відбулися дня 26. лютого. Їх відкрила голова Відділу п-ні Я. Цегельська молитвою. До президії зборів вибрано

п-ні Б. Михайлів — головою і п-ні Н. Цегельську — секретаркою. Відчитаний протокол з попередніх загальних зборів прийнято без змін. Секретарка Відділу подала звіт із праці за 1955 р. Відділ числить 17 членів. Так як кожного року вислано пачки з одягом до Німеччини — через Комітет „Мати й Дитина“ 107 ф. і через Католицький Допомоговий Комітет у Стемфорді 105 ф. Дня 13. червня влаштовано свято Жінок-Героїнь, яке відбулося в Аллентавні з гарним успіхом. Відбуто святочні сходи, присвячені ки. Ользі з рефератом п-ні Я. Цегельської і в річницю смерті бл. п. Ольги Басараб із рефератом п-ні А. Гарас. Дня 28. липня уряджено прощальний вечір для п-ні І. Городиської, яка виїхала на сталій побут до Шикаґа. Кожного року в місяці вересні відбувається в Аллентавні вистава різного роду експонатів. Цього року наш Відділ заінтересувався тією виставою. Чи не було б добре й нам узяти в ній участь? І дійсно, заходи вийшли нам на користь і ми могли дати свої експонати. Наші вишивки заінтересували чужинців, а доказом того є, що дістали вони перигу нагороду. Наш Відділ приступив до співпраці в уряджуванні національних свят усіми організаціями міста Бетлегему. І так спільно уряджено Листопадову Академію. Відділ зайнявся прикрашенням сцени, а деклямувала п-ні Ольга Цегельська. Слідували дальше роковини 22-го січня. В звязку з тим передано український прапор мейорові міста, який проголосив день 22-го січня Українським Днем. Делегатками до спільного святочного Комітету від Відділу були пп. А. Гарас і Н. Цегельська. Спільними силами улаштовано академію, яка відбулася в церковній галі. Далше в підготовці є Шевченківське свято. Відділ улаштував „Андріївський Вечір“, запросивши Відділ СУА з Аллентавну, який численно прибув. П-ні М. Михайлів розказала присутнім про андріївські звичаї на Україні й деякі з них показано в практиці. На вигравку була вишивана подушка,

дарунок п-ні А. Гарас. Крім того членкині Відділу відвідували себе взаємно з різних нагод, як купна дому чи народни і в той спосіб зживалися з собою. Наш Відділ є членом Конгресового Комітету. Касієрка п-ні М. Корчева подала докладний касовий звіт. П-ні М. Михайлів подала звіт із переведеної контролі й поставила внесок на уділення абсолюторії уступаючій Управі, який прийнято односторонно. Нову Управу вибрано в такому складі: п-ні Ярослава Цегельська — голова, п-ні Анна Гарас — заступниця голови, п-ні Мирослава Чубата — секретарка, п-ні Надя Цегельська — касієрка. Пп. Марія Михайлів, Марія Корчева й Ірина Присташ — контрольна комісія. П-ні Цегельська подякувала за вибір. Збори закінчено відспіванням гимну СУА.

При цій нагоді хочемо спростувати, що в звіті з 1954 р., поміщеному в журналі „Н. Життя“ ч. 6, помилково пропущено, що культурно-освітньою референткою на 1955 рік була вибрана п. Надя Цегельська.

Мирослава Чубата, секр.

НЮ ГЕЙВЕН, КОНН.

Плян праці 66 Відділу

Організаційні напрямні. На початках головним завданням орг. секції є приєднування членів та створення атмосфери у Відділі. У приєднуванні не слід робити різниці віроісповідних чи територіяльних. Приєднувати давніх і новоприбулих та тут народжених. Мусимо зрозуміти, що завдання, які на себе накладемо, це не тягар, а чесний обовязок супроти наших дітей, громади й Батьківщини. А ці обовязки можемо сповнити тільки в великому дружньому гурті.

Суспільна опіка. Старі, хворі й немічні в українській громаді потребують доброго слова, опіки й піддержки. Також дівора залишенців у Німеччині чекає нашого патронату, щоб скріпитись у рідному гурті.

Виховна ділянка. Наші діти тут потребують більше моральної опіки. Згуртування дошкіль-

Леся (Лариса) Петлюра

(*12. X. 1911 — †6. XI. 1941)

них дітей у світлиці або садку має велике виховне значення. При спільних грах, забавах і виставах виробляється національна свідомість і підготовляється дитвора до життя, до шкіл серед чужого оточення. Наше завдання супроти шкільної молоді об'єднати, бо маємо Рідну Школу, яка дає нашим дітям підставу знання своєї Батьківщини в рідній мові. А цю науку ми повинні доповнити, плекаючи в молоді замилювання до традиції, до нашого народнього мистецтва. Ми є однаково відповідальні за те, щоб молодь увійшла в українське громадське життя і перебрала колісь провід у ньому.

Зв'язки. Завданням жіноцтва є вдержувати живий контакт із власною громадою, а передусім з українськими Церквами. Також із українськими громадськими організаціями повинно бути тісне порозуміння, як щодо своїх завдань та розподілу праці. Відділ СУА повинен включитись у різні політичні й допомогові акції УККА, нашої найвищої громадсько-політичної установи в ЗДА.

Відділ повинен навязати контакт із американськими організаціями в Нью Гейвені й околиці, щоб поширити між американським загалом знання про українську справу.

Культ.-освітня ділянка. Українське жіноцтво повинно влаштовувати обрядові і традиційні імпрези та дбати про товариське життя української громади. В ці завдання можна включити також доповіді й курси для членок із ділянки гігієни, домашнього господарства і т. д.

О. Томоруг

ПЕРТ АМБОЙ, Н. ДЖ.

Основні збори 67 Відділу

Дня 7. квітня ініціативний комітет під проводом п-ні О. Грицай скликав збори українського жіноцтва у залі Укр. Демократичного Клубу. Започаткувавши збори молитвою, п-ні Грицай відкрила їх і привітала голову Централі СУА п. Олену Лотоцьку, а також присутніх жінок. З черги попрощала голову Центра-

У січні місяці 1918 року в Києві провадились жорстокі бої. На вулицях лунала стрілянина, вибухали гранати. Київ горів.

Головний Отаман С. В. Петлюра скликав старших командирів на нараду. Тут були сотник Сушко Р., В. Дідушок, ще дехто з Січових Стрільців, командир пішого Гайдамацького куріня от. Волох, сотники-гайдамаки та інші. Змучені, обвітрені, неголені обличчя присутніх на нараді, одягнутих переважно в білі кошушки, а гайдамаки в своїх смушкових шапках з червоними шликами, з рушницями в руках — така була картина нашої наради. Відбувалась нарада відносно оборони Києва, в скромному готелі, де мешкав Отаман Петлюра на Фундуклеївській вул.

Під час наради двері в сусідню кімнату помалу відчинились і в щілинку просунулось дитяче обличчя, яке з зацікавленням придивлялось до присутніх.

Нарада закінчилась. Хтось хотів пожартувати з дитиною, але це

лі СУА забрати слово. Пані О. Лотоцька зясувала ролю української жінки на еміграції, підкреслила значення жіночої організації та її потреби. Далше подала вказівки щодо ведення організації та вказала на різні можливості розвою.

Після цього вибрано головою зборів п. Н. Ковалюк, яка перевела вибір управи. До управи увійшли: п-ні Ольга Грицай, голова, п-ні Ольга Романець, місто голова, п-ні Наталія Галушка, секретарка, п-ні Ольга Левицька, касієрка, п-ні Настя Ковалюк, сусп. опіка, п-ні Анастасія Харченко, культ.-освітня референтка, п-ні Прус, господарська реф., п-ні Тимків, орг. реф. До контр. комісії увійшли: пн. Марія Добуш, Текля Базилевич, Барилецька.

Потім п-ні О. Левицька перевела впис членів. Записалось 15 членок, але маємо надію, що вквортці це число побільшиться.

Н. Галушка, секр.

так налякало її, що вона вмить сховалась.

— Це моя донька — Леся — сказав Отаман. — Лесю, іди сюди, але перелякана дитина захоувалась і не виходила. Відчинились двері і присутні зобачили дружину С. Петлюри, Ольгу Опанасівну, що тримала за руку Лесю. Притиснувшись до мами, вона злякано звійшла в кімнату, де відбувалась нарада. Отаман С. Петлюра познайомив всіх із дружиною, а Лесю підбадьорював ласкавими словами, щоб вона не лякалась. У тих словах відчувалась глибока любов батька до доньки.

За таких обставин пізнали ми чотирьохлітню Лесю Петлюру.

Українське Військо покинуло Київ. Дружина Отамана С. Петлюри, Ольга Опанасівна залишилася в Києві.

Червоні, захопивши Київ, розстрілювали „петлюрівців“ і шукали родину Отамана. Ольга Опанасівна з Лесею, рятувались, перебігали з одного мешкання до другого, ховались у пивницях, на горіщах.

Ось за таких обставин розпочалось дитинство Лесі. Таке життя мами з донькою продовжувалось аж до 1919 р., коли С. Петлюрі пощастило спровадити свою родину за-кордон, до Чехії. Але і там родина С. Петлюри не мала спокою, бо червоні агенти стежили за нею і можна було чекати різних прикрих несподіванок. Тому родина мусіла змінювати місце свого перебування.

Звичайно за таких обставин Леся не могла нормально вчитись, не мала біля себе одноліток українських, з якими могла б бавитись, розвиватись. Все це мусіла поповнювати її мати. Натомість Леся увесь час перебувала в оточенні дорослих: військових, політиків, діячів та інших.

Такі особливі умови життя не могли не відбитись на розвитку і характері Лесі. З Лесею на 10-му році її життя з приємністю можна було розмовляти на різні укр. теми; вона стає свідомою укр. патріоткою і розбирається в нашій політичній житті. Це навантажен-

ня політично-національним багажем, однак не могло пригасити в Лесі чудових душевних якостей. Надзвичайна чутливість, сердечність, готовість до самопожертви — ось головні риси, що виробились у її характері.

Після короткого перебування в Чехії, родина С. Петлюри переноситься до Відня, а далі до Женеви, а в 1925 році до Парижа, де чекав Отаман. Здавалось, нарешті родина Отамана розпочне нормальне життя, а Леся стане нормально вчитись, але так не сталося. Надходили найбільш трагічні часи для родини Отамана, для Лесі.

Леся бужвально рвалась до науки, бо досі не могла регулярно

вчитись. Як повернувся на Україну, хочу всі свої знання передати нашому народові, бути корисним для нього“, казала.

А тимчасом чорна хмара збиралась над родиною Отамана С. Петлюри, непомітно згущалась та готува була кожної хвилини вибухнути громом над її головою. Вже надходили відомості, що готується замах на Отамана. Про це знав і сам С. Петлюра, але в той час більшість громадянства ставилась байдуже, а навіть імя Головного Отамана зневажалось, бо він один в очах декого був винен за неуспіх нашої боротьби, а не ми всі. Він „запродав“ Галичину полякам, а не держави Альянтів на конферен-

Леся Петлюра на смертній постелі

Lessya Petlura, late daughter of the Supreme Commander of the Army of Ukraine, in her death bed

вчитись. „Я хочу вчитись і вчитись. А так багато загубила часу для науки“ — говорила. Вона вступила в один з найкращих ліцеїв Парижу. Швидко оволоділа франц. мову, а перед тим вона вже говорила німецькою, чеською мовами. Відірвана змалку від Батьківщини, вона під доглядом батьків не забувала укр. мови, якою володіла досконало, як також ознайомилась з усіма клясиками нашої літератури.

Отже у Парижі Леся із запалом взялась за науку, захоплювалась спортом. Вступила до „скавтів“, з ними робила екскурсії по Франції, до всього приглядалась, вивчала.

„Я хочу все знати, всьому на-

ції в Парижі. Ще за тиждень до вбивства Отамана, один з партійних укр. діячів, на наш сором — укр. „генерал“, робив ганебний доклад про Отамана. Отже тільки Лесі не було відомо, про ці хмари-загрози. Тому її дивувало, чому любий батько, часто відмовлявся іти на прогулянку з нею, чи разом до скромної реставрації в Латинському кварталі.

Дня 25. травня 1925, Головного Отамана по-садистськи забив жид Шварцбарт. Не тільки жидівська преса й міжнародня, захльобуючись, кричала про вбивство „погромщика“ Петлюри; зчинилась якась безглузда і негідна вакханалія. У ліцеї, де вчилась Леся, її по-

други, поділились на два табори: одні поставились до неї неприязно, другі байдуже.

Леся, втративши свого любого батька, переживала цю трагедію з рідкою витривалістю для юної дівчини. Трималась скромно, але гордо.

Розпочався процес над вбивником, що його скоріше можна назвати не судовим процесом, а цирком. Численна жидівська аудиторія заповнювала проходи, двір перед судом, врешті залю суду, до якої українцеві не можна було добитись.

Вбивника виправдали, а жидівська юрба тріюмфально винесла його з залі суду на руках. Нарешті всі ті моральні муки повязані з процесом, закінчились. Леся вийшла з них найбільше морально загартованою, вирішивши присвятити своє життя матері-Україні. Ні сліз, ні нарікань від неї ніхто не чув.

— Я піду шляхами свого Батька, сказала вона приятелям. Вона знов поринула в науку, але несподівано тяжко захворіла її люба мама. Хвороба матері дуже вразила Лесю. Всі моральні переживання не могли не відбитись на фізичному стані Лесі: вечорами підвищена температура, легкий кашель, почали їй дошкулювати.

Умовили її поїхати у шпиталь до лікаря на просвітлення. Лікар знайшов плями на легенях — початок сухит. Це була жорстока несподіванка. Леся вийшла з камери у сльозах.

— Що таке сталося, чому ти плачеш? — спитали її.

— Лікар знайшов, що я захворіла на сухоти. Це нічого, але страшно те, що він заборонив далі вчитись. — Тяжко було передати цю прикру новину матері Лесі, але Ольга Опанасівна прийняла її назовні спокійно, як новий удар в трагічному її житті. Скільки душевних мук переживали в цей час мати і донька! Але кожна переживала по-своєму: мати переживала за свою любов доньку, єдину втіху і радість, що була в обіймах жорстокої хвороби; донька ж найбільше була засмучена тим, що „я знов не можу вчитись“.

Треба було рятувати життя Лесі. Лікарі постановили, що хвора мусять змінити клімат, відправили її в санаторію на півдні Франції, на

еспанському кордоні. Зайшла затримка через брак матеріальних засобів, але врешті усунено цю перешкоду і родина С. В. Петлюри переїхала в район Бордо, бо Леся сподівалась, що зможе вчитись в університеті. Тут вона розпочала науку, на математичному факультеті, але за короткий час лікарі вимагали переїзду далі на південь, а саме до Камбо-ля-Бен, кліматичної станції для сухотних.

Тут, у Камбо, родина ніби влаштувалась на сталий побут. Леся було під доглядом фахівця-лікаря, разом з тим продовжувала заочно вчитись в університеті в Бордо. Родина сумувала, бо лише зрідка укр. гості відвідували її. Леся „ковтала науку, перечитала всю класичну франц. літературу і німецьку, звичайно українську. Треба зазначити, що помимо перебування Леся на чужині, в різних країнах, де вона росла і провела час рідко коли в оточенні укр. молоді, вона все ж надзвичайно добре володіла українською мовою і писала, ось із тією полтавською милозвучністю, з якою розмовляли її батьки. Це лише свідчить про те, що українська дитина на чужині, ніколи не забуде рідної мови, ні зденационалізується, якщо батьки дбають про її національне і мовне виховання.

Тимчасом здоров'я Лесі не кращало, бо лікарі виявили плями в другій частині легенів. Постійна гарячка, відсутність апетиту, нищили організм хворої. Вона мусіла лежати, кинути поїздки до університету в Бордо. Ольга Опанасівна вживала всіх можливих заходів, щоб врятувати доньку, але ні лікарі, ні її материнський догляд, не могли врятувати Лесю. Вона догоряла, як свіча перед святим образом України.

Надійшла війна. Родина С. В. Петлюри опинилась у вільній зоні Франції, майже без матеріальних засобів, відтята від укр. громадянства. Піренейські гори, з їх мешканцями „басками“, завжди потребували доставки харчів із центру Франції. Тому населення там, після встановлення карток на хліб, м'ясо, товщ, найбільше терпіло. Часом навіть пайка хліба не можна було одержати на картки.

Лише час від часу щастило переслати родині С. Петлюри невеликий пакунок з харчами, чи карт-

ки на хліб. Такі обставини не могли сприяти покращанню здоров'я Лесі, але вона з надзвичайною витриманістю і спокоєм переносила злидні і намагалась підтримати мораль матері усміхом чи словом.

Дня 6. листопада 1941 року, з останнім усміхом для матері, вона тихо відійшла в інший світ. Коротка телеграма від п. Отаманової: „Леся померла“. Безпорадна Ольга Опанасівна, залишилась серед чужих людей, з мертвою донькою. Автор цих рядків, переборюючи всі адміністративні труднощі і опинився в Камбо-ля-Бен.

У ліжку лежала, ніби спала, з усмішкою на обличчі, мертва Леся. Дві пишні, чудові, каштанові коси побіч голови. Біля ліжка пририта горем Отаманова, яка не зводила очей із Лесі. Нахилився, щоб поцілувати любу дівчину, яка з таким довірям ставилась до мене, ділилась своїми думками, але Ольга Опанасівна стримала: „Не руште. Хай спить“.

Виринуло прикре питання похорону. Де ховати, хто виконає релігійний чин? Звичайно донька Отамана мусіла бути похована в могилі свого батька, на кладовищі Монпарнас у Парижі, але тяжко було дістати дозвіл на перевіз тіла крім того, транспортування домовини, за браком бензину було дуже коштовне. Отже п. Отаманова мусіла примиритись із тим, що її донька буде похована тим часом на місцевому цвинтарі, в Камбо-ля-Бен. Знайшлись добрі французи, які запропонували покласти труну тимчасово в їх родинну гробницю.

Гірше стояла справа з похонним обрядом, бо наш єдиний укр. священник от. Бринзан був затриманий в Німеччині, а католицьке духовенство відмовилось відправити чин похорону. Лиш один католицький священник-баск, біженець із Іспанії, пообіцяв прийти таємно на кладовище і прочитати молитви.

Тіло Лесі покладено в металеву, а потім дубову домовину. Власними руками автор цих рядків, поклав мініятурне тіло в домовину, прочитав по молитовнику кілька молитов і домовину почали виносити. Із подивом дивився на Ольгу Опанасівну, яка закамяніла в своєму горі. Лиш тихі сльози полилися з її очей. „Боже, як тяжко

ховати, прощатися із своєю дитиною“, тихо сказала п. Отаманова, але за хвилину запанувала над своїми нервами.

Скромний похоронний похід рушив до цвинтаря. Нечисленні французи, подруги Лесі ішли за домовиною. Домовину опустили в тимчасову могилу. Цвинтар опустів. Із бічної стежки повільно надходив молодий католицький пастир. Він читав молитовника, але розглядався навколо. Нарешті зупинився над могилою Лесі, швиденько відчитав молитву і непомітно зник. Цей католицький священник, біженець із Іспанії, баскський націоналіст, знайомий небіжчиці, яка його інформувала про укр. національний рух, все ж мав відвагу здійснити своє слово.

Леся Петлюра вмерла на 30 році життя. Вона непомітна скромно жила, тихо відійшла. Навіть багато людей не знає, що Головний Отаман мав доньку, його втіху. Навіть сьогодні на надгробнику над могилою Отамана, не згадано, що разом із батьком спочиває його люба донька, бо п. Отаманова із своєї скромності вважає, що надгробник побудувала укр. еміграція для її чоловіка, а Леся не має заслуг, не має місця на монументі.

Маємо багато українко-героїнь з історичного минулого, з останньої нашої боротьби. Гинули вони на полі бою, як звичайні бійці, як сестри, лікарки, як розвідниці і тому, що як патріотки не могли зрадити своєї Батьківщини.

Донька Симона Петлюри героїня скромна. Вона героїня родинного життя, в якому виявилась її любов до батьків, відданість їм, а разом із тим глибока любов до свого народу, готовість віддати на службу йому всі свої сили. „Я піду шляхами свого Батька, себто піду в бій за Україну!“ Та злидні, трагічні моральні переживання в дитячі роки, на 14 році життя вже надломали її сили, але не зломали її волі, духа, прагнення до науки: із мрією підготувати себе для праці серед рідного народу.

Не здійснились її мрії. Хай її життя, прагнення, послужить прикладом для нашої молоді на еміграції, хой покинемо лиш на еміграції, виробляється культ любови до батьків, до рідного народу, культ Лесі Петлюрівної.

О. Чернявський

Вісті з Фонду „Мати й Дитина“

Подаємо звіт про велику навчальну станицю, що за чотири роки гарно розвинулась. Садок і школа у Мюнхені-місті це осередок, яким може похвалитись цей український центр.

Вже минуло чотири роки від заснування навчальної станиці у Мюнхені-місті. Зголосилось тоді 52 дітей, із яких 24 були в дошкільному, а 28 у шкільному віці. Окремого приміщення ми не мали. УСХС і ЦПУЕН погодились, щоб ми користали із їх канцелярії в суботу по полудні. УСХС відступив нам приміщення на магазин і кухню, де ми могли варити підвечірки для дівчорки.

Так почали ми працювати. Дівчорка садку творила одну групу, а шкільну дівчорку поділено в першому році на дві, а в третьому на три групи. Садівничкою стала п. О. Цвик, а в школі вчили вчительки п. І. Козак і О. Яримович. Релігії вчили оо. катехити обох віровизнань.

Канцелярні кімнати не дуже відповідали потребам школи, чи садка. Але ми були вдячні й за це приміщення. По навчанні діти діставали поживний підвечірок, що складався з печива, напою (чай, молоко, компот, какао) і овочів. Зовсім незможним дітям оплачувалось доїзд.

Дівчорки в нашій навчальній станиці прибувало. З кінцем шк. року 1954/55 було в садку 28 дітей, а у школі 45 дітей. Діти радо вчилися і підготовлялись до імпред. Школа відзначувала листопадові роковини, свято св. Миколая, ялинку, коляду, свячене, Шевченкові роковини, День Матері, закінчення шкільного року. На Великдень дичий хор співав на Воскресній Утрні, на Зелені свята брав участь у зложенні вінків на символічній могилі. Майже всі шкільні діти охоплені організаціями Пласт і Юний СУМ і в часі вакацій розіжджались на літні табори. Впродовж шкільного року відбували прогульки до зоологічного і ботанічного городів, музеїв і лялькового театру. Також відвідали двічі Дім Старих у Мюнхені з розривковою програмою.

Бажаючи краще примістити нашу навчальну станицю, ми почали акцію за придбання фондів на приміщення. Завдяки щедрій допомозі місцевих і заокеанських чинників нам це вдалось. Дня 1. березня 1955 ми дістали гарну і простору кімнату для наших найменших, а 1. квітня прибуло й відповідне

устаткування. Домівка вистелена лінолеумом, діти ходять тільки в капчиках. Заняття в садку відбуваються тричі в тиждень в дообідніх годинах. Діти дістають снідання.

Для школи придбали ми книжки для першого року навчання (букварі) і бібліотечку із 150 книжками. Тепер змагаємо до того, щоб придбати відповідне приміщення і для нашої школи.

Школу оснувала і провадить делегатура ОУЖ у Мюнхені-місті. Матеріальну опіку над нашою навчальною станицею перебрала „Самопоміч“ у Філадельфії, що підтримує її від грудня 1953 р. За цю постійну допомогу складаємо нашим заморським опікунам щире подяку.

Іванна Гинилевич, голова
М. Яримович, секретарка

На Дім СУА

Збіркові листи датків членок СУА, на сплату моргеджу Дому СУА у Філадельфії, Па. надіслали нижче подані Відділи:

ВІДДІЛ 5 СУА, ДЕТРОЙТ, МИШ. По 1.00 зложили членки: А. Галишин, К. Сосновська, А. Королевич, С. Брезден, Д. Барнич, П. Будзол, А. Мирашак, М. Полох, Т. Гринчук, М. Цісарук, А. Зарицька, М. Гесен, М. Галонська, М. Сігда, А. Мацелька, М. Горбусь. Разом — 16.00.

ВІДДІЛ 6 СУА, РОЧЕСТЕР, Н. Й.: Відділ з каси 5.00; По 1.00 зложили членки: Олена Вільчинська, Марія Кузмик, Софія Гавриляк, Софія Буловенець, Ена Мельник, Неля Чайковська, Тетяна Сонигурська, Агафія Пастущин, п. Стехна, Ева Сорохтей, Евдокія Пристайко, Софія Онуфрик, Анна Мельник, Анна Башта, Софія Шевчук, Ярослава Земс, Ярославська, Тербушка, Ева Герула, Кройовська; Разом 26.00.

ВІДДІЛ 8 СУА, БРОНКС, Н. Й.: По 1.00 зложили членки: Дора Луда, Марія Стравс, Анна Свенсон, Марія Соболюк, Софія Штига, Катерина Охманович, Ірина Івусич, Марія Бобешка, Галина Вус, Анна Ерит, Анна Попів, Софія Шпак, Марія Рінгіль, Апольонія Дзюма, Ева Хомів, Юстина Павлюк, Ева Пуцяк, Галина Коростіль, Анна Бродин, Ева Корпало, Катерина Москалюк, Марія Заторська, Френсис Турянська, Катерина Джорджія, Катерина Влох, Марія Форгач. Разом — 26.00.

З подякою,

Софія Стрижак, господ. рефер.

ПРИДБАННЯ ПЕРЕДПЛАТ

Нові передплати зголосили:
п. Наталія Чапленко, Ньюарк — 3 передплати
п. Олена Томоруг, Нью Гейвен — 5 передплат
п. Олена Карпьяк-Бенцаль, Міннеаполіс — 2 передплати

ХОВАЄМО ОДЯГ

Переглядаємо наші сховки. Скільки тут занедбаного! Назбиралось багато зимового одіння, пообриваних гудзиків, відпорснених кишень! Все це вимагає перегляду й упорядкування. Бо ж треба вже відложити це, щоб не потерпіло влітку.

Порядкуємо. Всі вовняні речі мусять піти до чищення. Треба переглянути плями, щоб показати їх чистіліні. Пришити гудзики, знайти пояски. Щоб відложити одяг чистий і впорядкований. А пізніше тільки видобути його.

Багато річей можна випрати вдома. Деякі светери, спортові фланелеві сорочки, рукавички, скарптки і всі дитячі речі. Але треба теж переглянути забруджені місця і присвятити їм більше уваги. Також коли висохнуть, направити ушкодження. На другий рік ще зможуть добре послужити.

ЛІТЕРАТУРНИЙ ВЕЧІР ВІРИ ВОВК

У березні відбувся у Мюнхені літературний вечір молодого письменниці Віри Селянської, що пише під псевдонімом Віра Вовк. Вона прочитала недруковані ще фозділи роману „Духи й дєрвіші“.

СПРАВЛЕННЯ ПОМИЛКИ

У звідомленні з основних зборів 66 Відділу у Нью Гейвені ч. 5. „Н. Ж.“ зайшла помилка. Замість „По вислуханні цього плану праці п. Снігурович прочитала статут СУА і приступила до вибору управи“ має бути „приступлено до вибору управи“, який то вибір переведено під головуванням п. Данилович, теперішньої голови контр. комісії.

У подяці п-ні Еви Хомів у ч. 6. „Н. Ж.“ замість п. Пелагії Мальнович повинні бути п. Павліні Малиновській. За недогляд перепрошуємо.

За недогляд перепрошуємо.

Return to:
"OUR LIFE" Magazine
909 N. Franklin St.
Philadelphia 23, Pa.
RETURN POSTAGE GUARANTEED

MA 7-1320

LO 3-9910

SPIRIT of FLAME

A COLLECTION OF THE WORKS OF
LESYA UKRAINKA
Translated by Percival Condy
Foreword by Clarence A. Manning

ЦІНА КНИЖКИ \$3.50

Замовлення приймає:

Ukrainian National Women's
League of America, Inc.
909 N. Franklin St., Phila. 23, Pa.

ЗБІРНИКИ ДЛЯ ДОШКІЛЛЯ
та ПЕРШИХ КЛАС ШКОЛИ

Літо 70 ц.

Осінь 70 ц.

Зима 50 ц.

Казки, віршики, інсценівки, гри
упорядкувала Марія Юркевич

Замовляти в ЦЕНТРАЛІ СУА

THERE IS

A DIFFERENCE IN FUNERAL SERVICE
Established 1920

NASEVICH FUNERAL HOME

MRS. MICHAEL F. NASEVICH
MICHAEL E. NASEVICH

SURPASSING SERVICE

Air Conditioned for Your Comfort
No Deserving Poor Refused

N. E. COR. FRANKLIN & BROWN STS.
Philadelphia 23, Pa.

ОДИНОКА УКРАЇНСЬКА ФІРМА
з меблями та електр. приладдям

ЕКО

741 W. GIRARD AVE.

у Філадельфії, Па.

тел. ST 4-2056

має на складі

окрім МЕБЛІВ УСЯКОГО РОДА

МАШИНИ ДО ПРАННЯ
ХОЛОДІЛЬНІ

Машини до
охолодження кімнат
ТЕЛЕВІЗІЇ, РАДІЯ
найкращих марок
та по найдешевших цінах.

ЗА ГОТІВКУ АБО НА ДОВГОРЕЧЕНЦЕВІ СПЛАТИ

Printed by "AMERICA"—817 N. Franklin St., Phila. 23, Pa.